

Årsrapport
2021

Om PKH

Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet er opprettet av Helse Sør-Øst RHF for å forvalte tjenstepensjonsordningen for yrkesaktive medlemmer, pensjonister og fratrådte medlemmer ved Oslo universitetssykehus HF, Akershus universitetssykehus HF, Vestre Viken HF, Sunnaas sykehus HF, Helse Sør-Øst RHF og Sykehuspartner HF.

Helseforetakene eier grunnkapitalen i PKH, og de ansatte har representanter i styret gjennom fagforeningene.

Pensjonskassen for
helseforetakene i
hovedstadsområdet

E-post: pkh@pkh.no
Telefon: 22 42 50 00

Karenslyst allé 2
0278 Oslo

www.pkh.no

Grafisk produksjon og illustrasjon:
fdesign.no

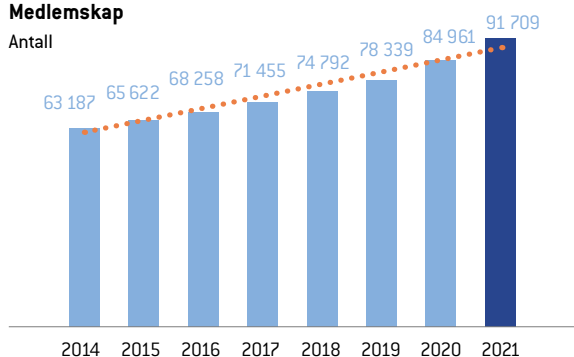
Trykk: Konsis

Foto:
Side 19: Shutterstock
Side 29, 33 øverst, 37: ScanStockPhoto
Side 33 nederst: No Isolation / Florence Salisbury
Alle andre foto: Geir Ottesen / PKH

Vekst og lønnsomhet

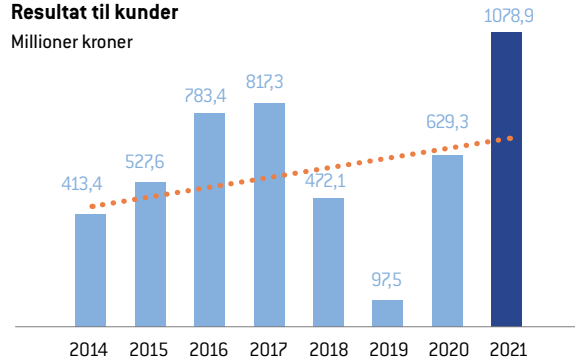
Medlemskap

Antall

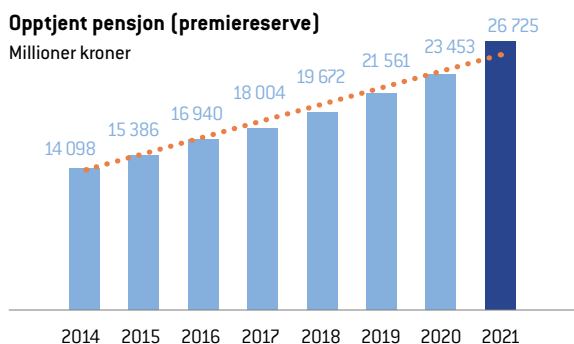
Resultat til kunder

Millioner kroner

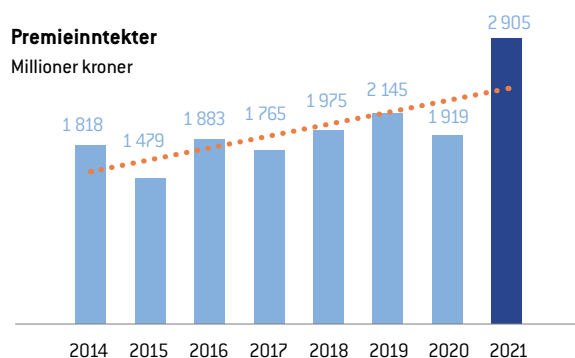
Opptjent pensjon (premiereserve)

Millioner kroner

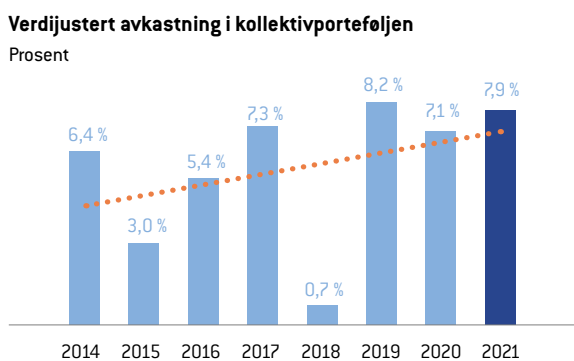
Premieinntekter

Millioner kroner

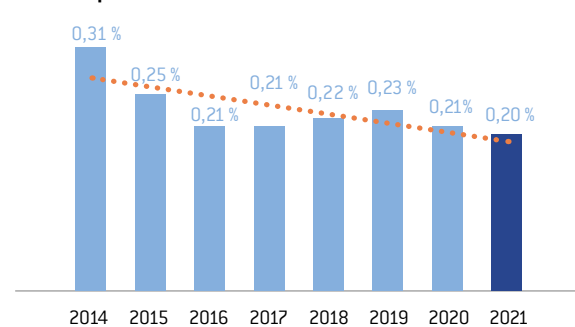

Verdijustert avkastning i kollektivporteføljen

Prosent

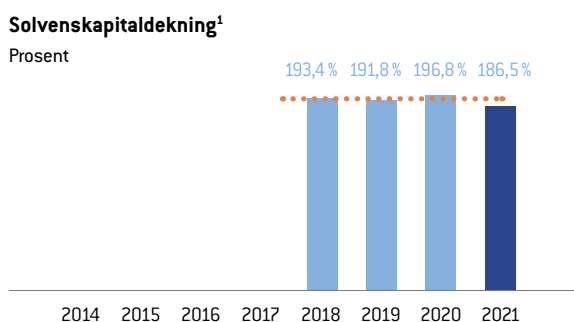
Kostnadsprosent¹

¹ I prosent av gjennomsnittlig kundefond. Kundefond består av premiereserver, erstatningsreserver, tilleggsavsetninger og premiefond

Solvenskapitaldekning¹

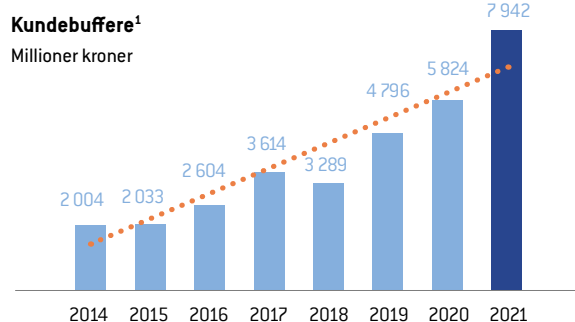
Prosent

¹ Solvenskapitaldekning ble innført i 2019 for pensjonsforetak. Tall for 2018 er sammenligningstall. Myndighetspålagt minimumsnivå er 100 %.

Kundefuffere¹

Millioner kroner

¹ Tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond

Nøkkeltall

Regnskap (TNOK)	2021	2020	2019	2018
Premieinntekter (uten tilflyttede reserver)	2 904 853	1 919 353	2 145 123	1 974 539
Realisert kapitalavkastning (kundeporteføljen)	1 675 095	1 325 938	499 486	831 001
Resultat før skattekostnad	141 030	-88 309	214 509	71 495
Resultat til kunder	1 078 871	629 281	97 528	472 126
– herav til tilleggsavsetninger	791 117	322 836	5 666	250 000
– herav til premiefond	294 059	54 908	14 506	93 539
– herav til premiereserve	0	436 671	0	0
Premiereserver og erstatningsavsetning	26 725 305	23 452 572	21 560 647	19 671 567
Risikoutjevningfond	298 448	293 390	486 007	474 755
Tilleggsavsetninger	2 981 403	1 978 982	1 656 146	1 650 480
Premiefond	1 035 094	906 140	381 978	475 125
Kursreguleringsfond	4 699 512	3 845 290	3 140 155	1 638 221
Forvaltningskapital	38 458 258	33 095 233	29 495 996	25 897 394
Egenkapital	2 776 435	2 568 848	2 554 093	2 268 497

Forsikringsrelaterte driftskostnader i % av:

– gjennomsnittlig forvaltningskapital	0,16 %	0,16 %	0,18 %	0,18 %
– brutto premieinntekter	1,97 %	2,67 %	2,38 %	2,34 %
– gjennomsnittlig premiereserve	0,23 %	0,23 %	0,25 %	0,25 %
– gjennomsnittlig kundefond	0,20 %	0,21 %	0,23 %	0,22 %

Soliditet

Solvensmargin	318 %	306 %	319 %	306 %
Solvenskapitaldekning	187 %	197 %	192 %	193 %

NØKKELTALL

Pensjon	2021	2020	2019	2018
Antall yrkesaktive medlemmer	26 364	24 305	19 714	18 679
Antall pensjonister (inkl afp 62-64 inkl. refusjonspensjoner)	11 828	11 273	10 501	9 992
Antall fratrådte medlemmer	53 517	49 345	48 124	46 121
Utbetalt alderspensjon TNOK (ex. refusjonspensjoner)	472 954	408 077	385 101	346 392
Utbetalt uførepensjon TNOK (ex. refusjonspensjoner)	104 070	86 856	87 837	86 133
Utbetalt etterlattepensjon TNOK (ex. refusjonspensjoner)	42 513	38 735	35 268	33 929
Utbetalt barnpensjon TNOK (ex. refusjonspensjoner)	6 491	16 469	8 826	7 251
Kundetilfredshet aktive (KTI-undersøkelse, 0-100 poeng)	62	59	64	62
Kundetilfredshet pensjonister (KTI-undersøkelse, 0-100 poeng)	80	78	76	69
Omdømmeanalyse interessenter (i prosent)	87	-	86	-

Kapitalforvaltning

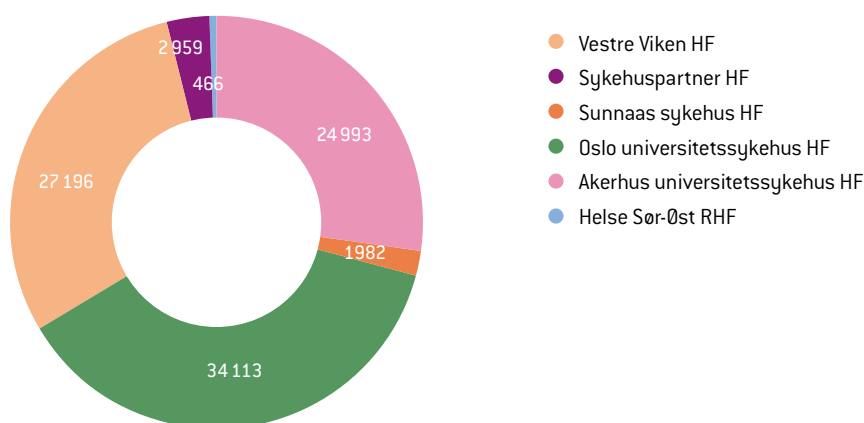
Aksjeporteføljen MNOK (ex. eiendom og alternative investeringer)	7 978	7 477	6 175	4 932
Aksjeporteføljen i prosent av investert kapital	20,8 %	22,5 %	21,1 %	19,3 %
Renteporteføljen MNOK	22 536	20 050	18 142	15 182
Renteporteføljen i prosent av investert kapital	58,7 %	60,4 %	61,9 %	59,40%
Bokført avkastning – kollektivporteføljen	6,0 %	5,3 %	2,4 %	3,8 %
Verdijustert avkastning – kollektivporteføljen	7,9 %	7,1 %	8,2 %	0,7 %
Verdijustert avkastning inkl. utlån og fordringer til markedsverdi – kollektivporteføljen	7,2 %	7,8 %	8,3 %	0,5 %
Verdijustert avkastning – selskapsporteføljen	6,3 %	4,4 %	8,2 %	0,7 %
Differanseavkastning etter forvaltningshonorar	-0,2 %	0,0 %	0,4 %	0,1 %
Avkastning aksjeporteføljen etter forvaltningshonorar	20,9 %	12,4 %	24,0 %	-6,8 %
Differanseavkastning aksjeporteføljen etter forvaltningshonorar	-3,8 %	2,4 %	0,0 %	0,8 %
Avkastning renteporteføljen etter forvaltningshonorar	1,4 %	3,7 %	3,9 %	1,1 %
Differanseavkastning renteporteføljen etter forvaltningshonorar (faktisk allokering)	0,6 %	0,1 %	2,1 %	0,5 %

Antall ansatte i PKH	22	20	17	11
----------------------	----	----	----	----

Utvikling i medlemsbestand

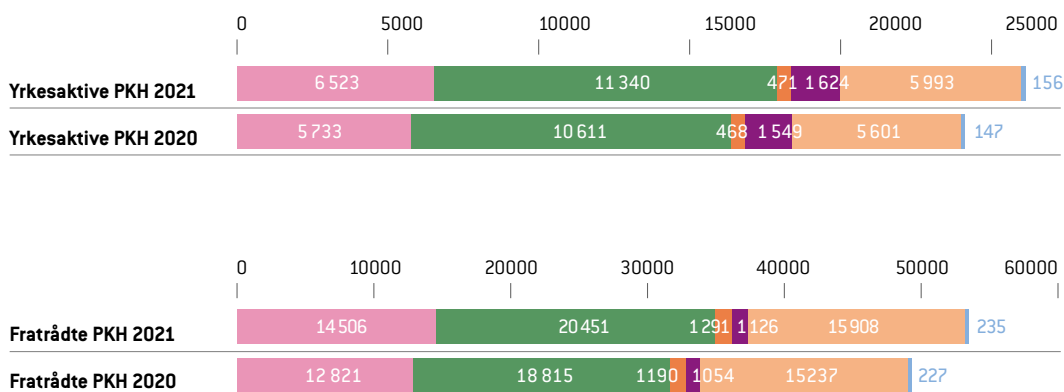
Fra 2019 til 2020 har den totale bestanden økt fra fra 78 339 til 84 961 medlemskap.

Antall medlemskap per helseforetak

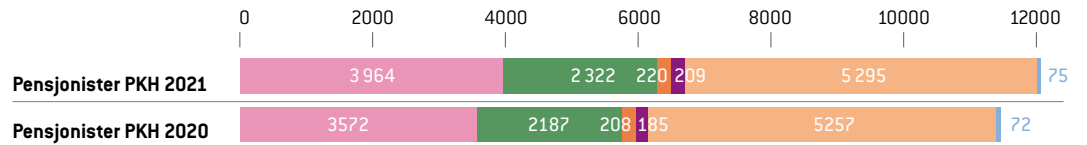

Om lag 29 % av PKHs medlemmer er yrkesaktive, 13 % er pensjonister og 58 % er fratrådte.

Medlemsbestanden har vokst mye fra 2020 til 2021 for aktive og fratrådte medlemmer med henholdsvis 8,29 % og 11,21 %.

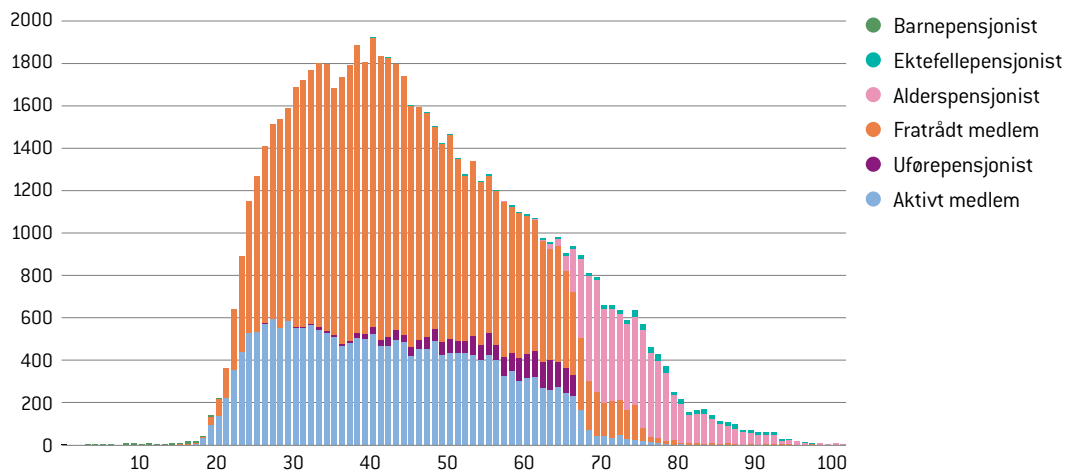

Antall pensjonister har økt med 4,9 % i løpet av 2021

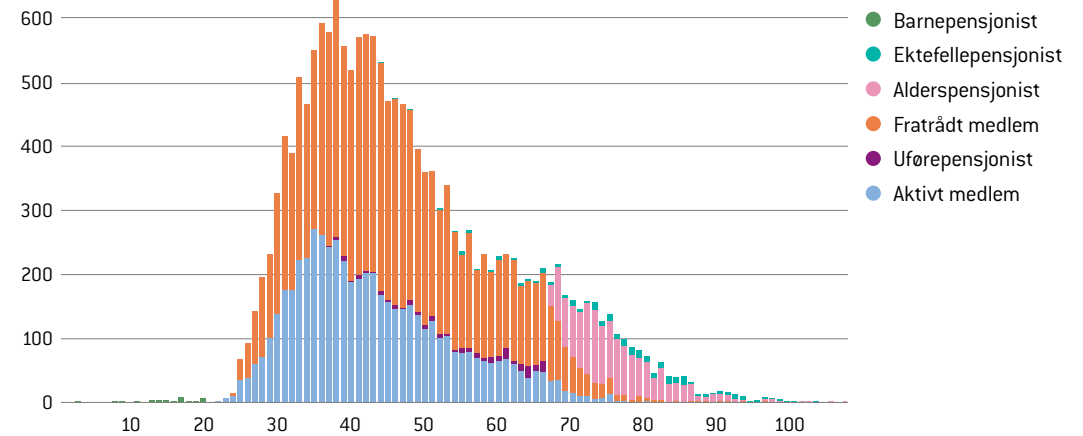

Aldersfordelingen i fellesordning og legeordning

Fellesordning: 74 305 medlemskap

Legeordning: 17 407 medlemskap

Viktige hendelser

01.09.2014

Investeringer i eiendom

PKH gjør sine første direkte investeringer i eiendom ved å kjøpe 90,1 prosent av aksjene i to eiendomsselskaper. Anolitveien er et lager- og kontorbygg som er fullt utleid til Assa Abloy. Glynitveien er et lagerbygg fullt utleid til Orkla Lilleborg.

10.03.2015

Merknadsrapport fra FT

PKH hadde stedlig tilsyn fra Finanstilsynet 10-11 mars. Resultatet fra tilsynet ble mottatt med en endelig merknadsrapport datert 7. desember 2015.

27.10.2016

PKH mottar sølv for sin årsrapport for 2015

PKH fikk sølv i klassen offentlige virksomheter under årets kåring av Farmandprisen 2016.

01.04.2017

Telefontjenesten hentes hjem

PKH velger å hente hjem telefontjenesten til medlemmer fra underleverandør. I KTI undersøkelsen for 2017 økte tilfredsheten hos de som var i kontakt med PKH på telefon vesentlig.

31.12.2019

Høyeste avkastning i PKHs historie

Året 2019 var preget av gode markeder for alle aktivaklasser. PKH oppnådde en verdijustert avkastning på 8,2 prosent som er den høyeste siden oppstart av pensjonskassen.

01.01.2020

Ny offentlig tjenestepensjon

Regjeringen og partene i arbeidslivet inngår avtale om ny offentlig tjenestepensjon som innføres med virkning fra 01.01.2020.

12.03.2020

Koronavirus stenger Norge

Norge stenger ned som følge av korona, og hjemmekontorløsning tas i bruk for å levere rett pensjon til riktig tid. Vi møtes på Teams og holder hjulene i gang, mens børsene svinger og vårens seniorseminar må avlyses.

15.12.2020

Pensjonskassen kjøper bygg

PKH styrker bemanning og kompetanse ved ansettelse av juridisk direktør / leder for compliance.

20.08.2013

PKH blir stiftet

PKH stiftes 20. august 2013 av Helse Sør-Øst RHF på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Ved oppstart 1. januar 2014 var vi 6 ansatte.

31.03.2014

Endelig flytteoppgjør

PKH gjennomførte i 2014 en av Norges største flytteprosjekter for pensjonskasser. Alle medlemmer (ca. 59.000) fra de fire avgivende leverandører Vestre Viken Pensjonskasse, KLP, AFPK og DnB var endelig overført 31. mars 2014. Sykepleierne er ikke en del av PKHs bestand. De er i KLP.

15.12.2017

Investering i fornybar energi

PKH kommitterer kapital til Copenhagen Infrastructure Partners som skal brukes på investeringer innen fornybar energi.

01.09.2018

Egen forvaltning av norske rentepapirer

PKH ansatte 1. august en senior porteføljeforvalter som skal ha ansvaret for alle investeringer i norske rentepapirer. Disse lå tidligere som eksterne mandater hos Nordea og DNB.

26.09.2018

Beredskapsøvelse

PKH gjennomførte sin andre beredskapsøvelse med styret hvor det ble simulert en krise i finansmarkedene.

2019

Etablert ny pensjonsavdeling

Styret i PKH vedtok i 2018 å hente hjem medlemsadministrasjon og saksbehandling fra tjenesteleverandør. Det er ansatt 6 årsverk som fra 01.01.2020 skal ivareta alle beregninger og utbetalinger samt kommunikasjon med medlemmer og foretak.

Høsten 2020

Målbilde for PKH

Oppstart av et stort prosjekt med mål om å ytterligere styrke PKH som beste pensjonsleverandør for helseforetakene i hovedstadsområdet.

01.01.2021

Tilflytting av medlemmer fra KLP

Som følge av at Kongsvinger sykehus legges inn under Akershus universitetssykehus HF overføres medlemmer og pensjonister fra KLP til PKH.

15.06.2021

Kjøp av eiendom

PKH kjøper Grensen 5-7 og 9 B sammen med Oslo Pensjonsforsikring AS.

01.11.2021

Ansettelse av juridisk direktør

PKH styrker bemanning og kompetanse ved ansettelse av juridisk direktør / leder for compliance.

nær

nyttig

nøktern

vi når våre mål

sammen

Innholdsfortegnelse

1 ADMINISTRERENDE DIREKTØR HAR ORDET	s 12
2 PKHS VIRKSOMHET	s 18
2.1 Hvem er PKH	s 18
2.2 Overordnet strategi	s 19
2.3 Organisering og driftsmodell	s 20
2.4 Ansatte	s 22
2.5 Styret	s 26
3 BÆREKRAFT OG SAMFUNNSANSVAR	s 28
3.1 Regelverksutvikling	s 29
3.2 Risikoer knyttet til bærekraft	s 30
3.3 Strategi innen bærekraft og samfunnsansvar	s 31
3.4 Operasjonalisering av strategi	s 33
3.5 Måling og rapportering	s 37
4 EIERSTYRING, SELSKAPSELEDELSE OG RISIKOSTYRING	s 38
4.1 Styrende organer	s 38
4.2 Selskapsledelse og styringsdokumenter	s 39
4.3 Risikostyring og internkontroll	s 41
5 ÅRSREGNSKAP 2021	s 44
5.1 Styrets årsberetning	s 44
5.2 Resultatregnskap	s 60
5.3 Balanse	s 62
5.4 Kontantstrømoppstilling	s 64
5.5 Endringer i egenkapital	s 65
5.6 Noter	s 66
5.7 Revisors beretning	s 96
5.8 Aktuarberetning	s 98
Ordlister	s 99

1 Administrerende direktør har ordet

Vi har lagt bak oss nok et år i koronaens tegn. De fleste har tilbrakt mye tid på hjemmekontor som for mange oppleves som utfordrende. Det er noe med det å møte kollegaer som kilde til inspirasjon.

Vi er eid av helseforetakene og leverer pensjon til ansatte ved sykehusene i hovedstadsområdet. Våre medlemmer har virkelig kjent på konsekvensene av pandemien. De har stått opp – og tatt godt vare på oss. Det er lite vi har kunnet bidra med utover å ta våre vaksiner og følge anbefalinger og påbud fra myndighetene. Det er vanskelig å ta innover seg hvordan deres hverdag har vært de siste to årene. Det står stor respekt av deres vedvarende innsats for fellesskapet.

Finansmarkedene har igjen klart seg overraskende bra gjennom både pandemi, økt inflasjon, flaskehals i produksjonskjedene og økt geopolitisk uro. Verdensindeksen var i 2021 opp med 22 prosent og Oslo Børs opp med 23 prosent. Dette er tredje året på rad hvor avkastningen internasjonalt er tosifret.

24. februar 2022 invaderte Russland Ukraina. Krigen er først og fremst en humanitær katastrofe hvor finans og penger spiller andre fiolin. Det er imidlertid viktig at vi gjør fornuftige portefølje-tilpasninger. Den rådende situasjon gjør det svært vanskelig å spå et utfall både på kort- og lang sikt. Vi har likevel kommet frem til at det er fornuftig å dra ned noe av risikoen i porteføljen. ▶

IGJEN ET ÅR MED GOD AVKASTNING

Vi har som overordnet mål å være den foretrukne leverandøren av offentlig tjenstepensjon til helseforetakene i hovedstadsområdet. For å beholde den posisjonen er det viktig å være konkurransedyktig på områdene avkastning og kostnader.

Ved inngangen til året hadde vi lagt bak oss et meget godt 2020, og troen på videre høy avkastning var dempet. Det er derfor gledelig å meddele at vi også i 2021 oppnådde en god verdijustert avkastning som endte på 7,9 prosent. Teamet på kapitalforvaltning leverer gjennom gode resultater en vesentlig lavere pensjonskostnad for våre helseforetak.

Helseforetakene har siden oppstart vist oss tillit gjennom å bygge en sterk bufferkapital. En solid buffer gir oss mulighet til å ta risiko – samt at vi kan beholde våre posisjoner i perioder med kraftig fall i markedene. En langsiktig tilnærming til kapitalforvaltningen, med en portefølje

av eiendeler av god kvalitet, skaper trygghet for at verdiene vil stige over tid til tross for kort-siktig markedsuro.

Vi fortsetter å være gode på å drive effektivt i forhold til andre pensjonskasser og livforsikringsselskap. PKHs kostnadsprosent er konkurransedyktig. Det betyr at vi driver effektivt og leverer på en av våre viktige verdier som er nøkternhet. Dette gir besparelser for helseforetakene i form av en lav administrasjonspremie.

SERVICE TIL MEDLEMMER

Vi har gjennom 2021 opprettholdt en god og stabil drift, selv om antall saker til behandling har økt kraftig gjennom året. Våre større seniorseminarer har dessverre heller ikke gjennom 2021 blitt gjennomført som ønsket på grunn av pandemien. Manglende fysiske treffpunkter er forsøkt kompensert gjennom å utvide vårt digitale informasjonstilbud. Webinarer, utvikling av nettsider med mer nyttig pensjonsinformasjon, produksjon av filmer om offentlig tjeneste-

pensjon og en bedre medlemsportal har vært viktige bidrag til å sikre digital kommunikasjon med våre medlemmer. All direkte kontakt med medlemmer er gjennomført per telefon, og personlige veiledning gjennom digitale flater. Medlemsundersøkelsen blant aktive medlemmer viser at vi har klart å opprettholde tilfredsheten gjennom 2021.

Det er gledelig å se resultatet fra medlemsundersøkelsen blant nye pensjonister. De er enda mer fornøyde med vår service enn tidligere år. Det bekrefter at vi er gode i forhold til å sikre at våre medlemmer forstår beregninger som ligger til grunn for deres pensjon. Behovet for god informasjon vokser imidlertid med kompleksiteten i regelverket. For å nå ut med nødvendig informasjon, trenger vi også gode brukervennlige systemer og kanaler. Dette står sentralt i vårt arbeide med målbilde i perioden frem til 2025 hvor vi har definert hvor vi ønsker å være med hensyn til systemløsninger og digitale plattformer. Dette arbeidet gjennomføres i samarbeid med vår leverandør av systemer for offentlig tjenstepensjon. Det er laget en plan for hvilke oppgaver i fagsystemet som bør automatiseres – hva som må til for å få en moderne systemplattform – samt utviklingsløp for digitale flater som skal gi økt grad av selvbetjening for medlemmer og helseforetak og derav bedre kundeopplevelser. Selvbetjeningsløsningene må bli så gode at de gir et fullstendig informasjonsbilde om opptjente rettigheter i offentlig- og privat sektor med tilhørende pensjonskalkulatorer for beregning av fremtidig pensjon. Det har skjedd en positiv utvikling i 2021 i form av at sentrale leverandører av offentlig tjenstepensjon har besluttet å dele medlemsinformasjon. Dette muliggjør at våre medlemmer kan se hele sin pensjonshistorikk på et sted.

ET BÆREKRAFTIG SAMFUNN

FNs bærekraftsmål oppsummerer de viktigste utfordringene verden står overfor. I det bildet fortsetter den grønne bølgen, og interessen blant investorer har aldri vært større. Klimakrisen er spesielt med på å aktualisere endringen. I en nylig publisert rapport fra

FNs klimapanel er den globale oppvarmingen allerede 1,2 grader, og uten store endringer vil 1,5-gradersmålet passeres i nær fremtid. Dette har ført til at store summer av kapital flyttes inn i bærekraftige investeringer.

Ansvarlige, bærekraftige investeringer (EnvironmentalSocialGovernance-ESG) er en integrert del av hverdagen til vårt investeringsteam. I investeringsprosesser vurderes risikofaktorer for den enkelte investering hvor mulige bærekraftrelaterte risikoer blir mer relevant, slik som klima. Oppfatninger, definisjoner og reguleringer er imidlertid i stadig endring.

Vi har i stor grad utkontraktert forvaltningen av investeringsporteføljen til eksterne forvaltere. I det bildet er det viktig at kravene til etiske retningslinjer ikke blir så omfattende eller spesialtilpassede at tilfanget av investeringsalternativer blir for smalt. Det er også viktig at våre etiske retningslinjer baserer seg på allment aksepterte prinsipper basert på etikk og moral i den norske befolkning, og som støttes av den norske stat. For eksternt forvaltede midler har vårt styre satt som minimumskrav at forvalterne skal følge de etiske kriteriene som til enhver tid er valgt av Finansdepartementet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland. Disse omfatter forbud mot tobakk, visse typer våpen, samt spesielt skadelig oppførsel på flere fronter som klima eller menneskerettigheter. I det bildet søker vi å benytte eksterne forvaltere som utover å følge oljefondets etiske retningslinjer skal ha en tydelig strategi for eierskapsutøvelse og som fokuserer på positive screeningskriterier og bærekraftige investeringer. Det er imidlertid en forutsetning at forvalterne ellers vurderer å ha like god evne til å skape god risikostøttet avkastning over tid. Det er viktig at forvalterne har god kompetanse om bærekraftrelaterte risikoer, og at disse risikoene omdannes til tall gjennom kontantstrømmene eller avkastningskravet. Svaret på ESG er risikoforståelse og analyse, hvor forvaltningsmiljøene må ha en overordnet ESG-strategi som er tydelig i forhold til hvordan denne anvendes ▶

i investeringsbeslutninger. Mange bransjer går nå igjennom en innovasjonstransformasjon, hvor målsetningen er å styre økonomisk aktivitet mot det som over tid er bærekraftig i forhold til klima, sosiale forhold, og styringsforhold samtidig som det skapes en god risikojustert avkastning. Det er tydelig at ESG skal være en del av løsningen for å nå målet om et netto nullutslippssamfunn.

Statens pensjonsfond utland «skal legge til grunn et langsiktig mål om nullutslipp fra selskapene fondet har investert i». Oljefondet har presisert at det ikke betyr at fondet skal ha et absolutt mål om at summen av investeringene har et karbonavtrykk lik null i 2050, og dermed heller ikke at fondet skal selge seg ut av selskaper for å oppnå det. I stedet for å selge seg ut, skal de gjennom aktivt eierskap være en pådriver for at selskapene omstiller seg. Dette samsvarer godt med vår strategi og forventninger vi stiller til eksterne forvaltere. Det er heller ikke sånn at å allokere seg ut av alt som er «brunt» bidrar til å løse klimaproblemet. Regulerende myndigheter og finansielle selskaper bør ha en tilnærming hvor de søker å være med selskapene i transisjonsfasen.

EUs taksonomi regelverk, som er et klassifiseringssystem for økonomiske aktiviteter med vesentlig positiv påvirkning på spesifikke ESG-kriterier, vil på sikt kunne bidra til å motvirke grønnvasking. Om noen år vil rapporteringen gi høyere grad av informasjonssikkerhet slik at investorer i større grad kan ta informerte beslutninger om kapitalen virkelig bidrar til det grønne skiftet. Mange aktører forsøker i dag å «gjennomlyse» sine porteføljer for å se om porteføljen er i grønn sone i forhold til EUs klassifikasjonssystem. Det er to kriterier som er vedtatt og de knytter seg til klima. Rapporteringen fra selskapene og leverandører av data er imidlertid både sprikende og begrenset slik at det kun er en liten prosentandel av porteføljen som lar seg fargelegge.

Finansdepartementet og Klima- og miljødepartementet inviterte 14. april 2021 norske

finansforetak til å teste et verktøy for å vurdere klimarisiko i egen investeringsportefølje. Verktøyet er utviklet av den uavhengige og ideelle tenketanken 2° Investing Initiative (2DII), og er basert på en metode for klimascenarioanalyser kalt PACTA («Paris Agreement Capital Transition Assessment»). PKH valgte å delta i undersøkelsen og oversendte alle underliggende investeringer i porteføljen. Syv prosent av aksjene, mens åtte prosent av obligasjonene til PKH ble anslått å være eksponert mot klima-relevante sektorer. Resultatene er kompliserte å validere og hele vår bransje, og øvrige bransjer, jobber med å tilpasse seg regler man ennå ikke har oversikt over. Det blir litt sånn som å prøve å treffe på et løpende mål, men hvor det fortsatt ikke er enighet om hvilke mål som gjelder og hvilke virkemidler/tiltak som treffer. Se kapittel 3 i årsrapporten for mer informasjon om bærekraft og klimarisiko.

FREMTIDSUTSIKTER

Det er alltid utfordrende å «spå» om fremtiden. Det vi imidlertid vet er at vi går inn i nok et år med mye usikkerhet, både for virksomheter og på det personlige plan. Det er vel lov å si at den økonomiske situasjonen er uoversiktlig gjennom krig i Ukraina, skyhøye energipriser, risikoer knyttet til verdikjeden for mat, stigende inflasjon- og renter, geopolitiske spenninger, faren for ytterligere mutasjoner av koronaviruset, flaskehals i globale verdikjeder samt et globalt aksjemarked som inntil nå ser ut til å trosse tyngdekraften.

Det er uttalt at markedet er «vilt overvurdert» og «sprøere enn under dotcom-boomen». Investorer har satset nesten 900 milliarder dollar i aksjefond under pandemien i 2021, mer enn den samlede summen fra de siste 19 årene ifølge data fra Bank of America Corp. og EPFR Global. Det har vært med på å ta verdsettelsen av spesielt det amerikanske aksjemarkedet høyere, og den er nå over det den var før koronapandemien. Gjennom i praksis å ha nullrenter på lån – altså gratis penger – samtidig som sentralbanker i USA, Europa og andre steder har støttet kjøpt obligasjonslån og

andre verdipapirer, har sentralbankene bidratt til svært investorvennlige tider – og en kraftig oppgang på nærmest hele verdens børser. Når dette nå rulles tilbake, slik sentralbanken Fed i USA har indikert at den vil begynne med, vil det bremse, og etter hvert fjerne mye av medvinden og pengestrømmene som har løftet markedet.

Krigen i Ukraina har løftet markedsrisikoen ytterligere. Den største risikoen for verdenssamfunnet er en eskalering av krigen og betydelig skade på atomkraftverk. Det er også viktig å merke seg at Russland er en stor kilde til mineralressurser som bare finnes noen steder i verden. Dersom denne eksporten bortfaller, vil det skape kraftige reaksjoner i markedene. Den rådende situasjon gjør det svært vanskelig å si noe om hva som kan skje både på kort- og lang sikt. For å klare seg godt er det imidlertid viktig å ha en portefølje som er veldiversifisert både på aktivaklasser, regioner og bransjer. Det er viktig å spre risiko, være langsiktig og vite hva man eier. Vi har over flere år utviklet en strategi hvor målet har vært å sikre en svært god soliditet slik at pensjonskassen evner å stå seg gjennom kriser.

Finansdepartementet sendte 6. januar 2020 på høring ulike forslag til endringer i regelverket for garanterte pensjonsprodukter. Viktigste for vår bransje og våre sponsorer var forslaget om å fjerne taket på tilleggsavsetninger som

har ført til at vår evne til å ta markedsrisiko har falt over tid. Noe overraskende vedtok også departementet å slå sammen kursreguleringsfondet og tilleggsavsetninger til et felles bufferfond uten begrensninger for de som forvalter offentlige pensjonsordninger. Dette er en særdeles etterlengtet endring for bransjen som muliggjør at pensjonskassene kan opprettholde evnen til å ta markedsrisiko over tid, og gir økt fleksibilitet når det gjelder å gjøre endringer i porteføljen. Fond som en gang var svært gode, men som ikke lenger er av samme kvalitet, kan realiseres uten at det påvirker soliditeten. Dette er også en svært god nyhet med tanke på bærekraft og grønn omstilling da forvaltningskapitalen i større grad kan tilpasses porteføljen til pensjonskassenes målsetninger for bærekraft.

Gode resultater motiverer oss til innsats. Vi har troen på at vi snart er tilbake til normale tilstander hvor alle er tilbake på kontoret. Det er ikke tvil om at vi trenger å møtes for sammen å finne enda bedre løsninger for å oppnå det lille ekstra. Det er vanskelig å få til fra hjemmekontorene.

Vi takker helseforetakene for et godt og tillitsfullt samarbeid i året som har gått.

I årsrapporten finner du mer informasjon om vår virksomhet og vi håper du finner den nyttig.

2 PKHs virksomhet

Fakta EGEN PENSJONSKASSE

PKH

► Seks helseforetak har fra 2014 hatt sine tjenestepensjonsordninger i PKH.

2.1 Hvem er PKH

PKH er en pensjonskasse og ble opprettet av Helse SørØst RHF i 2013 på oppdrag fra Helse og omsorgsdepartementet. Formålet med egen pensjonskasse for helseforetakene var å sikre at tjenestepensjonsordningen til de ansatte ved helseforetakene håndteres slik at foretakenes innmeldingspraksis er klar til enhver tid og innenfor norsk og internasjonalt anskaffelsesregelverk. Blant flere ulike løsninger på denne utfordringen fant departementet at opprettelsen av en ny pensjonskasse for helseforetakene i hovedstadsområdet var den beste løsningen. Helseforetakene i hovedstadsområdet og det regionale helseforetaket selv, har siden 1. januar 2014 meldt alle sine nyansatte inn i PKH. Unntaket er sykepleierne som utelukkende meldes inn i sykepleierordningen som forvaltes av KLP.

Pensjonskasser er selveide institusjoner som reguleres av forsikringsvirksomhetsloven og finansforetaksloven. Selve pensjonsordningen i PKH er regulert av samme lovverk. PKH er helseforetakene i hovedstadsområdets sin egen pensjonskasse og er den eneste rene pensjonskassen for regionale helseforetak og helseforetak i Norge.

PKH leverer offentlig tjenestepensjon som sikrer medlemmene et garantert pensjonsnivå ut ifra sluttlønnen. Ved full opptjeningstid på 30 år vil utbetalingene av alderspensjon utgjøre inntil

66 prosent av sluttlønn opptil 12 G inkludert folketrygdens ytelser. Det er gjort viktige og nødvendige endringer i folketrygden. Dette har medført at den offentlige tjenestepensjonen må tilpasses på nye måter. Dette er gjort i form av blant annet levealdersjustering og endret regulering av alderspensjon under utbetaling. For å være sikret samme 66 % pensjonsnivå som tidligere, må nå alle som er født i 1959 eller senere stå noe lengre i arbeid. Det er gitt garantier til alle som er født frem til og med 1958 om et pensjonsnivå på 66 % ved samtidig uttak av pensjon.

Pensjon er et komplekst regelverksområde og med nye regler for samordning samt ny offentlig tjenestepensjon fra 01.01.2020 økes kompleksiteten ytterligere. Det blir flere valgmuligheter, flere ulike regelverk og mye ulik informasjon iblant annet media. Derfor tilbyr PKH medlemservice i form av seminarer, kurs, informasjonsmøter, webinarer og veiledningstimer til våre medlemmer. Med faste veiledningsdager ute på de enkelte foretakene, åpne kontorer og god tilgjengelighet pr telefon og digitale flater, er tilbudet for rådgivning godt.

Til alle våre aktive medlemmer og pensjonister tilbyr PKH også lån med sikkerhet i bolig. Det ytes boliglån til kjøp, oppussing og refinansiering av gjeld. PKH krever alltid sikkerhet med 1. prioritets pant i bolig.

2.2 Overordnet strategi

PKHs verdier – nær, nøktern og nyttig og vi når våre mål sammen – står sentralt for alle aktiviteter og beslutninger i pensjonskassen. Medlemmer, helseforetak og regionalt helseforetak skal kjenne oss igjen på dette verdisetet. Dette innebærer blant annet at PKH skal være en ryddig og forutsigbar leverandør av tjenstepensjon. Det skal alltid være trygghet for rett pensjon til rett tid for alle våre medlemmer. Helseforetakene skal kjenne oss igjen på grundig forarbeid når det gjelder premiefakturering, innkalling av egenkapitalinnskudd og beregning av pensjonskostnader. Det er hensynet til slik god service som er førende i PKHs virksomhet og som gir følgende forretningside som er nedfelt i den overordnede strategien:

- PKH skal arbeide for trygghet og forutsigbarhet i saksbehandling, dialog og informasjon til medlemmer, pensjonister og fratrådte medlemmer.
- Ansvarlig kapital må være høy nok til å bære moderat risiko i kapitalforvaltningen. PKH ønsker samtidig å utnytte risikobærende evne for å oppnå best mulig avkastning.

- PKH skal ha kapasitet til å håndtere vekst innenfor vedtektene som er fastsatt for PKH slik at stordriftsfordeler oppnås.
- Leverandører og partene skal underbygge PKHs mål. Dette stiller store krav til kvalitet og kompetanse hos leverandører.

PKHs overordnede målsetting er å oppfylle de avtalte rettighetene på en slik måte at PKH skal være foretrukket pensjonsleverandør. Det innebærer følgende delmål:

- Rett ytelse leveres til rett tid og til riktig person, med et høyt servicenivå.
- Best mulig avkastning på forvaltet kapital innenfor pensjonskassens etiske retningslinjer, og i forhold til PKHs risikobærende evne.
- Konkurransedyktige kostnader.

PKH har levert godt på alle disse målene siden pensjonskassen ble etablert i 2014.

2.3 Organisering og driftsmodell

Fakta
ANSATTE

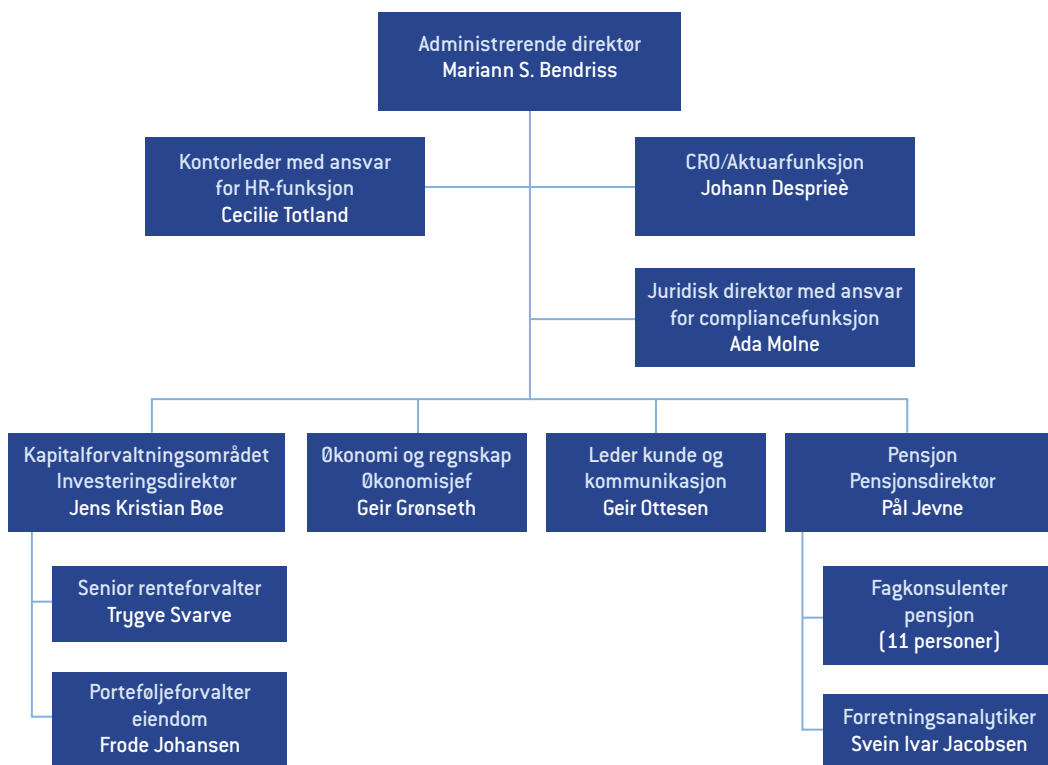
2021

► Ved utgangen av 2021 er vi 22 ansatte i PKH.

Det følger av lovgivningen at PKH skal ledes av et eget styre som også er pensjonskassens øverste organ. Det regionale helseforetaket velger de eieroppnevnte styremedlemmene (6) og varamedlemmene (3). De tillitsvalgte organisasjoner velger 3 styremedlemmer og 3 varamedlemmer. Foretakene har på denne måten avgjørende innflytelse på PKHs virksomhet ved at de gjennom styret kan påvirke strategien, driften og PKHs disposisjoner. Foretakene skyter inn hele grunnkapitalen i PKH og får opptjent egenkapital i samme forhold. Skillet mellom kollektivporte-

føljen og selskapsporteføljen får dermed kun betydning for PKHs soliditetsutvikling, og det er ingen interessemotsetning mellom kunder og eiere i en pensjonskasse.

Pensjonskassens ledelse har bred erfaring innenfor alle kjerneprosesser i PKH. Ledergruppen har bakgrunn fra livselskap, pensjonskasser, offentlig sektor, kapitalforvaltning, eiendom og risikostyring/intern revisjon innenfor alle regulatoriske områder.

PKH hadde ved oppstart i 2014 seks ansatte. Det har de tre siste årene vært en større omorganisering ved at flere oppgaver har blitt hentet hjem. Fra og med 01.01.2020 har pensjonskassen stått for medlemsadministrasjon, saksbehandling og service i egenregi. Disse tjenestene ble tidligere levert av Storebrand Pensjonstjenester.

PKH skal alltid ha som mål å skape et stort engasjement hos ansatte og leverandører gjennom inkludering, samarbeide og deling av ideer og kunnskap. Det skal alltid søkes og integre-

res et mangfold av perspektiver og løsninger hvor alle oppgaver har verdi og anerkjennes. Kulturbygging står sentralt da dette er like kritisk for prestasjon som strategi og organisering.

I produksjonen av offentlig tjenstepensjon skal pensjonskassen drives på en kostnadseffektiv måte samtidig som det leveres høy kvalitet. Forsikringsrelaterte driftskostnader ligger på 0,20 % av gjennomsnittlig kundefond. Det er meget bra.

PKH har følgende samarbeidspartnere:

Samarbeidspartnere	Tjenester
Storebrand Pensjonstjenester AS Amesto Difi/Digi Documaster	<ul style="list-style-type: none"> • Fagsystem (Abakus) • Medlemsportal • Kundeportal • CRM (saksflyt) • Utsendelse av post • Arkiv
Intrum (tidligere Lindorff)	<ul style="list-style-type: none"> • Utlånsadministrasjon <ul style="list-style-type: none"> • Depot • Utbetaling og innbetaling • Inkasso
Arctic Fund Management	<ul style="list-style-type: none"> • Kapitalforvaltning <ul style="list-style-type: none"> • Porteføljeovervåking (compliance) • Stresstesting • Månedrapporing • Advent porteføljesystem
Lillevoid & Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuærtjenester <ul style="list-style-type: none"> • Reservering + Premie • Analyse og rapportering
BDO	<ul style="list-style-type: none"> • Regnskapstjenester

2.4 Ansatte

PKH Ledergruppe

MARIANN BENDRISS

*Administrerende direktør
Ansatt 01.01.2014*

Mariann kommer fra stilling som direktør i PricewaterhouseCoopers hvor hun jobbet i nær 20 år som ekstern og intern revisor med arbeidsfelt risikostyring og intern kontroll. Hun har en master i finans fra Norges handelshøyskole og er statsautorisert revisor og autorisert finansanalytiker fra Norges Handelshøyskole. Mariann har vært ansatt i PKH siden oppstart, og jobbet som CFO frem til 14. mars 2018.

JENS KRISTIAN BØE

*Investeringsdirektør
Ansatt 21.08.2017*

Jens Kristian kommer fra stillingen som porteføljeforvalter i Oslo Pensjonsforsikring AS, der han jobbet i 10 år. Tidligere har han arbeidet med porteføljeforvaltning og produktutvikling i Nordea Fondene. Han er siviløkonom fra BI med videreutdanning fra NFF/NHH innen porteføljeforvaltning og renteanalyse.

JOHANN F. DESPRIÈ

*Risiko- og complianceansvarlig
Ansatt 01.01.2018*

Johann kommer fra stillingen som adm.direktør hos aktuarfirmaet Lillevold&Partners hvor han har jobbet siden 2007. Han har tidligere jobbet i Hydros pensjonskasse og har utdannelse som aktuar fra Universitetet i Bretagne, Frankrike og MBA fra Handelshøyskolen BI.

ADA MOLNE

*Juridisk direktør og leder for
compliance. Ansatt 01.11.2021*

Ada kommer fra stilling som konsernadvokat for Norsk Gjenvinning-konsernet og har bred erfaring innenfor alle rettsområder. Hun har tidligere jobbet som dommerfullmektig ved Øst-Finnmark tingrett og fylkesadvokat for Finnmark fylkeskommune.

PÅL JEVNE

*Pensjonsdirektør
Ansatt 01.01.2019*

Pål kommer fra stillingen som avdelingsleder på IT Oppgjør i KLP og har 17 år med ledererfaring fra KLP. Han har siden 1990 jobbet med offentlig tjenestepensjon i KLP.

GEIR GRØNSETH

*Økonomisjef
Ansatt 16.09.2019*

Geir kommer fra stilling som Business Controller i KLP hvor han har jobbet siden 2011. Tidligere har han arbeidet med internrevisjon, samt aksjeanalyse i DnB. Han har en mastergrad i finans.

GEIR OTTESEN

*Leder kunde og kommunikasjon
Ansatt 01.01.2014*

Geir har jobbet med offentlig tjenestepensjon i mer enn 23 år, som saksbehandler, IT-konsulent og rådgiver. Han har tidligere jobbet i SPK, KLP og PKH, og er nå tilbake etter et vikariat i Trondheim kommunale pensjonskasse. Geir er sertifisert digital markedsfører.

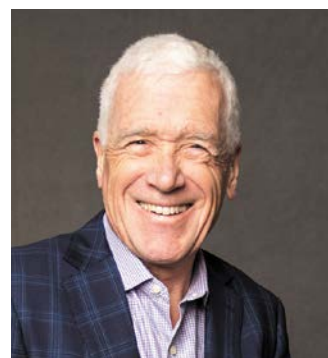

PKH pensjon

GEIR YSTGAARD LARSEN

*Fagsjef pensjon
Ansatt 01.01.2014*

Geir kommer fra stilling som pensjonsfaglig rådgiver og forsikringskonsulent i KLP hvor han har jobbet siden 2008. Han har utdanning som økonom fra BI. Geir har vært ansatt siden oppstart av PKH.

DAG FALKENBERG

*Fagkonsulent pensjon
Ansatt 01.01.2014*

Dag kommer fra stilling som kundeansvarlig i Storebrand livsforsikring hvor han har jobbet siden 1998, og har tidligere også jobbet innen økonomi og controlling. Han har utdanning fra Sjøkrigsskolen. Dag har vært ansatt siden oppstart av PKH.

SVEIN IVAR JAKOBSEN

*Forretningsanalytiker
Ansatt 19.08.2019*

Svein Ivar kommer fra stilling som forretningsanalytiker og forretningsarkitekt i KLP. Han har mer enn 22 års erfaring med offentlig tjenestepensjon i samme selskap. Svein Ivar har prosjektledelse fra Høyskolen i Østfold, og Økonomi og Digital forretningsforståelse fra BI.

MARTIN NYBAKK

*Fagkonsulent pensjon
Ansatt 01.09.2017*

Martin kommer fra Storebrand Pensjonstjenester hvor han har jobbet med saksbehandling for PKHs medlemmer. Martin har en mastergrad i samfunnsøkonomi med spesialisering innen mikroøkonomi og offentlig økonomi fra Universitet i Oslo.

PKH pensjon

INGER-HILDE STEINNES

*Fagkonsulent pensjon
Ansatt 01.02.2017*

Inger-Hilde kommer fra stillingen som oppgjørskonsulent hos Storebrand Pensjonstjenester hvor hun har jobbet siden 2006. Hun har tidligere jobbet i Statens pensjonskasse som kundebehandler og har utdanning som cand.philol fra Universitetet i Oslo.

SELMA PASIC

*Fagkonsulent pensjon
Ansatt 01.05.2019*

Selma kommer fra SPK hvor hun har jobbet som saksbehandler siden 2007. Selma har bachelorgrad i offentlig styring innen økonomi, organisasjon og administrasjon fra Høgskolen i Oslo.

HAKAN CELAYIR

*Fagkonsulent pensjon
Ansatt 01.10.2019*

Hakan kommer fra stilling som oppgjørsansvarlig i Storebrand Pensjonstjenester AS hvor han har jobbet 5 år med rådgivning, saksbehandling og opplæring i offentlig tjenestepensjon. Hakan har studert Markedskommunikasjon på BI.

MALENE LUNDESTAD

*Fagkonsulent pensjon
Ansatt 01.09.2019*

Malene kommer fra Storebrand Pensjonstjenester AS hvor hun har jobbet som saksbehandler innen offentlig tjenestepensjon. Hun har en bachelorgrad i samfunnsøkonomi fra Universitetet i Bergen

CHRISTIN RØDVIK-HANSEN

*Senior fagkonsulent service
Ansatt 01.04.2020*

Christin kommer fra Storebrand Pensjonstjenester AS som senior pensjonsrådgiver og har jobbet med offentlig tjenestepensjon siden 2008. Hun har i tillegg jobbet med pensjon og forsikring siden 2000 i IF, Gjensidige og Storebrand. Christin er kandidat i økonomi, organisasjon og administrasjon fra Høgskolen i Oslo.

EIRIK GODAHL

*Engasjement som saksbehandler
Ansatt 01.09.2020*

Eirik er nyutdannet med master i samfunnsøkonomi fra Universitetet i Ås.

VIGDIS HELENE SVAE

*Fagansvarlig
Ansatt 01.05.2019*

Vigdis kommer fra Storebrand Pensjonstjenester AS som kunderådgiver. Hun har jobbet i Storebrand siden 1996 innen offentlig pensjon, og tidligere Statens pensjonskasse.

CAMILLA KROKVIK ROSTOM

*Senior fagkonsulent
Ansatt 01.06.2021.*

Camilla kommer fra KLP hvor hun har arbeidet med offentlig tjenestepensjon siden 2007. Camilla er utdannet ved Universitet i Oslo og BI.

Kontorleder

CECILIE TOTLAND

*Kontorleder
Ansatt 11.10.2021*

Cecilie kommer fra stilling som personalkonsulent i Kaffebrønneriet. Hun har mange års erfaring med arbeid innenfor HR/HMS-arbeid.

ESPEN BROX EDVARSEN

*Kundebehandler
Ansatt 01.06.2021*

Espen kommer fra SPK kundesenter og skal styrke vår kundebehandling på telefon og e-post. Han har også erfaring med offentlig tjenestepensjon fra tidligere ansettelse i Storebrand. Espen har utdanning innen markedsføring med merkevarebygging som spesialfelt fra BI Oslo.

PKH kapitalforvaltning

FRODE JOHANSEN

*Porteføljeforvalter eiendom
Ansatt 14.06.2021.*

Frode har mer enn 25 års erfaring innen næringseiendom, både fra DNB hvor han jobbet på utlånsiden med finansiering av større eiendoms-kunder og fra UNION Eiendoms kapital AS hvor han jobbet med eiendoms-investering og -utvikling. Frode er utdannet siviløkonom fra BI.

TRYGVE SVARVE

*Senior porteføljeforvalter
Ansatt 01.01.2018*

Trygve kommer fra KLP hvor han har jobbet som renteforvalter. Trygve har tidligere jobbet i Oslo Pensjonsforsikring og Gjensidig Kapitalforvaltning og har utdanning som diplom-økonom fra BI.

2.5 Styret

SVEIN TORE VALSØ

Leder

Direktør personal- og kompetanseutvikling i Helse Sør-Øst RHF

Svein Tore har bakgrunn som cand jur fra Universitet i Oslo, har vært styresekretær ved Helse Sør RHF, og har tidligere arbeidet med HR-relaterte problemstillinger i Helse Sør-Øst og helseforetak.

IDA MIRIAM ESPOLIN JOHNSON

Nestleder

Advokat i advokatfirmaet Haavind AS

Ida har bakgrunn som styreleder i KLP Pensjonsforsikring og KLP bedriftspensjon, styremedlem i KLP Skadeforsikring og KLP Kapitalforvaltning og juridisk direktør/Konserndirektør i Kommunal Landspensjonskasse.

METTE-LISE LINDBLAD

Styremedlem

Økonomidirektør ved Vestre Viken HF

Mette Lise har bakgrunn som økonomidirektør i offentlig og privat sektor og har også arbeidet innenfor revisjon i PwC.

ANNE-THEA HVAL

Styremedlem

Økonomidirektør ved Sykehuspartner HF

Anne Thea har bakgrunn som økonomidirektør i privat sektor i både Sverige og Norge.

MORTEN REYMERT

Styremedlem

Viseadministrerende direktør ved Oslo universitetssykehus HF

Morten har bakgrunn fra Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet, og som økonomidirektør på Rikshospitalet.

BIRGIT AANDERAA

Styremedlem

Foretakstillitsvalgt Norsk psykologforening Oslo universitetssykehus HF

Birgit har bakgrunn og erfaring innenfor psykisk helsevern ved helseforetak. Leder av Oslo psykologforening, visepresident i Psykologforeningen 2012 - 2016 og var varamedlem til styret i Helse Sør-Øst RHF 2009 - 2011.

ÅSULV SOLSTAD

Styremedlem

Leder avdeling for lederrådgivning i HR-divisjonen ved Akershus universitetssykehus HF

Åsulv har bakgrunn som cand jur fra Universitet i Oslo og statsvitenskap og arbeids- og organisasjonspsykologi fra Universitetet i Bergen og har tidligere arbeidet som advokatfullmektig, samt saksbehandler og leder i Likestilling og diskrimineringsombudet.

METTE VILHELMSHAUGEN

Styremedlem

Ansatterepresentant for YS

Mette har bakgrunn som Foretakstillsvalgt og koordinator ved Sunnaas sykehus HF. Hovedstyremedlem i Delta og YS. Ansattevalgt (vara) i Helse Sør-Øst RHF. Mette deltok i styringsgruppe vedrørende etableringsprosjekt ny pensjonskasse Helse Sør-Øst RHF.

SVEIN ØVERLAND

Styremedlem

Ansatterepresentant for LO

Svein har bakgrunn som konserntillsvalgt i Helse Sør-Øst og som styremedlem ved Sørlandet sykehus HF og Helse Sør-Øst RHF. Øverland deltok i styringsgruppe vedrørende etableringsprosjekt ny pensjonskasse Helse Sør-Øst RHF.

Styremøter

2021

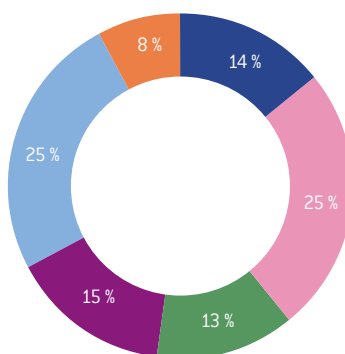
Antall møter: 8
Antall saker: 81

2020

Antall møter: 9
Antall saker: 89

2019

Antall møter: 7
Antall saker: 65

Fordeling på saksområder 2021

- Strategi
- Risiko og kontroll
- Regnskap
- Drift
- Orientering¹
- Personal

1) Orienteringssakene har i hovedsak vært relatert til kapitalforvaltningen.

3 Bærekraft og samfunnsansvar

Regulerende myndigheter har som mål å dreie kapitalstrømmene over mot mer bærekraftige investeringer.

De fleste selskaper er i gang med å utvikle tydelige bærekraftsstrategier med mål om lavere karbonutslipp, en mer bærekraftig bruk av ressurser, bedre sosiale forhold og god eierstyring (ESG). Det er et stort tema i alle bransjer og en oppfatning om at dette er nøkkelen for å sikre lønnsomhet og konkurranseevne på lang sikt.

PKH har i sin investeringsstrategi inntatt retningslinjer for hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for en bærekraftig kapitalforvaltning.

3.1 Regelverksutvikling

EUs «sustainable finance action plan» har ført til et nytt regelverk for aktørene i finansbransjen. Formålet er å mobilisere kapital, håndtere finansiell risiko og fremme transparens for å bidra til det grønne skiftet. Som pensjonskasse forbereder PKH seg på å etterleve ESG (Environmental, Social og Governance) kravene i en rekke lover og forskrifter som ventes å tre i kraft i løpet av 2022 eller 2023, herunder IORP II og lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren.

Det norske regelverket vil innarbeide offentliggjøringsforordningen og taksonomiforordning

gen fra EU, og er en konsekvens av EUs «Green Deal» som igjen bygger videre på FNs «2030 Agenda for Sustainable Development», hvis kjerne er FNs 17 bærekraftsmål.

IORP II (Tjenestepensjonsdirektivet) omhandler aktiviteter og tilsyn med pensjonskasser. Dette er et regelverk fra EU som med stor sannsynlighet vil bli gjort gjeldende i løpet av 2022. Regelverket stiller krav til at PKH skal dokumenter risikovurderinger rundt faktorer som klima, miljø, sosiale forhold og eierstyring i anledning investeringsbeslutninger.

3.2 Risikoer knyttet til bærekraft

I PKH ønsker vi å arbeide med bærekraft innenfor et rammeverk der bærekraftsarbeid ikke skal gå på akkord med utsikter til god avkastning og akseptabel risikoprofil. En bærebjelke i EUs bærekraftsrammeverk er at miljørisiko og andre typer risiko knyttet til bærekraft er risikoer som kan bidra til økt finansiell risiko, og dermed er risikoer som fra et finansielt perspektiv skal unngås.

Offentliggjøringsforordningen artikkel 2 (22) definerer bærekraftsrisikoer slik: «*sustainability risk*» means an environmental, social or governance event or condition that, if it occurs, could cause an actual or a potential material negative impact on the value of the investment.

I tabellen fremkommer eksempler på risikoer knyttet til bærekraft:

Risiko	Forklaring
Fysisk risiko	Fysisk risiko er aktuelt når bygninger og eiendeler vi har investert i rent fysisk blir rammet av klimaendringer. Endring i værforhold kan medføre at produksjonsanlegg og bygninger må bygges om, flyttes eller i verste fall gå tapt.
Overgangsrisiko	Overgangsrisiko er endringer i økonomiske strukturer som følge av faktiske klimaendringer, så vel som tiltak mot dem. Eksempler på dette er forbud, endringer i skatteregler, utslippskrav eller krav til rapportering. Overgangsrisiko gjør seg gjeldende hvis en bedrift PKH investerer i ikke lenger kan videreføre dagens drift, enten som følge av endrede regelverk og lovkrav, eller som følge av endringer i etterspørsel etter bedriftens varer og tjenester som følge av endringer i konsumvaner. Det er vanlig å anta at overgangsrisiko er større enn den fysiske risikoen for en investeringsportefølje.
Endringsrisiko	Det er viktig at endringen fra et fossilt samfunn til et grønt samfunn skjer planmessig og kontrollert. Dersom nedleggingen av fosile energikilder skjer før alternativene er på plass kan energimangel og kunstig høye energipriser medføre stor økonomisk tilbakegang og i verste fall sosial uro og polarisering innen politiske strukturer.

3.3 Strategi innen bærekraft og samfunnsansvar

Bærekraft og samfunnsansvar er en integrert del av PKHs virksomhetsstyring. PKH ønsker å være en proaktiv aktør. Styret arbeider med bærekraft og samfunnsansvar gjennom flere styrende dokumenter som revideres årlig. I overordnet strategi har styret vedtatt at «faktorer som miljø, sosiale forhold og foretaksstyring skal hensyntas i alle beslutninger».

Spesielt relevant er bærekraft og samfunnsansvar i PKHs policyer for kapitalforvaltning og eiendomsinvesteringer.

Tabellen under viser kriteriene i Policy for kapitalforvaltning med hensyn til bærekraftarbeidet i 2022:

Område	Krav
Eksklusjon	PKH følger NBIMS eksklusjonsliste. For unoterte selskaper følges kriteriene for NBIMs eksklusjonsliste
Aktivt påvirkningsarbeid eksternt	Eksterne leverandører skal ha en strategi for å drive aktivt påvirkningsarbeid
Aktivt påvirkningsarbeid internt	Ansatte i PKH, eller andre PKH utpeker, skal drive aktivt påvirkningsarbeid i relevante fora som styret, investeringskomiteer osv.
Retningslinje internt forvaltet obligasjonsportefølje	Minst 90 % av den interne renteporteføljen skal være investert i obligasjoner utstedt av offentlige utstedere i OECD, grønne obligasjoner, lån til virksomheter med lav utslippsintensitet (inkludert bank- og finansinstitusjoner), eller selskaper med en tydelig bærekraftstrategi.
Kvantifisering av klimarisiko	PKH skal fortsette arbeidet med å kartlegge metode for kvantifisering av klimarisiko.
Investeringer med tydelig strategi for utbygging av fornybar energi og/eller ressursrasjonalisering ved ny teknologi	Minst 1/3 av kommittering til Private Equity- og Infrastrukturfond skal ha tydelige mål om utbygging av fornybar energi og/eller ressursrasjonalisering ved ny teknologi
Evaluering	Måloppnåelse av kriteriene over skal evalueres årlig i forbindelse med evaluering av investeringsporteføljen

I anledning investeringer i eiendom skal følgende kriterier legges til grunn:

Område	Krav
Bruk av bygg	PKHs bygg skal ikke leies ut til virksomhet som ikke er forenlig med PKHs etiske rammeverk
Miljø	PKH skal ha søkelys på miljø, både i investeringsfasen/due diligence og gjennom å investere i og forvalte eiendommer med hensyn på langsiktig bærekraft. Det skal legges vekt på at forurensning av det ytre miljø skal minimeres ved nybygg og rehabilitering.
Energieffektivitet	Ved nybygg og rehabilitering skal energieffektivitetshensyn vektlegges særlig. Livsløpsperspektiv og langsiktig bærekraft skal være retningsgivende for PKHs eiendomsportefølje. PKH skal ikke utelukke og investere i mindre energieffektive eksisterende bygg.
HMS og arbeidsliv	Ved nybygg, rehabilitering og drift av direkteide eiendommer skal PKH benytte entreprenører som har gode HMS systemer. PKH skal benytte entreprenører som har kontroll på underleverandørkjeden, og som forholder seg korrekt til tariffavtaler og relevante regler for norsk arbeidsliv.
Eksternt forvaltede eiendomsfond	Dersom investeringen er gjennom en fondsstruktur og diskresjonære mandater skal 1) det søkes å oppnå sammenfallende interesser med forvalter; 2) forvalter vurderes i forhold til kompetanse og etiske retningslinjer; 3) forvalters miljø- og bærekraftsprofil sammenfalle best mulig med PKHs.
Klassifisering av bygg	PKH skal fortsette arbeidet med å klassifisere bærekraft ved BREEAM-klassifisering eller tilsvarende
Evaluering	Måloppnåelse av kriteriene over skal evalueres årlig i forbindelse med evaluering av investeringsporteføljen

3.4 Operasjonalisering av strategi

PKH har helt siden pensjonskassen ble stiftet fulgt markedspraksis i Norge. Historisk har praksisen i stor grad vært bygget rundt etikk-rådet i Norges Bank – og eksklusjonslisten til Statens Petroleumsfond Utland. I tillegg har PKH vært tidlig ute med å kommittere store beløp til langsiktige fond som bygger ut grønn energi. Det er som et eksempel kommitert over 400 millioner kroner til to fond forvaltet av Copenhagen Infrastructure Partners.

PKH har også investert i oppstartsfond med særlig innretning mot bruk av teknologi for effektivisering og drift av grønn teknologi og infrastruktur samt investeringer som har en sosial profil. Eksempler på investeringer i 2021 er No Isolation med spesial utviklede kommunikasjonsverktøy for ensomme mennesker og barn som er forhindret fra å delta i undervisning. ▶

Flere av PKHs eiendommer har i dag BREEAM-sertifisering. BREEAM-sertifisering er verdens eldste og Europas ledende miljøsertifiseringsverktøy for bygninger, og måler byggenes miljøprestasjon basert på dokumentert miljøpresentasjon i ni kategorier – ledelse, helse- og innemiljø, energi, transport, vann, materialer, avfall, arealbruk og økologi samt forurensning.

Et BREEAM-sertifikat på nybygg utstedes i fem nivåer – Pass, Good, Very Good, Excellent og Outstanding, mens et BREEAM-sertifikat på eksisterende bygg utstedes i seks nivåer – Acceptable, Pass, Good, Very Good, Excellent og Outstanding:

BREEAM er verdens eldste og Europas ledende miljøsertifiseringsverktøy for bygninger

Måler byggenes miljøprestasjon basert på dokumentert miljøpresentasjon i ni kategorier – ledelse, helse- og innemiljø, energi, transport, vann, materialer, avfall, arealbruk og økologi samt forurensning

Et BREEAM-sertifikat på nybygg utstedes i fem nivåer – Pass, Good, Very Good, Excellent og Outstanding

Et BREEAM-sertifikat på eksisterende bygg utstedes i seks nivåer – Acceptable, Pass, Good, Very Good, Excellent og Outstanding

To av PKHs eiendommer har nest beste sertifisering. Dette er eiendommene Karvesvingen 2 og Karvesvingen 3 som ligger på Hasle i Oslo. Byggene ble oppført i 2015/16 og har Bymiljøetaten i Oslo samt Cowi som største leietakere. Eiendommen Høgslundveien 15/17 på Berger hvor Nor Tekstil er største leietaker, har klassifiseringen Very Good, mens eiendommen Anolitveien 1-3 på Ski utleid til Assa Abloy har klassifiseringen Good.

I løpet av 2022 sikter PKH mot å sertifisere

eiendommene Grønland 55 i Drammen hvor NAV er leietaker og Glynitveien 13 på Ski hvor Lilleborg er leietaker. Pensjonskassen sikter mot å oppnå sertifiseringene Very Good på begge. Det vil også bli gjennomført en BREEM In Use Quick scan av Håndverksveien 13-17 på Ski for å avklare hvilken sertifisering som kan forventes.

Livsløpsperspektiv og langsiktig bærekraft skal være retningsgivende for PKHs eiendomsportefølje.

Fakta
PACTA'S DATABASE

90 land

► Mer enn 90 land, 30 000 finansielle instrumenter og 40 000 selskaper er representert i PACTAs database.

3.5 Måling og rapportering

EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter er et klassifiseringssystem for hvilke aktiviteter som anses som miljømessig bærekraftige. EU har nylig vedtatt endelige tekniske kriterier for hvilke aktiviteter som er miljømessig bærekraftige under to av seks klima- og miljømål i taksonomien. Rapporteringspliktige foretak i EU skal begynne å rapportere etter det nye taksonomiregelverket allerede fra januar 2022 med måling og oppfølging av utslippsintensitet over tid. Det er helt nødvendig å få selskapene til å rapportere på området med ett sett felles kriterier for at investorer både skal kunne måle – samt sammenligne selskaper på tvers innenfor bransjer.

En krevende utfordring så langt har vært datakvalitet. De datakildene som har blitt utviklet har lav innbyrdes validitet (det er liten sammenheng mellom vurdering av enkelt-selskap på tvers av dataleverandører). Dette, sammen med praktiske eksempler på svakheter i datakvaliteten eller mangel på data, tyder på at validiteten på utslippsdata i disse databasene er lav. Det er også, særlig innen energikomplekset, tegn på at markedsaktørene og myndighetene ikke har tatt innover seg totalkompleksiteten og omfanget av det grønne skiftet. Det er i skrivende stund eksempler på det i den globale politiske dagsorden, der energiforsyningen til Europa er på agendaen, sett fra et storpolitisk perspektiv.

Det er grunn til å tro at datakvalitet og metodikk for beregning av utslippsintensitet er et område i rask utvikling. EUs taksonomikrav vil ytterligere medvirke til å bedre datakvaliteten. PKH har grunnet mangel på validitet i data valgt å ikke lage egne estimater på karbonintensitet i porteføljene. PKH har imidlertid deltatt i PACTA undersøkelsen, et initiativ fra Finansdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Det ble 14. april 2021 sendt ut en invitasjon til norske finansforetak om å teste et verktøy for å vurdere klimarisiko i investeringsporteføljer. Verktøyet er utviklet av den

uavhengige og ideelle tenketanken 2° Investing Initiative (2DII), og er basert på en metode for klimascenarioanalyser kalt PACTA («Paris Agreement Capital Transition Assessment»).

I PACTA blir det identifisert pr. sektor eller teknologi ulike tiltak for å oppnå målene i Paris-avtalen. De klimarelevante sektorene som er dekket i testen er energi, kulldrift, oppstrøm innen olje og gass, bilproduksjon, sement, stål, luftfart og shipping. Det er verd å legge merke til at typiske forbrukere av disse tjenestene ikke er med i undersøkelsen, selv om de i betydelig grad er en kilde til å skade miljøet (konfeksjonsindustrien er et eksempel). Til sammen dekker sektorene, som foreløpig er inkludert, omtrent 75 prosent av globale klimagassutslipp (dersom man regner med at selskapene i fokussektorene er ansvarlige for utslippene i hele verdikjeden der råvaren/tjenesten benyttes).

I dag er det over 3000 finansinstitusjoner som benytter seg av PACTA-verktøyet, og det er mer enn 90 land som er representert i databasene. Mer enn 30 000 finansielle instrumenter er inkludert og over 40 000 selskaper er med i databasene.

RESULTAT AV PACTA

Av PKHs portefølje på ca. 33 milliarder kroner pr. 31.12.2020 ble ca. 30 milliarder kroner gjennomlyst i PACTA testen. 7 prosent av aksjene, mens 7,8 prosent av obligasjonene til PKH er eksponert mot klima-relevante sektorer med utgangspunkt i de sektorene som er inkludert i testen. Det kan tolkes som at rundt 92 prosent av investeringene til PKH er gjort i sektorer som har liten- eller ingen klima-relevans (f.eks. bank/finans), men også at det er sektorer som ennå ikke er dekket av PACTA.

I testen blir det utført en transisjonsstresstest som måler mulig økonomisk tap dersom PKHs portefølje er uendret frem til karbon-balanse oppnås i 2030. For henholdsvis aksje- og

obligasjonsporteføljen er tapene for PKH anslått å kunne beløpe seg til henholdsvis -48,5 millioner kroner og +0,8 millioner kroner (datasettet indikerer at verdien av obligasjonsporteføljen har «negativ miljørisiko» – dvs. den vil øke ved klimaendringer) dersom porteføljen ikke endres. Målt mot andre risikoer i PKHs ulike stresstester er dette relativt beskjedne tall. For eksempel er valutarisiko kvantifisert til 718 millioner kroner, mens aksjerisikoen er kvantifisert til 4.700 millioner kroner.

PKH blir i testen sammenlignet med øvrige pensjonsleverandører i Norge (24 stk.), samt alle norske deltakere (41 stk.). PKH plasserte seg i midten i begge segmentene.

Resultatene fra PACTA 2021 indikerer at PKH har en bærekraftig portefølje og som er i tråd med våre vedtatte strategier. Kvantifisert klimarisiko er beskjeden i forhold til andre typer risiko. PACTA testen er relativt ny og PKH synes det er for tidlig å trekke konklusjoner basert på denne testen. Fortsatt er store deler av PKHs portefølje ikke med i analysen til PACTA fordi den; 1) er utenfor det som defineres som de

mest miljøkritiske sektorene eller; 2) tilhører en sektor som ennå ikke er inkorporert i PACTA-testen. Det er en oppfatning blant deltakerne i testen at metodikken er spennende, men ikke godt nok utviklet til å være et verktøy for strategiske valg og risikostyring i kapitalforvaltningen. Det er først og fremst et Paris-alignment verktøy.

PKH har også fått gjennomlyst investeringsporteføljen hos et nordisk miljø som favner noe bredere enn PACTA. De har anvendt egenutviklede måleindikatorer for å konkludere på bærekraftsrelaterte risikoer. Resultatene indikerer imidlertid de samme utfordringene som PACTA ved at det foreligger begrenset med rapportering av ESG-data fra selskapene. Gjennomlysningen fra dette miljøet med underliggende analyser kan imidlertid anvendes i større grad enn resultatene fra PACTA, ved at det er fremskaffet måling på enkelte ESG-parametere på selskaper som ligger i fond hvor PKH er investor. Enkelte selskaper har for eksempel en lavere score på noen ESG-parametere enn en indeks. Det gir mulighet for å etablere en dialog med forvaltere av fondene.

4 Eierstyring, selskapsledelse og risikostyring

PKH er en pensjonskasse hvor egenkapitalen skytes inn av helseforetakene i hovedstadsområdet. PKH har lagt vekt på å etablere et godt system for risikostyring og internkontroll som er tilpasset omfanget og arten av den virksomheten som drives i pensjonskassen. Retningslinje for risiko- og compliancefunksjonen er vedtatt av PKHs styre.

Fakta STYREMØTER

8

► Styret i PKH hadde 8 styremøter i 2021 og et styreseminar.

4.1 Styrende organer

PKHs vedtekter og gjeldende lovgivning legger til rette for en hensiktsmessig eierstyring og selskapsledelse. Styrearbeidet følger en fastsatt årsplan og gjennomføres i samsvar med en fastsatt styreinstruks som gir nærmere regler om styrets arbeid og saksbehandling, herunder hvilke saker som skal styrebehandles, og regler for innkalling og møtebehandling. Styret består av 9 medlemmer med representasjon fra hovedtillitsvalgte og helseforetak samt et eksternt uavhengig medlem. Disse velges for to år av gangen. Styret er et kollegium som skal ivareta pensjonskassens og eiernes interesser samt følge opp etterlevelse av regelverk og konsesjonskrav. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, fastsette planer og budsjetter, holde seg orientert om pensjonskassens økonomiske stilling og plikter og påse at virksomheten, finansiell rapportering og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og pensjonskassens virksomhet

for øvrig. Det er i styreinstruksen en regulering om inhabilitet, og det enkelte styremedlem plikter selv å påse at man ikke er inhabil i behandlingen av en sak. I tvilstilfelle forelegges spørsmålet for styrets leder.

Styret hadde i 2021 8 styremøter og et styreseminar.

PKH har som pensjonskasse ikke generalforsamling, representantskap, valgkomite, revisjonsutvalg eller kompensasjonsutvalg.

Styremedlemmene i PKH har bred ledererfaring fra relevante bransjer som livsforsikring, kapitalforvaltning, advokatrådgivning, drift av sykehus, offentlig administrasjon og fagforeninger. Styret gjennomførte i 2021 en egenevaluering. Det er i forlengelse av PKHs policy for egnethetsvurderinger og egenevaluering etablert en kompetanseoversikt for å ivareta regulatoriske krav knyttet til styrets egnethet.

4.2 Selskapsledelse og styringsdokumenter

Pensjonskassens ledelse har bred erfaring innenfor alle kjerneprosesser i PKH. Ledergruppen har bakgrunn fra livselskap, pensjonskasser, offentlig sektor, kapitalforvaltning, eiendom og risikostyring/intern revisjon innenfor alle relevante regulatoriske områder for livselskap og pensjonskasser. Styret har fastsatt instruks for daglig leder og øvrige ledere

har egne stillingsinstrukser som regulerer intern ansvars- og oppgavefordeling.

Styret i PKH har fastsatt overordnede prinsipper og retningslinjer for styring og kontroll. Dette er formalisert og implementert gjennom følgende nivåer med styringsdokumenter:

Formål:	Dokumenttype:	Fastsettes av:
Nivå 1: Strategiplan, corporate governance, etisk rammeverk osv.	Overordnede mål og strategier: <ul style="list-style-type: none"> • Overordnet strategi • Budsjett • Mål for bufferkapital • Styreinstruks • Styringsmodell • Fullmaktsmatrise • Etiske retningslinjer 	Styret
Nivå 2: Overordnede holdninger til risiko toleranse og risikoappetitt samt prinsipper for styring og rapportering.	Overordnet risikostyring: <ul style="list-style-type: none"> • Risikostrategi • Retningslinje for funksjon: <ul style="list-style-type: none"> - Risiko- og compliance - Internrevisjon - Aktuar 	Styret
Nivå 3: Detaljerte dokumenter som skal veilede i større grad enn overordnede dokumenter. De skal sikre felles forståelse for hva som gjøres, hvem som er ansvarlig og hvordan det skal gjøres.	Policydokumenter: <ul style="list-style-type: none"> • Kapitalforvaltning (inkl likviditetsstyring) • Eiendomsinvesteringer • Forsikringsrisiko • Utlån • Operasjonell risiko • Kommunikasjon (inkl beredskapsplan) • Godtgjørelse • Utkontraktering • Personopplysninger • IKT • Egnethet 	Styret
Nivå 4: Risikovurderinger med handlingsplaner på kjerneprosesser samt overordnet nivå som skal sikre at gjenværende risiko er i tråd med styrets risikovilje.	Risikovurderinger: <ul style="list-style-type: none"> • Strategi • Pensjonsprosessen inkl forsikringstekniske avsetninger og premie • Kapitalforvaltning • Utlån • Personopplysningsloven • IKT forskriften • HR • Finansiell rapportering/regnskap 	Ledergruppe

Fakta
SOLIDITET**187 %**

► Solvenskapitaldekningen til PKH var per 31.12.2021 på 187 prosent uten bruk av overgangsregler.

Det forenklede solvenskapitalkravet for pensjonskasser trådte i kraft 1. januar 2019 og er en forenklet versjon av Solvens II-kravet. Kravet innebærer blant annet at pensjonskassene må ha nok egenkapital til at de med en høy grad av sikkerhet vil kunne dekke potensielle tap fra alle deler av virksomheten.

Pensjonskasser er regulert gjennom det såkalte tjenstepensjonsdirektivet (IORP II). Direktivet ble vedtatt i EU 14. desember 2016. Direktivet er EØS-relevant og ble innlemmet i EØS-avtalen i februar 2021. Regjeringen har behandlet nasjonal implementering av pensjonskassedirektivet 17. desember 2021. I proposisjonen 43 LS (2021–2022) foreslås det endringer i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet (forsikringsvirksomhetsloven) og lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) som vil gjennomføre EØS-regler som svarer til det reviderte tjenstepensjonsdirektivet (IORP II). Endringene som foreslås, gjelder krav til virksomhetsstyring og kontrollfunksjoner, grensekryssende virksomhet, utvidede krav til informasjon til medlemmene av pensjonsordningen i pensjonsforetaket og tilsyn.

PKH har over tid arbeidet med å utvikle et risikostyringssystem som er tilpasset det nye europeiske solvensregelverket. Det er innført en retningslinje for risiko- og compliance funksjon og en retningslinje for aktuar hvor et godt kontrollnivå ivaretas med et skille mellom utførende personer og kontrollerende personer. Gjennom disse retningslinjene for risikostyring har styret fastsatt at dagens forskrift for risikostyring skal gjelde for pensjonskassen og at helhetlig risikostyring skal benyttes som del av arbeidet for å nå finansielle mål, operasjonelle mål og etterlevelsesmål. Som et rammeverk for helhetlig risikostyring har PKH valgt å ta utgangspunkt i COSO, et rammeverk som er utarbeidet av The Committee of Sponsoing Organizations of the Treadway Comission i 2004 og Solvens II regelverket.

PKH er av den oppfatning at dagens ressurser og rammeverk er tilstrekkelig for å sikre en forsvarlig drift av pensjonskassen.

4.3 Risikostyring og internkontroll

ROLLER OG ANSVAR

Kontinuerlig overvåking – og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i pensjonskassens virksomhet. Rolle- og ansvarsdelingen innenfor risikostyringssystemet er organisert langs

«tre forsvarslinjer». Dette er gjort for å sikre tilfredsstillende arbeidsdeling og uavhengighet mellom utførende personer og kontrollerende personer:

Styret har det overordnede ansvaret for at PKH har etablert hensiktsmessige og effektive prosesser for risikostyring og internkontroll. Det betyr å fastsette overordnet risikovilje, samt å sikre at styringen av vesentlige risikoer er hensiktsmessig organisert med hensyn til et operasjonelt oppfølgingsansvar og uavhengig overvåking av at risikoene håndteres i samsvar med overordnet risikovilje. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og policydokumenter med fastsettelse av risikovilje, risikomål og overordnede risikorammer for pensjonskassen.

Det er administrerende direktørs ansvar å sørge for at styrets føringer for styring og kontroll operasjonaliseres og implementeres i pensjonskassen.

Chief risk officer (CRO) og chief compliance officer (CCO) har ansvar for risikostyring og internkontroll i PKH. Andre forsvarslinje består av et kontrollregime hvor det årlig etableres en kontrollkalender basert på årlige risikovurderinger for alle kjerneprosesser og sentrale støtteprosesser. Kontrollkalenderen skal ivareta at det er et klart skille mellom utførende og

Fakta

KONTROLLTILTAK

ISAE 3402
og 3000

► ISAE 3402 og 3000 erklæringer innhentes på sentrale prosesser som pensjonsberegningssystemet, personvern og kapitalforvaltning.

kontrollerende personer slik at risikoen for egenkontroll unngås. Innenfor kapitalforvaltningen er ansvaret for porteføljeovervåking og rammekontroll delegert til Arctic Fund Management. Alle vesentlige utkontrakterte partnere skal kvartalsvis rapportere tilbake til pensjonskassen registrerte uønskede hendelser.

Det primære ansvaret for operative risikostyringsaktiviteter ligger ute hos de operasjonelle enhetene i første linjen. Risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i PKH der formålet er å identifisere, vurdere og styre risikoer som kan redusere pensjonskassens evne til å nå sine mål.

Tredje forsvarslinje er internrevisjonen som i PKH er konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst RHF. De foretar uavhengige vurderinger av om pensjonskassens vesentligste risikoer er tilstrekkelig håndtert og kontrollert. Internrevisjonen arbeider etter instruks fastsatt av styret og rapporterer direkte til styret. Pensjonskassen er også underlagt faglig tilsyn fra Finanstilsynet som blant annet kontrollerer at finansinstitusjoner driver på en betryggende måte og i samsvar med lovgivningen. Finanstilsynet hadde stedlig tilsyn hos PKH i 2015.

PROSESS

PKH arbeider systematisk med risikostyring og internkontroll. Det gjennomføres en årlig systematisk gjennomgang av alle vesentlige risikoer på alle kjerneprosesser. Utgangspunktet for risikokartleggingen er fastsatte mål for pensjonskassen. Risiko som ikke fanges opp av kvantitative målemetoder, skal vurderes gjennom særskilte risikoanalyser. Disse analysene inkluderer både en vurdering av hvor sannsynlig det er at en hendelse inntreffer og hvilke konsekvenser de kan få for PKH. I løpet av året er det gjennomført analyser for å identifisere risikoer PKH er utsatt for, og relevante risikoreducerende tiltak er iverksatt før gjenværende risiko er vurdert og akseptert.

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet

til pensjonskassens evne til å nå mål og gjennomføre planer. Alle deler av pensjonskassen er eksponert mot operasjonell risiko, herunder prosesser som ligger hos utkontrakterte partnere. Operasjonell risiko er definert som direkte – eller indirekte tap som følge av mangelfulle eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko søkes redusert gjennom tydelige rutiner, klare ansvarsbeskrivelser og avtaler med utkontrakterte partnere samt dokumentere fullmakter og mandater. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter. Pensjonskassen innhenter fra alle sentrale leverandører internkontroll bekreftelser basert på risikostyringsforskriften, IKT-forskrift og Personopplysningsloven. ISAE 3402 og 3000 erklæringer innhentes på sentrale prosesser som pensjonsberegningssystemet og personvern.

Styret har i retningslinje for risiko- og compliancefunksjonen fastsatt at operasjonell risiko skal måles og styres systematisk, og operasjonelle risikovurderinger skal inngå som del av beslutningsprosessene i PKH. Den operasjonelle risikoen skal være lav. Det er i forlengelse av risikovurderingene etablert en plan for årlig testing av nøkkelkontroller som legges frem for styret. Utviklingen i finansmarkedet er en vesentlig risiko for pensjonskassens resultat og solvensposisjon. I tillegg til å vurdere effekter av skift i aksjemarkedene eller rentenivå (stresstester), benyttes scenarioanalyser for å estimere effekten av ulike forløp i finansmarkedet på pensjonskassens resultatutvikling og soliditet. Dette er vesentlig informasjon for styrets overordnede drøfting av risikovilje og risikoallokering.

Rapportering av det samlede risikobilde til styret skjer hvert kvartal med måling av risiko opp mot etablerte finansielle- og operasjonelle mål samt eksterne regulatoriske krav rundt risiko og soliditet. Det gjøres også kvartalsvis analyser som viser solvenskapitaldekningens

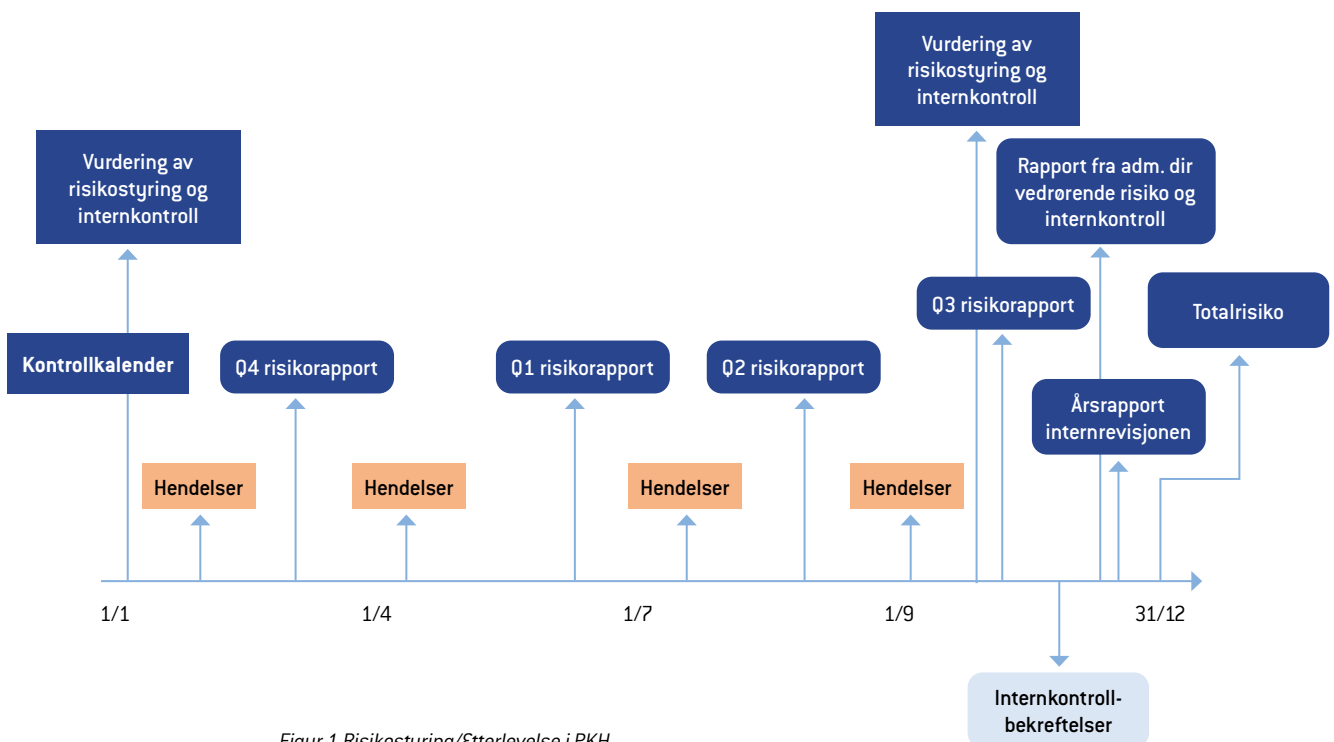
følsomhet for endringer i vesentlige risikofaktorer. I tillegg mottar styret en månedlig rapportering fra investeringsrådgiver på avkastning, risiko i porteføljen, ivaretagelse av rammer og regulatoriske krav. Alvorlige brudd skal rapporteres umiddelbart til styret. Tilsvarende dersom det oppstår hendelser i markedet som påvirker pensjonskassens soliditet. Det er definert krav for slik eskalering. Administrerende direktør utarbeider en gang årlig en samlet vurdering av risikosituasjonen og forelegger denne for styret til behandling.

HENDELSESREGISTRERING

Vesentlige hendelser registreres i et eget hendelsesregister, og systematisk oppfølging

av hendelser utgjør en viktig del av tiltakene for å øke kvalitet i drift og internkontroll.

Registrering av hendelser er basert på egenrapportering. PKHs rutine for hendelsesregistrering har en hovedregel om at alle uønskede hendelser skal registreres for at styret og ledelsen skal ha tilstrekkelig kunnskap og kontroll med risikosituasjonen. Dette er uavhengig av om de er avdekket internt i PKH eller hos utkontrakterte leverandører. I forbindelse med kvartalsvis risikorapportering til styret skal leverandører av tjenester innenfor kjerneprosessene rapportere til PKH registrerte uønskede hendelser i perioden.

Figur 1 Risikostyring/Etterlevelse i PKH

5 ÅRSREGNSKAP 2021

5.1 Styrets årsberetning

PKH forvalter offentlig tjenstepensjon for Akershus universitetssykehus HF, Helse Sør-Øst RHF, Oslo universitetssykehus HF, Sunnaas sykehus HF, Sykehuspartner HF og Vestre Viken HF. Pensjonskassen skal oppfylle de avtalte rettighetene på en slik måte at PKH skal være foretrukket pensjonsleverandør. PKH skal til enhver tid ha en organisering som samsvarer med pensjonskassens mål og verdier. Den skal være robust og sikre at PKHs aktiviteter er gjenstand for betryggende styring og kontroll.

Viktige områder for styrets arbeid i 2021 har, ved siden av videreutvikling av kapitalforvaltningsstrategien og oppfølging av pensjonskassens samlede risiko, vært videreføring av det strategiske arbeidet knyttet til målbilde for pensjonsprosessene de neste fire årene. Her står modernisering av IT-systemer og utvikling av digitale flater sentralt. Styret har også hatt fokus på sikkerhet- og beredskapsløsninger hos leverandører av IT-systemer. Cyberangrep fremstår som den største trusselen, og kontinuerlig opplæring av ansatte står sentralt.

Avkastningen på pensjonsmidlene ble i 2021 god, til tross for høyt prisede markeder allerede ved inngangen til året. PKH oppnådde en verdijustert avkastning på 7,9 prosent. Aksjer og eiendom bidro mest til avkastningen med henholdsvis 20,7 prosent og 13,5 prosent. Realisert (bokført) avkastning ble 6 prosent. Dette er godt over det pensjonskassen har garantert overfor sine kunder som er 2,2 prosent.

PENSJONSKASSENS VIRKSOMHET

PKH hadde ved utgangen av 2021 38,5 milliarder kroner i kapital til forvaltning. Pensjonskassen er eier av underliggende datterselskaper hvor virksomheten er knyttet til pensjonskassens investeringer i direkte eide eiendommer.

Pensjonskassen skal sørge for pensjoner til nåværende og tidligere ansatte samt pensjonister hos helseforetakene, som har rettigheter etter pensjonskassens forsikringsvilkår. Ytelsene i offentlig tjenestepensjon er avtalt mellom partene i arbeidslivet. Helseforetakene er forpliktet overfor medlemmene til å sørge for en tjenestepensjon som oppfyller det regelverk som er fremforhandlet. PKH er satt til å forvalte pensjonsmidlene, og sørge for avtalte ytelser.

PKH skal utbetale riktig pensjon til rett tid og sørge for god informasjon og medlemservice, slik at medlemmene kan gjøre individuelle valg på et så godt grunnlag som mulig.

Helseforetakene bærer den økonomiske risikoen og de vesentligste kostnadene forbundet med tjenestepensjonsordningen. Styrets oppgave er å sikre grunnlaget for en konkurransedyktig avkastning over tid innenfor forsvarlige og tydelige risikorammer, samt forutsigbare og lave kostnader. God soliditet i pensjonskassen og langsiktighet i forvaltningen er avgjørende for å nå dette målet.

PENSJONSKASSENS ÅRSRESULTAT

Årets resultat var preget av sterke markeder og solid avkastning. Det ble gjennom året realisert betydelige gevinster i forbindelse med rebalansering av investeringsporteføljen.

Premieinntektene til pensjonskassen gikk fra 1.919 millioner kroner i 2020 til 2.905 millioner kroner i 2021. Økningen skyldes primært en vesentlig større regulering av pensjon og fratrådte med oppsatte rettigheter og dermed en høyere reguleringspremie. Reguleringen for pensjonister ble 5,36 prosent og fratrådte oppsatte rettigheter ble regulert med 4,98 prosent. ►

PKH har en kollektivportefølje og en selskapsportefølje som forvaltes separat. Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktfastsatte forpliktelser.

Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer pensjonskassens innskutte- og opp-tjente egenkapital. Resultatet i kollektiv- og selskapsporteføljen er fordelt på følgende resultatelementer (TNOK):

	2021	2020
Bokførte inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1 677 973	1 328 734
Garanterte renter	-575 193	-530 679
Renteresultat (a)	1 102 780	798 055
Frigjort administrasjonsreserve	17 847	15 536
Løpende administrasjonstillegg	42 153	38 061
Forsikringsrelaterede kostnader	-58 515	-51 916
Administrasjonsresultat (b)	1 485	1 681
Premie til avkastningsgaranti	74 486	64 683
Omdisponering fjorårets resultat (til tilleggsavsetninger fra egenkapital)	-87 334	0
Resultat mot egenkapital (c)	-12 848	64 683
Risikoresultat (d)	-12 546	-235 139
Resultat av teknisk regnskap før disponering		
(e) = (a) + (b) + (c) + (d)	1 078 871	629 280
Renteresultat overført til tilleggsavsetninger	-791 117	-322 836
Renteresultat overført til premiefond	-294 059	-25 272
Renteresultat overført til premiereserve	0	-436 671
Risikoresultat overført til premiefond	0	-29 635
Resultat kollektivporteføljen	-6 305	-185 134
Resultat selskapsporteføljen	147 335	96 825
Totalresultat til disponering før skatt	141 030	88 309

Kollektivporteføljen hadde en verdijustert avkastning på 7,9 prosent. Renteresultatet (avkastningsresultatet til kollektivporteføljen) på 1.102,8 millioner kroner utgjør differansen mellom den bokførte (realiserte) avkastningen og den garanterte renten på forsikringsmessige avsetninger. Bokført avkastning var i 2021 6 prosent, mens PKHs gjennomsnittlige rentegaranti var 2,2 prosent.

Selskapsporteføljen har en noe lavere risiko-

profil enn kollektivporteføljen. Verdijustert avkastning for selskapsporteføljen var 6,3 prosent.

PKH hadde i 2021 et negativt risikoresultat på 12,5 millioner kroner. Risikoresultatet er et uttrykk for hvordan utviklingen av dødelighet og uførhet i forsikringsbestanden har vært, sammenlignet med forventningene (pristariffen) som er lagt til grunn ved den årlige premiefastsettelsen. Uførerresultat og

opplevelsesresultat er positive grunnet stor andel reaktiveringer av uføre og høyere dødelighet enn forventet. Dødsrisikoresultatet for perioden er negativt med 61 millioner kroner, noe som skyldes behov for høyere avsetninger til etterlattepensjoner enn hva som ligger til grunn i pristariffen.

Gjeldende regelverk for pensjonskasser angir retningslinjer for fordeling av risikoresultatet og renteresultatet, som er utdypet i PKHs policy for forsikringsrisiko. Styret har valgt å disponere 791,1 millioner kroner av renteresultatet til tilleggsavsetninger. Tilleggsavsetninger bidrar til å opprettholde solvenskapitaldeknin-gen, som er PKHs mest sentrale soliditetsmål. Midlene er en betinget tildeling til helsefore-takenes kontrakter, og vil sammen med annen bufferkapital danne grunnlag for større avkast-ningsoverskudd til helseforetakene. Resten av renteresultatet fordeles med 294,1 millioner kroner til helseforetakenes premiefond og 17,6 millioner kroner til risikoutjevnings-fondet. Det vises til tabellen til venstre for en nærmere gjennomgang av oppnådde resultater for 2021 og fordeling av resultatelementene fra kollektivporteføljen.

Styret har over tid hatt fokus på tiltak for å styrke pensjonskassens soliditet, blant annet fordi PKH forventer at finansmarkedene frem-over blir mer volatile. Dagens situasjon med Covid 19-viruset, stigende inflasjon- og renter, geopolitiske spenninger, høye energipriser, utfordringer i forsyningskjeder samt et globalt aksjemarked som er høyt priset, viser at dette har vært en riktig prioritering. Soliditeten beskytter verdiene PKH forvalter og styrker pensjonskassens evne til å tåle langvarige øko-nomiske utfordringer uten at pensjonskassens kunder blir uforholdsmessig belastet. Styret ser det som en viktig oppgave å bidra til stabile og forutsigbare pensjonskostnader over tid.

PKH har en klar ambisjon om å drive kostnads-

effektivt, og administrasjonskostnader i forhold til kapital til forvaltning har ligget på et lavt nivå siden oppstart av pensjonskassen. Med god soliditet, gode resultater over tid, lave kostna-der og god medlemstilfredshet, opprettholder PKH en god posisjon i forhold til tilbydere av forsikrede løsninger.

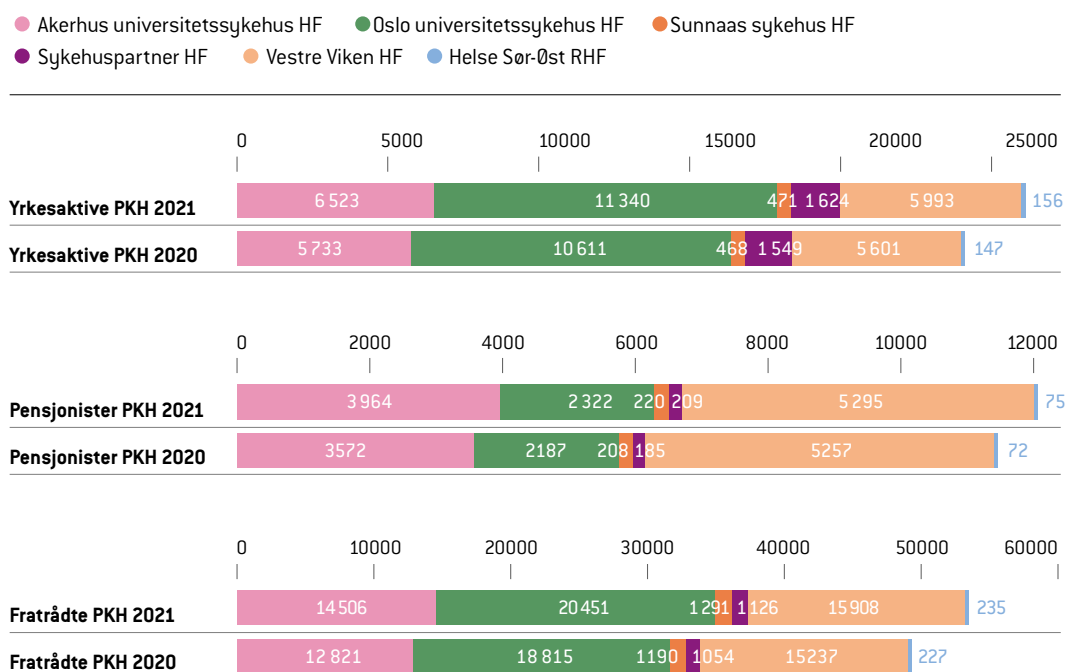
FORSIKRINGSVIRKSOMHETEN

PKHs pensjonsytelser følger av Hovedtariff-avtalen innen Spekterområdet. Pensjons- ytelsene omfatter alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. I tillegg administreres folketrygdens avtalefestede pensjon (AFP) via pensjonskassen. AFP 62-64 år er en tariffavtalt arbeidsgiverpensjon som beregnes og utbetales av pensjonskassen, men som i sin helhet finansieres av arbeidsgiver.

PKH er, som Statens Pensjonskasse og de øvrige pensjonsordningene i offentlig sektor, med i Overføringsavtalen. Avtalen sikrer at arbeids- takere som har vært medlem av flere offentlige pensjonsordninger får pensjon fra siste ordning som om de hele tiden hadde vært medlem av denne ordningen. Overføringsavtalens Sikringsordning skal sikre pensjonsrettigheter opparbeidet hos en arbeidsgiver som opphø- rer. Administrasjon av Overføringsavtalen og Sikringsordningen finansieres av arbeidsgiver ved egen avgift.

PKHs medlemsbestand vokser. PKH fikk tilflyttet alle ansatte ved Kongsvinger sykehus i 2021 som følge av at Kongsvinger sykehus ble organisert inn under Ahus fra 1. februar 2020. Gjennom denne tilflyttingen fikk PKH 324 nye aktive medlemmer, 328 pensjonister og 982 fratrådte medlemskap overført fra KLP. Premiereserven knyttet til disse nye medlem- mene utgjorde 982 millioner kroner og tilført egenkapital 25,2 millioner kroner. Fra 2020 til 2021 har den totale bestanden i PKH økt fra om lag 85 000 til om lag 92 000 medlemskap. ▶

Fordelingen på medlemskap er som følger:

Forsikringsvirksomheten er kjernevirksomheten til PKH. Det viktigste grunnlaget for strategisk utvikling og planlegging på dette området er fornøyde medlemmer og sponsorer.

PKH skal levere rett pensjon til rett tid med god service. Det gjennomføres årlig en medlemstilfredshetsundersøkelse for å kartlegge om PKH leverer på sine mål og verdier. Det er gledelig å konstatere at undersøkelsen bekrefter at PKHs medlemmer er fornøyde med de tjenestene pensjonskassen yter. I 2021 var det en økning i tilfredsheten blant nye pensjonister. Det er likevel områder som fortsatt bør forbedres, spesielt overfor pensjonskassens aktive medlemmer. De aktive medlemmene etterspør primært informasjon om hva pensjonen vil utgjøre når de tar

den ut. I 2021 fikk medlemmene prognoser for fremtidig pensjon i pensjonsoppgaven fra PKH. Dette er viktig for medlemmene og derfor høyt prioritert fra PKHs side. Det pågår et samarbeidsprosjekt med partene i Overføringsavtalen og Norsk Pensjon for utveksling av informasjon som på sikt vil muliggjøre å få fremtidig prognoser også fra andre ordninger enn den ordningen hvor man er aktiv. Pensjonsteamet betjente i 2021 rundt 5.086 telefonsamtaler med en gjennomsnittlig svartid fra en fagkonsulent på 41 sekunder. Det ble holdt totalt 470 individuelle veiledningssamtaler.

Det forventes en betydelig vekst i antall pensjonister fremover. Dette som følge av vekst i antall ansatte i helseforetakene, noe som igjen vil føre

til en økning i årskullene som tar ut pensjon i årene fremover.

Åjouritet i saksbehandling og kvalitet i data er en av pensjonskassens viktigste oppgaver. Det jobbes derfor med et kvalitetsprosjekt for å rydde i data samt oppgradere IT-systemer og automatisere arbeidsprosesser.

PKH behandler store mengder data om medlemmenes stillings- og lønnsforhold, samt helseopplysninger ved behandling av uføresaker. Det arbeides kontinuerlig med opplæring relatert til informasjonssikkerhet og personvern internt i PKH.

PKH gjennomførte i 2021 en omdømmeundersøkelse. I målgruppen for undersøkelsen var blant annet pensjonskassens sponsorer, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. Samlet resultat fra undersøkelsen er et fremragende resultat basert på Opinions skala for måling. Det generelle inntrykket er at PKH opptrer profesjonelt med høy kompetanse.

KAPITALFORVALTNING

Formålet med kapitalforvaltningen er å sørge for at pensjonskassens eiendeler investeres slik at det oppnås en best mulig avkastning innenfor forsvarlige risikorammer og innenfor det til enhver tid gjeldende eksterne og interne regelverk. Kapitalforvaltningen har som mål at pensjonskassen har en forsvarlig ansvarlig kapital og likviditet til å dekke sine estimerte forpliktelser og utbetalinger, samt å gi en avkastning over tid som reduserer behovet for innbetalinger fra helseforetakene. Dette innebærer å optimalisere den finansielle risikoen i investeringsporteføljen i forhold til estimerte forpliktelser og tilgjengelig ansvarlig kapital.

Styret har vedtatt en strategi for kapitalforvaltning med klare rammer og fullmakter for hvilke risikoer som kan tas, og hvilke investeringer som er tillatt. Strategien innebærer at kapitalen plasseres ut fra et langsiktig perspektiv og med moderat risiko. Tabellen nedenfor viser faktisk og målsatt allokering i kollektivporteføljen samt avkastning:

Kollektivporteføljen	Allokert 2021	Målsatt allokering	Avvik	MNOK	Avk i %
Bankinnskudd/pengemarked	2,5 %	1,0 %	1,5 %	896	0,3 %
Obligasjoner	55,8 %	55,0 %	0,8 %	20 007	1,4 %
Aksjer	21,0 %	21,0 %	0,0 %	7 530	20,7 %
Eiendom	15,2 %	15,0 %	0,2 %	5 450	13,5 %
Alternative investeringer	5,5 %	8,0 %	-2,5 %	1 972	25,0 %
Total	100%	100%	0%	35 855	7,9 %

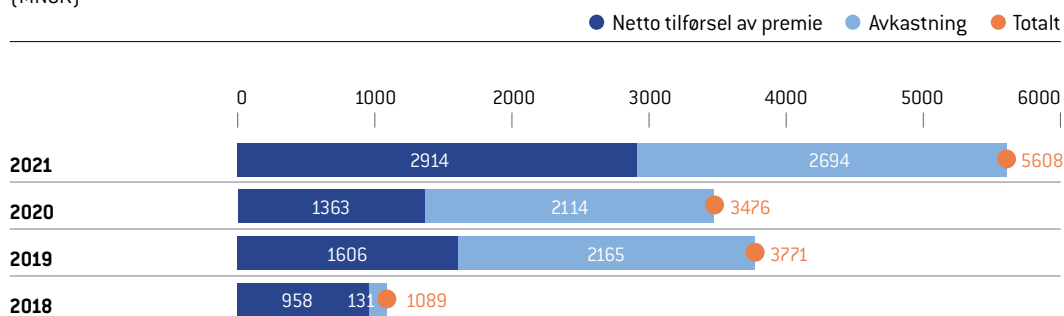
Kapitalforvaltningsstrategien og fullmaktsstrukturen i PKH gir etter styrets vurdering god kontroll med forvaltningen av pensjonskassens midler. Porteføljeutvikling og eksponering i forhold til rammer og mål både i strategien

og forskrift for pensjonsforetak rapporteres månedlig til styret. PKH har gjennom 2021 jobbet med å øke eksponeringen til direkte investeringer i eiendom samt øke rentedurasjonen i obligasjonsporteføljen. ▶

Markedsverdien av investeringsporteføljen (kollektiv- og selskapsporteføljen) var 33,1 milliarder kroner ved inngangen til 2021 og 38,5

milliarder kroner ved årets utgang. Veksten i PKHs portefølje de siste fire årene fordeler seg som følger:

Endringer i markedsverdien av porteføljen – kollektiv- og selskapsportefølje (MNOK)

Gjennom 2021 var det kun en måned med negativ avkastning (september). Verdensøkonomien våknet til liv og konsum innen teknologi og varer tok igjen for det lave konsumet innen tjenester. Kombinert med stimulanser fra finans- og pengepolitikk ga dette en god oppgang i risikofylte aktiva som eiendom og aksjer. Signaler om noe mindre stimulanser fremover fra verdens sentralbanker har medført et høyere rentenivå gjennom året, noe som har ført til verdinedgang på obligasjoner. Avkastningen på rentebærende porteføljer ble dermed rundt 0 prosent i 2021.

RISIKOSTYRING, FINANSIELL SOLIDITET OG RISIKOER

Kontroll og styring av risiko er en forutsetning for god verdiskapning og trygghet for pensjonsmidlene. Å identifisere, vurdere og kontrollere risikoene knyttet til både forsikrings- og kapi-

talforvaltningen, er derfor en viktig del av PKHs virksomhet.

Styret i PKH har vedtatt en risikostrategi som revideres årlig. Risikostrategien sammenfatter og definerer de overordnede rammer og retningslinjer fra styret som skal bidra til å sikre at samlet risiko i pensjonskassen holdes innenfor styrets risikovilje. Risikoviljen er den samlede risikoen pensjonskassen er villig til å akseptere for å nå vedtatte overordnede mål. Det iverksettes tiltak dersom faktisk risiko ikke samsvarer med risikoviljen. Styret har etablert rammer for risikovilje innenfor risikotypene kredittrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko, forsikringsrisiko, forretningsmessig risiko og omdømmerisiko. Overordnet har pensjonskassen som risikomål å ha en solvenskapitaldekning på minimum

155 prosent uten bruk av overgangsregler etter reglene om forenklet solvenskapitalkrav ved normal drift.

Styring av risiko gjennomføres gjennom styringsdokumenter, risikovurderinger, rutiner og rapporteringskrav. I tillegg styres risikoen gjennom oppfølging og rapportering av etablerte overordnede mål knyttet til solvenskapitaldekning brutt ned på markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Styret og ledelse utfører årlig en gjennomgang av vesentlige risikoer i pensjonskassen og behandler risikovurderingene med dokumentasjon på etablerte styrings- og kontrolltiltak. Det er etablert rutiner for uavhengig kontroll og rapportering. Oppgaver er fordelt slik at interessekonflikter unngås og ansvar

tydeliggjøres. Hensikten med risikostyringen er at pensjonskassen skal opprettholde en tilfredsstillende risikobærende evne og tilpasse pensjonskassens finansielle- og operasjonelle risiko til pensjonskassens soliditet. Styret er fornøyd med de styrings- og kontrolltiltakene som har blitt presentert i forbindelse med risikovurderingene.

PKHs finansielle soliditet var god ved utgangen av året, og er etablert på et nivå som gir den nødvendige handlefrihet for å drive konkurransedyktig- og god kapitalforvaltning. Risikomål på soliditet er knyttet til solvenskapitaldekning som måles gjennom å se ansvarlig kapital opp mot solvenskapitalkrav. Ansvarlig kapital var ved utgangen av året:

Ansvarlig kapital NOK mill.	2021	2020
Innskutt egenkapital	1008	906
Opptjent egenkapital	1470	1369
Risikoutjevningfond	298	293
Tilleggsavsetninger	2981	1979
Kursreguleringsfond	4700	3845
Justering i avsetninger ved overgang til markedsverdier	1873	1103
Risikoreducerende effekt i beste estimat ved død og uforhet	148	137
Merverdier utlån og fordringer	46	243
Supplerende kapital	668	586
Total	13 193	10 463

Ansvarlig kapital i solvenskapitalkravberegningene er den kapitalen som er tilgjengelig for å dekke beregnet tapspotensiale i pensjonskassens virksomhet. Den positive utviklingen i ansvarlig kapital kan tilskrives en vesentlig økning i kursreserver i investeringsporteføljen, avsetning til tilleggsavsetninger av årets renteresultat og en stigende rente. PKH fikk i 2020 godkjent en søknad til Finanstilsynet om

å innregne et fremtidig ikke-innbetalt egenkapitalinnskudd tilsvarende 2,5 prosent av pensjonskassens premiereserve som supplerende kapital. Tillatelsen gjelder frem til og med 30. september 2024.

Solvenskapitalkravet etter art, i henhold til Finanstilsynets beregningsmodell, var ved utgangen av året:

Solvenskapitalkrav NOK mill.	2021	2020
Renterisiko	888	408
Aksjerisiko	4 698	3 419
Eiendomsrisiko	1 279	925
Valutarisiko	718	226
Kredittrisiko	1 675	1 618
Konsentrasjonsrisiko	0	0
Korrelasjonsgevinst - markedsrisiko	-1 920	-1 061
Forsikringsrisiko (eks. avgangsrisiko)	520	472
Avgangsrisiko	1 659	1 078
Motpartsrisiko	49	63
Operasjonell risiko	147	127
Korrelasjonsgevinst - total risiko	-1 391	-1 020
Tapspotensiale	8 322	6 255
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	-1 248	-938
Total	7 073	5 317

Dette gir en solvenskapitaldekning uten bruk av overgangsregler på 187 prosent som er 10 prosentpoeng lavere enn fjoråret. Økt allokering til aksjer og derav høyere markedsrisiko er det som primært har medført en lavere solvenskapitaldekning.

Forsikringsrisiko

Risikobildet i forhold til forsikringsrisikoen drives av utviklingen innenfor uførehypighet og levealder. PKH benytter levealderforutsetningene i K2013. Det er imidlertid en strengere tariff enn K2013 for Pensjonsordningen for sykehusleger, ettersom de forsikrede i denne

ordningen har en lengre observert levetid enn øvrige grupper. Alle tariffene pensjonskassen anvender er meldt til Finanstilsynet, og er i tråd med gjeldende regelverk.

Finansiell risiko

I pensjonskassens investeringsstrategi er det definert rammer for ulike finansielle risikoer som markedsrisiko, kredittrisiko, motparts-eksponering, valutarisiko, bruk av derivater og likviditetsrisiko i investeringsstrategien. Markedsrisikoen er den dominerende i pensjonskassen, og er knyttet til at premiereserven, øvrige avsetninger og ansvarlig

kapital er plassert i finansielle instrumenter, utlån og fast eiendom. Pensjonskassen er eksponert mot markedsrisiko gjennom endringer i rentemarkedet-, aksjemarkedet og eiendomsmarkedet samt endring i kursen på utenlandsk valuta og endring av kredittmarginer.

Den finansielle risikoen følges opp løpende for å påse at risikoen er tilpasset risikoevnen innenfor de rammene som investeringsstrategien har fastsatt.

Avkastningsrisiko

PKH har en årlig avkastningsgaranti på forvaltning av helseforetakenes pensjonsmidler som ved utgangen av året beløp seg til 2,2 prosent. For å stille denne garantien krever PKH en årlig rentegarantipremie. Rentegarantipremien prises med utgangspunkt i pensjonskassens soliditet, investeringsrisiko i investeringsporteføljen og utviklingen i det generelle rentenivået. Rentegarantipremien prises på nytt hvert år, noe som bidrar til å begrense risikoen knyttet til avkastningsgarantien. PKH har brukt de gode årene bak seg til å bygge soliditet slik at rentegarantipremien fortsatt kan holdes lav.

Likviditetsrisiko

PKH har god likviditet, med en betydelig beholdning av likvide verdipapirer som kan realiseres på kort sikt. Kvartalsvis, forskuddsvis premieinnkalling med 30 dagers betalingsforfall sikrer jevnlig påfyll av likviditet gjennom året. Premieinnbetalingene skal dekke forpliktelser som først forfaller flere år fram i tid. Likviditetseffekt fra rentederivater og valutasikring med daglig sikkerhetsstillelse i kontanter er det som skaper de største svingningene i pensjonskassens likviditetsbehov. Utover å ha en beholdning med likvide papirer har pensjonskassen som policy å ha innestående på bankkonto et beløp tilsvarende 1 prosent av kapital til forvaltning, i tillegg til 2 måneders pensjonsutbetalinger på en dedikert pensjonsutbetalingskonto.

Klimarisiko

Klimaendringene er en av verdens aller største utfordringer, og klimarelatert utvikling utgjør en potensiell risiko for finansiell stabilitet. PKH er primært utsatt for klimarisiko gjennom kapitalforvaltningen. Klimarisiko er definert som både fysisk risiko og som endringer av verdier på investeringer knyttet til endringer i næringsstrukturer som følge av klimaendringer eller tiltak mot dem (overgangsrisiko). Som investor legger PKH til grunn at klimaendringer kan påvirke verdien av aksjer, obligasjoner og eiendom. Virksomheter må ta hensyn til klimarisiko og flere må omstille sin virksomhet for å sikre en god fremtidig inntjening, få en attraktiv prising på aksjene og god tilgang på kapital. De fleste virksomheter leter etter tiltak som gir en forsvarlig og økonomisk lønnsom overgang til lavere utslipp.

PKH har ikke internforvaltning av aksjer, men er kjøper av aksjefond. Pensjonskassen er derfor avhengig av rapportering fra forvaltningsmiljøene for å måle f.eks CO₂-intensiteten i samlet portefølje. Intensiteten er definert som porteføljeselskapenes utslipp av CO₂ og andre klimagasser fra energibruk dividert med omsetningen. Rapporteringspliktige foretak i EU skal fra og med januar 2022 rapportere etter et nytt taksonomiregelverk med måling og oppfølging av utslippsintensitet over tid. Det er helt nødvendig å få selskapene til å rapportere på området med et sett felles kriterier for at forvaltere og investorer både skal kunne måle og sammenligne selskaper på tvers innenfor bransjer.

Kapitalforvaltningsteamet jobber aktivt med temaet for å unngå tap, men også for å finne investeringer som kan utvikle seg positivt som følge av den nødvendige omleggingen av økonomien.

Det vises til et eget kapittel i årsrapporten for gjennomgang av pensjonskassens strategi for bærekraft. ▶

Operasjonell risiko

PKHs operasjonelle risiko er knyttet til uønskede hendelser som følge av svikt i interne arbeidsprosesser, feil begått av ansatte, misligheter og kriminalitet eller eksterne hendelser. Alle prosesser i hele verdikjeden er eksponert for ulike typer operasjonell risiko. PKH har etablert rutiner og rammeverk for å identifisere, overvåke og treffe nødvendige tiltak som reduserer risikoen for uønskede hendelser. Det er et lederansvar innenfor alle prosesser å identifisere og følge opp de avvik som inntrer. Ledelsen har en årlig gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer i virksomheten. Styret behandler årlig risikovurderinger med dokumentasjon på etablerte styrings- og kontrolltiltak.

STYRING

Styret er pensjonskassens øverste organ og består av ni medlemmer. Helse Sør-Øst RHF utpeker seks av styrets medlemmer. Fem av styremedlemmene som utpekes av Helse Sør-Øst RHF skal velges som representanter for helseforetakene. Tre styremedlemmer utpekes av hovedsammenslutningene (LO-stat, UNIO, Akademikerne, YS-Spekter) og SAN som representanter for pensjonskassens medlemmer (ansatte og pensjonister). PKH fikk i 2021 inn et nytt styremedlem.

Styret har avholdt 8 styremøter og ett styreseminar i 2021. Det ble behandlet 81 saker. Foruten oppfølging av driften, har styret hatt spesiell oppmerksomhet rundt totalrisikoanalyser, arbeide med målbildet for pensjonsområdet, strategi for bærekraftige investeringer og beredskap og sikkerhet rundt IT-systemer.

Det er gjennomført styreevaluering i 2021. Styremedlemmene har samlet god kompetanse og erfaring på alle relevante områder for PKH.

PKH har tegnet ansvarsforsikring for styremedlemmer og ledere i PKH fra perioden 01.10.2021 - 30.04.2022 hos Chubb European Group med Sanction Clause. Det er inntatt et

særvilkår som begrenser ansvarsforsikringen hva gjelder beslutninger eller unnlater som man utifra sin profesjonelle bakgrunn burde ha forstått. Forsikringssummen utgjør 130 millioner kroner for samlet verdi av alle skader som skriver seg fra erstatningskrav som fremmes mot forsikrede under forsikringsavtalen. Premien utgjør 150 000 kroner årlig. Dekningen i polisen vil kunne falle bort dersom det skjer vesentlige endringer i eierforhold eller innflytelse i pensjonskassen.

INTERNREVISJON

Pensjonskassens internrevisjon, som ivaretas av konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst RHF, foretar uavhengige vurderinger av finansielle-, forsikringsmessige- og operasjonelle risikoer. Det foretas vurderinger og testing av vesentlige- og risikoutsatte områder med hensyn til tilfredsstillende styring og kontroll. Resultatet med eventuelle anbefalinger om nødvendige tiltak har vært fremlagt for ledelsen og styret.

PERSONAL OG MILJØ

PKH har 22 fast ansatte i 100 prosent stilling. De ansattes gjennomsnittsalder er 45 år. Ni av de ansatte er kvinner og tretten er menn. I ledergruppen er det to kvinner og fire menn. De ansatte er den viktigste innsatsfaktoren for at PKH skal nå sine mål. Det er en målsetting å til enhver tid legge til rette for et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø preget av arbeids glede. Organisasjonskultur er like kritisk for prestasjon som strategi og organisering.

De fleste ansatte har både gjennom 2020 og 2021 utført sitt arbeid fra hjemmekontor. Pensjonskassen har stilt utstyr til rådighet for best mulig tilrettelegging for hjemmekontor og har inngått egen hjemmekontoravtale med PKHs ansatte. Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse for å kartlegge situasjonen på hjemmekontor. Tilbakemeldingene var gjennomgående gode. Sykefraværet i 2021 var 3 prosent.

PKH arbeider aktivt og planmessig for å fremme

likestilling, hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering eller kombinasjoner av disse. PKH søker å hindre trakassering, og har en egen ekstern varslingskanal til EY hvor det er gjennomført en intern opplæring. PKHs likestillings- og diskrimineringsarbeid gjenspeiles også innenfor områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv.

Pensjonskassen disponerer gode kontorlokaler i Karenslyst allé 2 i Oslo og driften i PKH forurenser det ytre miljø i begrenset grad.

Styret takker de ansatte for meget god innsats i året som har gått.

SAMFUNNSANSVAR

Samfunnsansvar er knyttet til hvordan virksomheten påvirker mennesker, samfunn og miljø utover de rene forretningsmessige målene og kravet til å oppfylle lover og regler. Det er i utgangspunktet PKHs kunder som utfører viktige samfunnsoppdrag. Pensjonskassens bidrag er primært å sikre deres mål om så lave pensjonskostnader som mulig og trygge pensjonsordninger for helseforetakenes medarbeidere. Arbeidet for å ivareta samfunnsansvaret skal være en integrert del av den forretningsmessige utviklingen. Samfunnsansvar utover det som er knyttet til målet om lavest mulig pensjonskostnader, er særlig knyttet til oppfølging av medlemmene i pensjonsordningene og kapitalforvaltningen.

Innen saksbehandling og medlemservice jobbes det ut ifra et målbilde som strekker seg frem til 2025, hvor PKH jobber sammen med tjenesteleverandørene på systemsiden for å utvikle nettløsninger som skal gjøre det enklere for de fleste medlemmene og helseforetakene å kommunisere med pensjonskassen. Det er under utvikling digitale flater for å i større grad

sikre selvbetjening og at medlemmene opplever å få nyttig informasjon. Pensjonskassen har også ressurser for å bistå de som ikke har mulighet til å anvende digitale løsninger.

PKH har en investeringsportefølje på 38,5 mrd. norske kroner. Forvaltningen av denne skal foregå på en måte som gir tillit til pensjonskassen som investor. PKH skal bidra til transparens og ordnede kapitalmarkeder, og bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling i det omfang PKH har mulighet for innflytelse. Pensjonskassen følger eksklusjonslisten og eksklusjonsprinsippene til Statens pensjonsfond utland. Det er tett oppfølging for å sikre at eksterne forvaltere av PKHs midler utelukker de samme selskapene.

Pensjonskassen er utsatt for klimarisiko primært gjennom forvaltningen av investeringsporteføljen, og det er forankret i strategien at klimarisiko skal være en del av investeringsanalysene.

Driften i pensjonskassen forurenser ikke det ytre miljøet utover den klimapåvirkning som følger av investeringsvirksomheten. Miljø er et viktig satsningsområde innen eiendomsporteføljen både når det gjelder vurdering av nye eiendommer og drift og utvikling av eksisterende eiendomsportefølje. Ved kjøp av nye bygg og rehabilitering av eksisterende bygg i porteføljen, skal miljøstatus og energieffektivitet være et av kriteriene.

FREMTIDSUTSIKTER

Styret og administrasjonen vil i tiden framover fortsette sitt arbeid med å videreutvikle og drive PKH som en konkurransedyktig ordning til beste for medlemmer, pensjonister og arbeidsgivere. Innmelding av nyansatte og økning i opparbeidede rettigheter vil medføre at pensjonskassen fortsatt vil vokse. Arbeidet med omorganiseringen av pensjonsområdet og systemutvikling vil derfor fortsatt stå sentralt i årene som kommer. ▶

Ved inngangen til 2022 er forskjellen mellom den realøkonomiske situasjonen og hva som er priset inn i finansmarkedene svært stor. Broen mellom den faktiske økonomiske situasjonen og finansmarkedene er sentralbankene. I 2022 er det en forventning om at verdens sentralbanker vil trekke tilbake finans- og pengepolitiske virkemidler og iverksette flere rentehevinger gjennom året. Den økonomiske situasjonen anses som uoversiktlig gjennom skyhøye energipriser, stigende inflasjon- og renter, geopolitiske spenninger, faren for ytterligere mutasjoner av korona viruset, flaskehalser i globale verdikjeder samt et globalt aksjemarked som er høyt priset. Det er risiko for korreksjoner i finansmarkedet i året som kommer. Det er godt at pensjonskassen er veldiversifisert både på aktivaklasser, regioner og bransjer og har en god soliditet.

EUs taksonomi stiller allerede strenge krav til ulike industrier (primært miljøkrav). Nye forordninger stiller klare krav til klassifisering og rapportering av parametere som dekker miljø, sosiale forhold og eierstyring (ESG). I PKH har ansvarlige investeringer vært en naturlig del av hverdagen siden vi begynte med eksklusjonskriterier i 2014. Nå har rapporteringskravene økt betraktelig og bransjen må vise hvordan investeringsporteføljen scorer på ESG-parametere. Pensjonskassen vil bruke 2022 til å kartlegge hvordan dette skal innarbeides i måling og rapportering av investeringsporteføljen.

Finansdepartementet sendte 6. januar 2020 på høring ulike forslag til endringer i regelverket for garanterte pensjonsprodukter. Regelverket ble vedtatt av kongen i statsråd 22. desember 2021 og trer i kraft fra 1. januar 2022. De nye reglene innebærer blant annet at det blir innført et sammenslått og kundefordelt bufferfond for offentlige tjenstepensjonsordninger. Dette bufferfondet erstatter dagens tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond for disse ordningene. Dette er en positiv endring

som gir økt fleksibilitet med hensyn til å bygge og opprettholde buffere i kapitalforvaltningen, ved at investeringer kan realiseres uten at det påvirker soliditeten. Dette er også en god nyhet med tanke på bærekraft og grønn omstilling da forvaltningskapitalen i større grad kan tilpasses porteføljen til pensjonskassenes målsetninger for bærekraft.

Styret mener at PKHs driftsmodell, risikostrategi og virksomhet gir et godt grunnlag for å håndtere de usikkerheter som ligger i framtidsutsiktene på en god måte. Styret vil i sitt arbeid framover fortsatt legge hovedvekt på god service til medlemmene og konkurransedyktige betingelser for helseforetakene. Helseforetakene og medlemmene skal oppleve at kommunikasjonen med PKH er enkel, forståelig og relevant.

ANDRE FORHOLD

Russlands invasjon av Ukraina startet tidlig om morgenen 24. februar 2022. Den største risikoen for verdenssamfunnet er en eskalering av krigen. Russland utgjør en veldig liten andel av verdensøkonomien, men dersom Europa og USA iverksetter betydelige sanksjoner og Russland stenger sin gasstilførsel til Europa vil det ha betydelige konsekvenser for både næringsliv og private husholdninger. PKH har ingen direkte eksponering mot Russland.

Pensjonskassen har en god økonomisk og finansiell stilling og det er ingen usikkerhet rundt fortsatt drift. PKH legger vekt på en god dialog med sine eiere. Dette gir pensjonskassen viktige impulser når det gjelder strategiske spørsmål samt nyttige tilbakemeldinger knyttet til den daglige drift. PKH arrangerer halvårlig møter med ledere i helseforetakene. I tillegg deltar pensjonskassen i ledermøter hos helseforetakene ved behov.

Styret bekrefter at regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Det har ikke inntruffet hendelser etter balansedagen som har

vesentlig betydning for pensjonskassens stilling og resultat.

Pensjonskassen gjennomfører internkontroll i henhold til de krav som er fastsatt i lovgivningen. Styret behandler årlig status i den etablerte internkontrollen. Styret mener at årsberetningen og årsregnskapet gir en riktig oversikt over pensjonskassens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

DISPONERING AV ÅRETS TOTALRESULTAT

PKH har et positivt totalresultat på 105,6 millioner kroner som disponeres på følgende måte:

Avkastning til risikoutjevningfond:
-17,6 millioner kroner
Overført fra risikoutjevningfond:
12,5 millioner kroner
Overført til opptjent egenkapital:
-100,5 millioner kroner

Oslo, 16. mars 2022

Styret i Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet

Svein Tore Valsø, leder

Ida Espolin Johnson, nestleder

Morten Reymert

Åslav Solstad

Mette Lise Lindblad

Mette Vilhelmschaugen

Svein Øverland

Birgit Aanderaa

Anne Thea Hval

Mariann Steine Bedriss, adm dir.

Årsregnskap

Innholdsfortegnelse

5.2	Resultatregnskap	s 60
5.3	Balanse	s 62
5.4	Kontantstrømoppstilling	s 64
5.5	Endringer i egenkapital	s 65
5.6	Noter	
Note 1	Regnskapsprinsipper	s 66
Note 2	Pensjonspremier	s 70
Note 3	Utbetalte pensjoner	s 70
Note 4	Forvaltnings- og forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	s 71
Note 5	Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad egne ansatte	s 71
Note 6	Ytelser og lån til ledende ansatte og styre	s 73
Note 7	Skattekostnad	s 75
Note 8	Inntekter fra investeringer i datterforetak på eiendom	s 76
Note 9	Verdiendringer på investeringer og kursreguleringsfond	s 77
Note 10	Realiserte gevinster og tap	s 77
Note 11	Resultatanalyse	s 78
Note 12	Kapitalavkastning	s 78
Note 13	Investeringseiendommer/aksjer og andeler i datterforetak	s 79
Note 14	Obligasjoner til amortisert kost og utlån og fordringer	s 80
Note 15	Aksjer og fondsandeler – kategorisert til virkelig verdi over resultat	s 82
Note 16	Obligasjoner og obligasjonsfond	s 84
Note 17	Finansielle derivater	s 85
Note 18	Virkelig verdi hierarki	s 86
Note 19	Risikoer og risikostyring	s 87
Note 20	Utlån og fordringer	s 90
Note 21	Bundne midler	s 90
Note 22	Andre avsetninger og forpliktelser	s 91
Note 23	Solvensmargin	s 91
Note 24	Fordeling av egenkapital på helseforetak	s 92
Note 25	Bevegelser i forsikringsforpliktelser	s 93
Note 26	Bestand av medlemmer	s 94
Note 27	Premiefond	s 94
Note 28	Transaksjoner med nærstående	s 95
Note 29	Tilflyttet eller overførte midler	s 95
Note 30	Hendelser etter balansedagen og fortsatt drift	s 95
5.7	Revisors beretning	s 96
5.8	Aktuarberetning	s 98
	Ordliste	s 99

5.2 Resultatregnskap

RESULTATREGNSKAP

TEKNISK REGNSKAP (1 000 kr)	Note	31.12.2021	31.12.2020
1. Premieinntekter			
1.1 Forfalte premier, brutto	2, 28	2 904 853	1 919 353
1.2 Avgitte gjenforsikringspremier	2	-495	-525
1.3 Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	29	664 610	0
Sum premieinntekter for egen regning		3 568 967	1 918 828
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	8	380 724	263 101
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		499 462	372 874
2.4 Verdiendringer på investeringer	9	854 222	705 135
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	10	794 909	689 962
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		2 529 317	2 031 073
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter		2 878	2 797
5. Pensjoner			
5.1 Utbetalte pensjoner	3	-661 003	-575 406
5.2 Overføring av premiereserve, pensjonskapital mv. og tilleggsavsetninger til andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	30	0	-252
Sum pensjoner		-661 003	-575 658
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1 Endring i premiereserve mv.	25	-3 272 733	-1 891 924
6.2 Endring i tilleggsavsetninger	25	-1 002 421	-322 836
6.3 Endring i kursreguleringsfond	25	-854 222	-705 135
6.4 Endring i premiefond	25	-88 484	-535 454
6.5 Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	29	123 970	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-5 093 890	-3 455 350
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1 Overskudd på avkastningsresultatet	11, 25	-294 059	-25 272
8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	11	0	-29 635
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser		-294 059	-54 908
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1 Forvaltningskostnader	4	-15 678	-16 036
9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	4,5,6	-41 640	-35 304
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-57 318	-51 339
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader		-1 197	-577
11. Resultat av teknisk regnskap	11	-6 305	-185 134

RESULTATREGNSKAP

IKKE-TEKNISK REGNSKAP (1 000 kr)	Note	31.12.2021	31.12.2020
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		42 523	44 110
12.4 Verdiendringer på investeringer	9	84 691	25 465
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	10	21 355	28 748
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		148 569	98 323
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1 Forvaltningskostnader	4	-1 200	-1 330
14.2 Andre kostnader	4	-33	-168
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-1 233	-1 498
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap		147 335	96 825
16. Resultat før skattekostnad		141 030	-88 309
17. Skattekostnader	7	-36 107	36 908
18. Resultat før andre inntekter og kostnader		104 923	-51 401
19.1.2 Estimaterendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	5	652	-3 545
20. Totalresultat		105 575	-54 946
Avkastning til risikoutjevningfond		-17 603	-13 275
Overført fra risikoutjevningfond		12 546	205 892
Overført til annen opptjent egenkapital		-100 517	-137 671
Sum overføringer		-105 575	54 946

5.3 Balanse

BALANSE

EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN (1 000 kr)	Note	31.12.2021	31.12.2020
2. Investeringer			
2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
2.3.2 Utlån og fordringer	14	514 477	464 328
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	15, 18	831 214	716 083
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	16, 18	1 089 545	1 034 415
2.4.3 Utlån og fordringer	20	79 773	31 208
Sum investeringer		2 515 009	2 246 034
3. Fordringer			
3.2 Andre fordringer	20	61 330	60 713
4. Andre eiendeler			
4.1 Anlegg og utstyr		1 265	839
4.2 Kasse, bank	21	38 283	29 008
Sum andre eiendeler		39 548	29 847
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
5.2 Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		3 832	4 451
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		3 832	4 451
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		2 619 720	2 341 044
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	13, 18	3 715 970	2 332 405
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.2 Utlån og fordringer	14	5 712 996	4 847 023
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	15, 18	11 092 693	9 648 640
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	16, 18	14 366 177	13 267 614
6.4.3 Utlån og fordringer	20	950 273	568 820
6.4.4 Finansielle derivater	17, 18	430	89 687
Sum investeringer i kollektivporteføljen		35 838 539	30 754 188
Sum eiendeler i kundeporteføljene		35 838 539	30 754 188
SUM EIENDELER		38 458 258	33 095 233

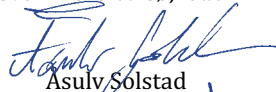
BALANSE

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER (1 000 kr)	Note	31.12.2021	31.12.2020
10. Innskutt egenkapital	24	1 008 106	906 093
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond	24, 25	298 448	293 390
11.2 Annen opptjent egenkapital	24	1 469 882	1 369 364
Sum opptjent egenkapital		1 768 329	1 662 754
13. Forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv	25	26 725 305	23 452 572
13.2 Tilleggsavsetninger	25	2 981 403	1 978 982
13.3 Kursreguleringsfond	9, 25	4 699 512	3 845 290
13.4 Premiefond	25, 27	1 035 094	906 140
Sum forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser		35 441 314	30 182 984
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.1 Pensjonsforpliktelser o.l.	5	4 329	4 428
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt	7	15 121	1 940
15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt	7	58 837	29 241
15.3 Andre avsetninger for forpliktelser		25 560	20 768
Sum avsetninger for forpliktelser		103 847	56 377
16. Forpliktelser			
16.1 Finansielle derivater	17, 18	98 776	0
16.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp			
16.2.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp kollektivporteføjen	22	0	277 814
16.3 Andre forpliktelser	22	35 522	7 104
Sum forpliktelser		134 298	284 918
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
17.2 Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	22	2 363	2 106
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		38 458 258	33 095 233
*Annen opptjent egenkapital - urealiserte verdier i selskapsporteføjen		182 653	97 962

Oslo, 16. mars 2022

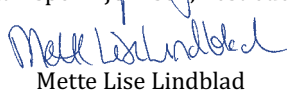
Styret i Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet

Svein Tore Valsø, leder

Asulv Solstad

Svein Øverland

Ida Espolin Johnson, nestleder

Mette Lise Lindblad

Birgit Aanderaa

Morten Reymert

Mette Vilhelmshaugen

Anne Thea Hval

Mariann Steine Bedriss, adm dir.

5.4 Kontantstrømoppstilling

KONTANTSTRØMOPPSTILLING (1 000 kr)	2021	2020
Innbetalte premier	2 306 220	2 280 070
Innbetalinger ved tilflytning	802 241	0
Innbetalinger refusjoner	128 659	122 062
Utbetalt gjenforsikring	-495	-525
Utbetale pensjoner	-708 150	-598 250
Utbetalinger refusjoner	-77 674	-78 003
Utbetalinger ved utmelding	0	-252
Utbetalinger av renter	-1 131	-191
Utbetalinger vedrørende driften	-57 386	-70 013
Innbetalinger av renter og utbytte	532 544	427 946
Innbetalinger fra datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter	104 832	111 777
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	461 871	373 303
Innbetalinger ved salg av andre investeringer	3 487 129	5 389 346
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-1 847 750	-232 946
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	-4 915 168	-7 625 098
Utbetaling av skatt	6 670	-48 203
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	222 411	51 024
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-778	-54
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	-778	-54
Innbetaling av kjernekapital	102 012	69 701
Valutaeffekter på bankkonto	-142	-11 760
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	101 870	57 941
Netto kontantstrøm i perioden (A+B+C)	323 503	108 910
Likviditetsbeholdning pr. 01.01	637 991	529 081
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	961 494	637 991

5.5 Endring i egenkapital

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL (1 000 kr)

31.12.2021

	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital			Sum opptjent egenkapital	Sum egenkapital
		Risiko-utjevningfond	Annen opptjent egenkapital	Urealiserte verdier i selskapsport.		
Egenkapital pr. 31.12.2019	836 393	486 007	1 009 586	222 107	1 717 700	2 554 093
Resultat før andre inntekter og kostnader			-51 401		-51 401	
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			-3 545		-3 545	
Totalresultat			-54 946		-54 946	-54 946
Endring i risikoutjevningfond		-192 617	192 617		0	0
Årets urealiserte verdier i selskapsporteføljen			124 145	-124 145	0	0
Sum disponeringer		-192 617	261 816	-124 145	-54 946	-54 946
Endring i innskutt egenkapital	69 701					69 701
Egenkapital pr. 31.12.2020	906 093	293 390	1 271 403	97 962	1 662 754	2 568 848
Resultat før andre inntekter og kostnader			104 923		104 923	104 923
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			652		652	652
Totalresultat			105 575		105 575	105 575
Endring i risikoutjevningfond		5 058	-5 058		0	0
Årets urealiserte verdier i selskapsporteføljen			-84 691	84 691	0	0
Sum disponeringer		5 058	15 827	84 691	105 575	105 575
Endring i innskutt egenkapital	102 012					102 012
Egenkapital pr. 31.12.2021	1 008 106	298 448	1 287 229	182 653	1 768 329	2 776 435

5.6 Noter

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet for 2021 er avlagt i henhold til Lov om årsregnskap (Regnskapsloven) og Forskrift for årsregnskap for pensjonsforetak av 20. desember 2011.

Resultatregnskapet

Resultatregnskapet er sammensatt av teknisk regnskap og ikke-teknisk regnskap. Teknisk regnskap inneholder inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen og kostnader fra forsikringsdriften, mens inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen og driftskostnader for pensjonskassen fremkommer under ikke-teknisk regnskap. Det har vært separat forvaltning av selskaps- og kollektivporteføljen.

Balansen

Eiendelssiden i balansen skiller mellom finansielle eiendeler i selskapsporteføljen og kollektivporteføljen. Finansielle eiendeler som er klassifisert som eiendeler der endringer i virkelig verdi resultatføres, er en blanding av eiendeler som omsettes i et aktivt marked, eiendeler som er verdsatt avledet av verdier i et aktivt marked og eiendeler som ikke har et aktivt marked. Verdien på de finansielle eiendelene fastsettes med varierende stor grad av sikkerhet inndelt i tre nivåer som viser graden av sikkerhet ved verdsettelsen, se avsnitt «måling av finansielle instrumenter». I hvilket nivå de finansielle eiendelene tilhører fremkommer av notene.

Gjeldssiden i balansen inneholder pensjonskassens egenkapital, forsikringsforpliktelser og andre avsetninger og forpliktelser. De forsikringsmessige forpliktelsene er beregnet av aktuar etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter, vedtekter, brev og rundskriv fra Finansdepartementet. Nivået på de regnskapsførte forsikringsforpliktelsene står i forhold til forsikringskundernes kontraktsmessige rettigheter.

Inndeling av forvaltningskapitalen

I overensstemmelse med forsikringsvirksomhetslovens § 3-11 er pensjonskassens forvaltningskapital delt inn i en kollektivportefølje og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktfastsatte forpliktelser, dvs. summen av de forsikringsmessige forpliktelsene, risikoutjevningfondet og andre forpliktelser som tilhører kollektivporteføljen. Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld.

Etter årets disposisjoner rebalanseres balansen slik at kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetningene og risikoutjevningfondet.

Resultatet som oppstår fra eiendeler i kollektivporte

føljen og selskapsporteføljen tildeles den porteføljen hvor eiendelen tilhører.

Aksjer i datterselskaper og investeringseiendommer

Aksjer i datterselskap

Aksjer i datterselskap er innarbeidet etter egenkapitalmetoden. Datterselskapenes regnskap er omarbeidet i samsvar med de prinsipper pensjonskassens regnskap er utarbeidet etter. Investeringseiendommene eies av datterselskapene og verdsettes separat.

Investeringseiendom

Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor pensjonskassen er klassifisert som investeringseiendommer. Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Verdien vurderes på hvert rapporteringstidspunkt. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet i den tilhørende perioden. Eiendommene vurderes individuelt ved at antatt fremtidig netto inntektsstrøm diskonteres med avkastningskravet for den enkelte investering. I netto kontantstrøm er det tatt hensyn til eksisterende og fremtidige inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av framtidig utvikling i markedsleie.

Avkastningskravet fastsettes ut fra forventet fremtidig risikofri rente og en individuelt fastsatt risikopremie, avhengig av utleiesituasjonen og byggets beliggenhet og standard. Det gjøres også en vurdering mot observerte markedspriser. Verdsettelsen er utført av ekstern part som har betydelig erfaring i å verdsette tilsvarende eiendommer i geografiske områder hvor pensjonskassens eiendommer er lokalisert.

Presentasjon av datterselskaper

Pensjonskassen har, i samsvar med regnskapsloven § 3-8, unnlatt å konsolidere inn datterselskapene i regnskapet da en slik konsolidering er vurdert å ikke ha betydning for å bedømme konsernets stilling. Det ville ikke endret vesentlig på presentasjonen av resultat og balanse med en konsernoppstilling, men primært vært endringer i klassifisering.

Finansielle instrumenter

Tidspunkt for registrering i balansen

Finansielle eiendeler og forpliktelser medtas i balansen når pensjonskassen foretar et bindende kjøp med en tredjepart. Kjøp og salg av finansielle instrumenter blir regnskapsført på transaksjonsdagen til virkelig verdi. Finansielle eiendeler tas ut av balansen ved forfall, eller når pensjonskassen foretar et bindende salg med en tredjepart. Finansielle forpliktelser tas ut av balansen når de er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Utlån og fordringer

Pensjonskassen har ikke eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg.

Retningslinjer for klassifisering

Til virkelig verdi med verdiendring over resultatet

Aksjer, andeler, obligasjoner og andre verdipapirer er ført opp med virkelig verdi i regnskapet. For finansielle eiendeler innenfor denne kategorien kan eiendelen være pliktig eller bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet fordi disse styres og følges opp til virkelig verdi. Styret følger opp at pensjonskassen anvender konsistente prinsipper for fastsettelse av virkelig verdi i samsvar med IAS 39.

Pensjonskassen benytter valuta- og rentederivater til styring av pensjonskassens valuta- og renteesponering. Derivater regnskapsføres i kategorien virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, da pensjonskassen ikke har derivater som er klassifisert som sikring etter IAS 39. Derivatene klassifiseres henholdsvis som eiendel eller forpliktelse.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste, eller lar seg fastsette og som ikke blir notert i et aktivt marked. Utlån og fordringer måles til amortisert kost. Utlån består hovedsakelig av utlån til medlemmer av pensjonskassen, mens fordringer er knyttet til investeringer i obligasjonsmarkedet.

Måling av finansielle instrumenter

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler klassifisert til virkelig verdi over resultatet skal innregnes og måles til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for, eller en forpliktelse gjøres opp med, i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter. IFRS 13 fastsetter et hierarki for virkelig verdi som kategoriserer inndata for verdsettelsesmetoder som benyttes til måling av virkelig verdi på tre nivåer.

Inndata på nivå 1 er noterte priser (gjeldende kurser) i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser som pensjonskassen har tilgang til på måletidspunktet.

Inndata på nivå 2 er andre inndata enn noterte priser som omfattes av nivå 1 og er observerbare for eiendeler eller forpliktelser, enten direkte eller indirekte. Dersom noterte

priser ikke er tilgjengelig fastsettes virkelig verdi basert på noterte priser for lignende eiendeler eller forpliktelser i aktive markeder, noterte priser for identiske eller lignende eiendeler eller forpliktelser i markeder som ikke er aktive eller andre inndata enn noterte priser som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen.

Inndata på nivå 3 er ikke-observerbare inndata for eiendeler eller forpliktelser. Dersom markedet for eiendelen ikke er aktivt, notert på børs eller tilsvarende, benytter pensjonskassen verdsettelsesteknikker basert på observerbare markedsdata for å estimere markedsverdien.

Verdivurderinger for nivå 3 fondseiendeler er hentet fra forvalternes siste offentliggjorte verdivurderingsrapporter.

Dersom det er kommet vesentlig ny informasjon etter sist offentliggjorte verdivurderingsrapport er dette hensyntatt.

Endringer i netto urealiserte mer- eller mindreverdi resultatføres. Kollektivporteføljens andel føres mot kursreguleringsfondet, mens selskapsporteføljens andel føres mot annen opptjent egenkapital – urealiserte verdier i selskapsporteføljen.

Amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer i utlån og fordringer til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentemetoden. Ved beregning av effektiv renter diskonteres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår i den forventede løpetiden. På balansedagen foretas det en vurdering av hvorvidt det finnes objektive indikatorer for verdiforringelse av den enkelte finansielle eiendel eller en gruppe av ensartede finansielle eiendeler. Ved vurderingen om det foreligger verdiforringelse legges det vekt på hvorvidt utsteder har vesentlige finansielle vanskeligheter, om det foreligger kontraktsbrudd/mislighold, om det er sannsynlig at skyldner går konkurs, om det ikke lenger foreligger et aktivt marked for eiendelen eller om det observeres en målbar nedgang i forventet kontantstrøm. Dersom det foreligger objektive indikasjoner på et verdifall foretas det en nedskrivning.

Forsikringskontrakter

Den offentlige tjenstepensjonsordningen i PKH er en ytelsesbasert tjenstepensjonsordning som i hovedsak følger Lov om Statens pensjonskasse. Alle arbeidsgivere med offentlig tjenstepensjonsordning i PKH er avtaleparter i Overføringsavtalen som forvaltes av Statens pensjonskasse.

Pensjonsordningens ytelser samordnes med folketrygden og gir samlet et brutto pensjonsnivå på inntil 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved full opptjening. I tillegg omfatter ordningen uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Ordningen

er basert på sluttlønnsprinsippet, regulering av løpende pensjoner og regulering av oppsatte rettigheter. De ansatte er obligatoriske medlemmer av den kollektive tjenestepensjonsordningen og må være arbeidsføre ved innmelding. Pensjonsgrunnlaget er begrenset til 12G. PKH er lovpålagt å tilby medlemmer som meldes ut av den kollektive ordningen en individuell fortsettelsesforsikring hvor premie beregnes ut fra det kollektive beregningsgrunnlaget uten å kreve helseattest.

Forsikringsforpliktelser

Kontraktfastsatte forpliktelser i regnskapet utgjør pensjonskassens forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen og består av premiereserven inkludert erstatningsavsetning og administrasjonsreserve. I tillegg er det avsatt til en buffer for eventuelt verdifall på finansielle instrumenter i form av tilleggsavsetninger, og det foreligger et kursreguleringsfond som er forskjell mellom virkelig verdi og kostpris på finansielle eiendeler.

Premiereserven

Premiereserven er beregnet i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven. Premiereserven utgjør kontantverdien av pensjonskassens samlede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag for kontantverdien av fremtidige avtalte premier.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringsavtalene, dvs. samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadssatser. Premietariffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillagt sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Administrasjonsreserve

Administrasjonsreserve er en lovbestemt avsetning innen kollektiv rente- og pensjonsforsikring. Den avsatte administrasjonsreserven inngår i premiereserven og inneholder avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusiv oppgjørskostnader.

Tilleggsavsetning

Tilleggsavsetningen er en betinget kundetildelt avsetning som skal føres i resultatregnskapet og reduserer dermed årsresultatet. Avsetningen kan benyttes til styrking av forsikringskontraktene dersom pensjonskassens avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke rentegarantien i kontraktene. Den føres i resultatregnskapet i posten til/ fra tilleggsavsetning. Det som kan trekkes årlig av tilleggsavsetningen er begrenset oppad til ett års rentegaranti.

Premiefond

Premiefondet er PKH sin konto for forskuddsbetalte premier og innskudd med en tilført garantert rente. Innbetaling og

uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning for uførhet er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfeller som er inntruffet innen regnskapsårets slutt. Erstatningsavsetning er inkludert i premiereserven i balansen. Erstatningsavsetning i PKH tilsvarer 80 prosent av den årlige risikopremien for uførhet for fellesordningen og legeordningen til sammen. Reaktivering er ikke hensyntatt og er dermed en margin. Ansvarshavende aktuar anser nivået på erstatningsavsetning som tilfredsstillende.

Kursreguleringsfond

Kursreguleringsfondet består av urealiserte gevinster og tap på finansielle eiendeler (med unntak av investerings-eiendom) til virkelig verdi over resultatet, forutsatt at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Dette inkluderer også urealiserte valutagevinster og -tap som skyldes endring i valutakurser på finansielle instrumenter i utenlandsk valuta, så fremt urealisert verdi på instrumentet normalt inngår i kursreguleringsfondet. Dersom denne porteføljen av finansielle eiendeler viser en akkumulert netto mindre verdi kostnadsføres dette tapet. Dersom finansielle eiendeler vurderes til å ha et konstatert varig verditap blir verdiendringen på disse papirene resultatført.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassens kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonsordningen gir en definert ytelse. Pensjonsforpliktelsene med tilhørende kostnader er basert på en rekke økonomiske og aktuarielle forutsetninger. Slike forutsetninger skal være innbyrdes konsistente, realistiske og basert på en enhetlig forventning til fremtidig utvikling. Det vil imidlertid være en betydelig usikkerhet knyttet til utvikling i estimerer rundt realrenten, lønnsvekst, folketrygdens grunnbeløp og fremtidig inflasjon. Endringer i aktuarielle og økonomiske forutsetninger kan vesentlig påvirke pensjonskassens avsetning for forpliktelser og pensjonskostnader. Netto forpliktelse er forskjellen mellom virkelig verdi av pensjonsmidler og virkelig verdi av brutto pensjonsforpliktelse.

Inntekts- og kostnadsføringsprinsipper

Forfalte premier samt reguleringspremie for inneværende år omfatter alle inntekter som er opptjent i løpet av regnskapsåret. Leieinntekter forskuddsfaktureres og periodiseres over leieperioden. Gevinster/tap føres som inntekt/ kostnad på realisasjonstidspunktet. Urealiserte gevinster/ tap på finansielle omløpsmidler føres som inntekt/kostnad knyttet til finansielle eiendeler og kollektivporteføljens andel føres til/ fra kursreguleringsfondet. Gevinster/ tap ved salg av aksjer beregnes etter FIFO-metoden, mens gevinster/tap ved salg,

innløsning og avdrag av obligasjoner og sertifikater beregnes i forhold til gjennomsnittlig anskaffelseskost. Leieavtaler kostnadsføres løpende.

Premieinntekter

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie. Forhåndsprising av premie for rentegaranti, administrasjon og fortjeneste er inkludert i premieinntektene.

Utbetalte pensjoner

Pensjoner for egen regning omfatter utbetalte pensjoner fratrukket fraflyttede premiereserver og endring i erstatningsavsetning. Ikke-ferdigbehandlede eller ikke-utbetalte pensjoner ivaretas ved avsetninger.

Overføring av premiereserve m.v. (flytting)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer mellom forsikringsselskaper føres over resultatregnskapet. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i de forsikringsmessige avsetningene tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig fordring/ gjeld til oppgjør finner sted. Oppgjørsrenten ved flytting føres under regnskapslinjene andre inntekter og kostnader. Beholdningen beregnes i henhold til gjeldende regler i Lov om foretakspensjon og Lov om forsikringsvirksomhet.

Resultat til forsikringskundene

Garantert avkastning på premiereserven og premiefondet samt øvrig avkastning til kundene resultatføres under posten midler tilordnet forsikringskontraktene. Avkastning på risikoutjevningfondet føres under overføringer.

Forvaltningskostnader

PKH har siden oppstart resultatført avkastning i fond etter nettoprinsippet. Dvs. avkastning i verdipapirfond beregnes etter at forvaltningskostnader er fratrukket. Det er uenigheter rundt hvordan regelverket skal tolkes med hensyn til bruk av brutto- eller nettometoden. Saken ligger på nåværende tidspunkt til behandling hos Finansdepartementet.

Skatt

Pensjonskassen skattlegges etter samme regelverk som livforsikringsselskaper. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar inntektsskatt, regulert med for lite/

for mye avsatt tidligere år, betalbar formuesskatt og endring i utsatt skatt. Beregning av utsatt skatt/skattefordel er forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. De regnskapsmessige verdiene vil i noen tilfeller være basert på estimater og forutsetninger som er beheftet med usikkerhet og vil derav kunne avvike fra endelige skattemessige verdier. Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at pensjonskassen vil ha tilstrekkelig skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre seg skattefordelen.

Pensjonskassen ilegges 0,15 prosent i formuesskatt av ligningsmessig nettoformue.

Fritaksmetoden er i pensjonskassen kun gjeldende for investeringer i selskapsporteføljen. Den andel av realisert gevinst og tap som tilordnes ikke-teknisk regnskap på investeringer innenfor fritaksmetoden behandles som permanent forskjell, og er ikke skattepliktig.

Transaksjoner med nærstående parter

Ved utgangen av 2021 hadde følgende helseforetak forsikringsavtale med PKH:

- Oslo universitetssykehus HF
- Akershus universitetssykehus HF
- Vestre Viken HF
- Sunnaas sykehus HF
- Helse Sør-Øst HF
- Sykehuspartner HF

Transaksjoner med helseforetakene er knyttet til forsikringskontraktene.

Flytting

Ved overføring av reserver og fondsmidler til andre, beregnes beholdningene i henhold til gjeldende regler i Lov om foretakspensjon og Lov om forsikringsvirksomhet.

Risikoutjevningfondet

Pensjonskassen har anledning til å avsette inntil 50 prosent av samlet overskudd på risikoresultatet til risikoutjevningfondet. Hensikten med avsetning til risikoutjevningfondet er å utjevne svingninger i risikoresultatet over tid. Risikoutjevningfondet er ikke fordelt på de enkelte kontrakter og avsetningen anses heller ikke å være tilknyttet pensjonskassens forsikringsrisiko for eksisterende eller fremtidige kunder. Risikoutjevningfondet kan kun anvendes til å styrke premiereserven med hensyn til risiko knyttet til person og er klassifisert som opptjent egenkapital i balansen, mens det regnes som en forsikringsmessig avsetning etter forsikringsvirksomhetsloven.

NOTE 2 Pensjonspremier (1 000 kr)

Pensjonskassens styre fastsetter årlig premiesatsene i pensjonsordningene etter anbefaling fra ansvarshavende aktuar.

	2021	2020
Ordinær årspremie	1 513 242	1 381 440
Reguleringspremie	1 125 397	275 839
Særskilte engangspremier	149 574	159 330
Adminstrasjonspremie	42 153	38 061
Premie for rentegaranti	74 486	64 683
Avgitte gjenforsikringspremier	-495	-525
Sum premieinntekter	2 904 358	1 918 828

Avgitt gjenforsikringspremie representerer premiekostnad på katastrofeforsikring i ArchRe. Reassuranseforsikringen dekker utbetalinger mellom 10 MNOK og 150 MNOK på en enkeltstående ulykke.

NOTE 3 Utbetalte pensjoner (1 000 kr)

Forsikringsytelsene omfatter direkte utbetalte pensjoner og refusjonspensjoner i hht. overføringsavtalen.

	2021	2020
Alderspensjon	472 954	409 208
Uførepensjon	104 070	95 893
Etterlattepensjon	42 513	38 735
Barnepensjon	6 491	6 930
AFP	81 429	68 699
Pensjon utbetalt av andre	4 935	
Godskrevet uførepensjon	-403	
Sum utbetalte pensjoner	711 988	619 465
Mottatte refusjoner	-128 659	-122 062
Utbetalte refusjoner	77 674	78 003
Sum pensjoner	661 003	575 406

NOTE 4 Forvaltnings- og forsikringsrelaterte administrasjonskostnader [1 000 kr]

	2021	2020
Forvaltningskostnader	15 678	16 036
<i>Sum forvaltningskostnader i kollektivporteføljen</i>	<i>15 678</i>	<i>16 036</i>
Lønn og andre arbeidsrelaterte ytelser	22 217	18 495
Aktuarhonorar	2 398	2 118
Bistand fra tjenesteleverandører	11 924	9 995
Husleie	1 566	1 459
Andre driftskostnader	3 535	3 237
<i>Sum forsikringsmessige administrasjonskostnader i kollektivporteføljen</i>	<i>41 640</i>	<i>35 304</i>
Forvaltningskostnader	1 200	1 330
<i>Sum forvaltningskostnader i selskapsporteføljen</i>	<i>1 200</i>	<i>1 330</i>
Andre kostnader	33	168
<i>Sum andre kostnader i selskapsporteføljen</i>	<i>33</i>	<i>168</i>
Sum forvaltnings- og forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	58 550	52 837

Pensjonskassen hadde pr. 31.12.22 ansatte, og har i gjennomsnitt sysselsatt 20,6 årsverk gjennom året.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor inkl MVA	2021	2020
Lovpålagt revisjon	531	423
Annen bistand	155	192
<i>Sum godtgjørelse til revisor</i>	<i>686</i>	<i>615</i>

NOTE 5 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad egne ansatte [1 000 kr]

PKH er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning for sine ansatte som tilfredsstiller lov om obligatorisk tjenstepensjon (OTP). Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassenes kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonsordningen er ytelsesbasert i henhold til tariffavtalen i kommunal sektor, som tilfredsstiller kravene i Lov om obligatorisk tjenstepensjon. Pensjonsordningen gir rett til definerte ytelser, avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Den kollektive ordningen omfatter 22 personer og 2 fratradte medlemmer.

Forutsetninger ved slutten av året (UB)	31.12.2021	31.12.2020
Diskonteringsrente	1,90 %	1,70 %
Antatt fremtidig lønnsøkning	2,75 %	2,25 %
Antatt fremtidig økning i folketrygdens grunnbeløp [G]	2,50 %	2,00 %
Antatt fremtidig økning av løpende pensjoner	1,75 %	1,25 %
Antatt fremtidig avkastning	1,90 %	1,70 %
Sats for arbeidsgiveravgift og finansskatt	19,10 %	19,10 %
Variabler ved begynnelsen av året (IB)	31.12.2021	31.12.2020
Korridor for amortisering av estimatavvik	10,00 %	10,00 %
Sats for arbeidsgiveravgift og finansskatt	19,10 %	19,10 %
Antall år for amortisering av estimatavvik	0	0

Brutto pensjonsforpliktelse	2021	2020
IB pensjonsforpliktelse	30 014	0
+ Årets pensjonsopptjening	2 983	1 959
+ Rentekostnad	556	551
+ (Redusert)/Økt forpliktelse ved pensjonsplanendring i løpet av året	0	0
- Pensjonsutbetalinger (faktisk)	-623	-518
+/- Estimatavvik	764	5 745
Brutto pensjonsforpliktelse	33 693	7 737
Pensjonsmidler	2021	2020
IB pensjonsmidler	26 296	21 148
+ Innbetalinger til pensjonsordningen, inkl. adm. kostn.	2 661	2 437
+ Forventet avkastning av pensjonsmidler	463	507
- Pensjonsutbetalinger	-623	-518
- Administrasjonskostnader	-51	-47
+/- Estimatavvik	1 311	2 769
Pensjonsmidler	30 058	26 296
Netto pensjonsforpliktelse	2021	2020
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	3 635	3 718
Periodisert arbeidsgiveravgift og finansskatt	694	710
Balanseført pensjonsforpliktelse 31.12.	4 329	4 428
Årets kostnad i resultat før andre resultatkomponenter	2021	2020
Verdi av årets pensjonsopptjening (Service Cost Component – SCC)	2 983	1 959
+ Rentekostnad av PBO, Service Cost og pensjonsutbetalinger	556	551
- Forventet avkastning av pensjonsmidler	-463	-507
Til sammen, eksklusive administrasjonskostnader	3 075	2 003
Administrasjonskostnader	51	47
Til sammen, inklusive administrasjonskostnader	3 125	2 050
Påslag arbeidsgiveravgift og finansskatt	597	391
Til sammen, inklusive arbeidsgiveravgift og finansskatt	3 722	2 441
Forsikringsmessige gevinst/(tap), ekskl. avgifter	2021	2020
I brutto pensjonsforpliktelse	-764	-5 745
I pensjonsmidler	1 311	2 768
Sum forsikringsmessige gevinster og tap	548	-2 975
Påslag arbeidsgiveravgift og finansskatt	105	-568
Årets forsikringsmessige gevinst/(tap), inklusive arbeidsgiveravgift	652	-3 545

Endring i pensjonsforpliktelser/pensjonsmidler for egne ansatte føres til kostnad/inntekt under forsikringsrelaterte administrasjonskostnader. Årets forsikringsmessige gevinst/(tap), inklusive arbeidsgiveravgift bokføres under utvidet resultat.

NOTE 6 Ytelser og lån til ledende ansatte og styre (1 000 kr)

2021 (1 000 kr)

	Lønn etc.	Pensjonskostnader	Annen godtgjørelse	Sum ytelser
Ledende ansatte				
Adm. direktør Mariann Steine Bendriss	1 989	366 338	10	2 364
Investeringsdirektør Jens Kristian Bøe	2 004	341 489	8	2 354
Leder for risiko- og aktuarfunksjon Johann F. Despriée	1 944	351 282	13	2 309
Pensjonsdirektør Pål Jevne	1 261	342 837	8	1 611
Økonomisjef Geir Grønseth	1 121	312 512	8	1 442
Juridisk direktør og leder for compliance Ada Molne*	250	94 431	1	345
Sum	8 319	1 809	47	10 079

*Fra november 2021

Styrehonorar

Styret	
Svein Tore Valso	263
Ida Miriam Espolin Johnson (nestleder)	184
Morten Reymert	134
Anne Thea Hval	134
Åsulv Solstad	134
Mette Lise Lindblad	134
Aasmund Magnus Bredeli (til og med 7. februar 2021)	11
Svein Øverland	134
Mette Vilhelmshaugen	134
Birgit Aanderaa (fra og med 8. februar 2021)	123
Sum	1 385

Varamedlemmer

Hilde Westlie
Jørn Arthur Limi
Rita Huitfeldt Von Der Fehr Steinar Fuglevaag
Birgit Aanderaa (til og med 7. februar 2021)
Erik Høisaker (fra og med 23. mars 2021)
Sum

Styret i Pensjonskassen har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse. Godtgjørelse i foretaket skal være konkurransedyktige, men ikke markedsledende. Lønnspolitikken skal bidra til at foretaket evner å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere med nødvendige kvalifikasjoner til å ivareta foretakets oppgaver og ansvar. Fast godtgjørelse blir normalt reforhandlet en gang i året. Ledelsen har fastlønn og ingen bonusgodtgjørelse.

PKHs ansatte er medlem av samme pensjonsordning som ansatte i foretakene.

Ingen ansatte eller styremedlemmer har lån i pensjonskassen.

2020 (1 000 kr)

	Lønn etc.	Pensjonskostnader	Annen godtgjørelse	Sum ytelser
Ledende ansatte				
Adm. direktør Mariann Steine Bendriss	1 912	349	10	2 271
Investeringsdirektør Jens Kristian Bøe	1 874	311	10	2 195
Risiko- og Compliancedirektør Johann F. Despriée	1 797	323	8	2 128
Pensjonsdirektør Pål Jevne	1 183	333	8	1 524
Økonomisjef Geir Grønseth	997	298	8	1 303
Sum	7 763	1 614	44	9 421

Styrehonorar

Styret	
Svein Tore Valsø (styreleder fra og med 22. oktober 2020)	66
Nils Fredrik Wisløff (styreleder til og med 30. juni 2020)	139
Ida Miriam Espolin Johnson (nestleder)	188
Morten Reymert	135
Anne Thea Hval (fra og med 25. juni 2020)	67
Åsulv Solstad (fra og med 25. juni 2020)	67
Mette Lise Lindblad (fra og med 25. juni 2020)	67
Aasmund Magnus Bredeli	127
Svein Øverland	127
Mette Vilhelmshaugen	127
Ann-Margrethe Mydland (til og med 24. juni 2020)	80
Sum	1 190

Varamedlemmer

Ørjan Angel Sandvik	5
Hilde Westlie (fra og med 25. juni 2020)	80
Jørn Arthur Limi (fra og med 25. juni 2020)	68
Rita Huitfeldt Von Der Fehr	0
Steinar Fuglevaag	0
Birgit Aanderaa	
Sum	153

NOTE 7 Skattekostnad [1 000 kr]

Oversikt over grunnlag for betalbar skatt:	2021	2020	
Resultat før skattekostnad	141 030	-88 309	
Renter skatt	-	167	
Andel fra datterselskap etter egenkapitalmetoden i selskapsporteføljen	-	-13 696	
Verdiøkning fra selskapsporteføljen innenfor fritaksmetoden*	-84 691	-23 171	
Korreksjon midlertidige forskjell overgangsregel 2018	-	-86 503	
Netto real. gev./tap aksjer EU/EØS fra selskapsporteføljen*	-168	-15 268	
Aksjeutbytte EU/EØS fra selskapsporteføljen*	-189	-13 696	
+ 3 % av utbytte aksjer EU/EØS	6	822	
Endring midlertidige forskjeller	50 964	40 958	
Årets skattepliktige resultat	106 952	-198 696	
Benyttet fremførbart underskudd	-55 666		
Alminnelig skattepliktig inntekt	51 286		
Betalbar skatt på årest resultat	12 821	-	
Avsatt formueskatt	2 299	1 940	
Betalbar skatt i balansen	15 121	1 940	
Årets skattekostnad fremkommer slik:	2021	2020	
Betalbar skatt	15 121	1 943	
Endring utsatt skatt	29 596	-38 288	
Skattekorreksjon tidligere år	-8 610	-561	
Årets skattekostnad	36 107	-36 908	
Midlertidige forskjeller	2021	2020	Endring
Finansielle anleggsmidler - til amortisert kost	-77	4 094	4 170
G/T inntektsføring av urealiserte gevinster i koll pr 2018	152 143	190 179	38 036
Pensjonsforpliktelse, endring i netto forpliktelse	-4 329	4 428	8 758
<i>Sum</i>	<i>147 738</i>	<i>198 701</i>	<i>50 964</i>
Aksjer og andre instrumenter utenfor fritak i selskap	24 751	30 456	5 705
Andeler i deltakerlignet selskap i selskapsporteføljen	62 860	-	-62 860
Underskudd til fremføring	-	-112 192	-112 192
Grunnlag for beregning av utsatt skatt	235 349	116 965	-118 384
Utsatt skatt / utsatt skattefordel	58 837	29 241	-29 596

Underskudd til fremføring i 2020 er basert på estimat ved avleggelse av årsregnskapet. Avviket mot det faktiske skattemessige underskuddet til fremføring skyldes blant annet at man kunne utnytte deler av underskuddet allerede i 2020 som en del av regjeringens tiltakspakke knyttet til covid 19-pandemien.

NOTE 8 Inntekter fra investeringer i datterforetak på eiendom (1 000 kr)**2021**

Inntekt fra investeringer i datterselskaper	Konsernbidrag	Utbytte	Inntektsført ihht EK-metoden	Totalt
Netto inntekt fra Grønland 55, Drammen	23 624		52 581	76 205
Netto inntekt fra PKH Eiendomsinvest AS			-543	-543
Netto inntekt fra Glynitveien 13, Ski			65 883	65 883
Netto inntekt fra Anolitveien 1-3, Ski			23 266	23 266
Netto inntekt fra Karvesvingen 2, Hasle			99 552	99 552
Netto inntekt fra Karvesvingen 3, Hasle			79 256	79 256
Netto inntekt fra Håndverksveien 13-17, Langhus			46 399	46 399
Netto inntekt fra Grensen Eiendomsinvest, Oslo			-10 260	-10 260
Netto inntekt fra Høgslundveien 15, Skedsmokorset			966	966
<i>Sum inntekter fra investeringer i datterselskaper</i>	<i>23 624</i>		<i>357 100</i>	<i>380 724</i>

2020

Inntekt fra investeringer i datterselskaper	Konsernbidrag	Utbytte	Inntektsført ihht EK-metoden	Totalt
Netto inntekt fra Grønland 55, Drammen	23 988		4 524	28 513
Netto inntekt fra PKH Eiendomsinvest AS	43 274	8 071		51 346
Netto inntekt fra Glynitveien 13, Ski			23 469	23 469
Netto inntekt fra Anolitveien 1-3, Ski			22 403	22 403
Netto inntekt fra Karvesvingen 2, Hasle			62 542	62 542
Netto inntekt fra Karvesvingen 3, Hasle			74 828	74 828
<i>Sum inntekter fra investeringer i datterselskaper</i>	<i>67 263</i>	<i>8 071</i>	<i>187 767</i>	<i>263 101</i>

Verdiendringen i perioden beløper seg til MNOK 322.

NOTE 9 Verdiendringer på investeringer og kursreguleringsfond (1 000 kr)

Det har vært følgende urealiserte gevinster og tap i perioden:

	2021	2020
Urealisert gevinst/tap på aksjer og andeler	147 863	141 298
Urealisert gevinst/tap på aksjefond	891 764	467 511
Urealisert gevinst/tap på obligasjoner	-116 042	113 224
Urealisert gevinst/tap på obligasjonsfond	-28 100	-3 672
Urealisert gevinst/tap på andre fond	231 221	-18 590
Urealisert gevinst/tap på derivater	-187 794	30 829
<i>Sum urealisert gevinst/tap på investeringer</i>	<i>938 913</i>	<i>730 599</i>

Fordelt på:

2.4 Verdiendringer på investeringer – kollektivportefølje	854 222	705 135
12.4 Verdiendringer på investeringer – selskapsportefølje	84 691	25 465
<i>Sum begge porteføljer</i>	<i>938 913</i>	<i>730 599</i>

Kursreguleringsfond (1 000 kr)

	Anskaffelseskost 31.12.2021	Virkelig verdi 31.12.2021	Kursreserver 31.12.2021	Kursreserver 31.12.2020
Kursreserver aksjer	373 073	442 686	69 613	55 092
Kursreserver aksjefond	4 235 009	8 140 619	3 905 609	3 024 105
Kursreserver eiendomsfond	930 045	1 129 407	199 362	256 769
Kursreserver renteplasseringer	15 127 694	15 455 722	276 286	420 427
Kursreserver andre fond	1 671 494	2 211 195	539 701	107 472
Kursreserver derivater	10 061	-98 347	-108 408	79 386
<i>Urealiserte verdier i investeringer</i>	<i>22 347 376</i>	<i>27 281 283</i>	<i>4 882 164</i>	<i>3 943 252</i>
Urealiserte gevinster til selskapsporteføljen			182 653	97 962
Kursreguleringsfond			4 699 512	3 845 290
<i>Sum</i>			<i>4 882 165</i>	<i>3 943 252</i>

NOTE 10 Realiserte gevinster og tap (1 000 kr)

Det er realisert følgende gevinster og tap i perioden:

	2021	2020
Realisert gevinst på aksjer og andeler	33 569	66 306
Realisert gevinst på aksjefond	508 694	416 470
Realisert gevinst på obligasjoner	10 110	28 743
Realisert gevinst på obligasjonsfond	28 004	164 320
Realisert gevinst på andre fond	79 556	11 200
Realisert tap på derivater	154 851	43 431
Realisert gevinst på annet	1 481	-11 760
<i>Sum realisert gevinst/tap på investeringer</i>	<i>816 265</i>	<i>718 710</i>

Fordelt på:

2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer – kollektivportefølje	794 909	689 962
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer – selskapsportefølje	21 355	28 748
<i>Sum begge porteføljer</i>	<i>816 265</i>	<i>718 710</i>

NOTE 11 Resultatanalyse (1 000 kr)

	2021	2020
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1 677 973	1 328 734
Garanterte renter	-575 193	-530 679
Renteresultat (a)	1 102 780	798 055
Frigjort administrasjonsreserve	17 847	15 536
Løpende administrasjonstillegg	42 153	38 061
Forsikringsrelaterte kostnader	-58 515	-51 916
Administrasjonsresultat (b)	1 485	1 681
Premie til avkastningsgaranti	74 486	64 683
Omdisponering av fjorårets resultat (til tilleggsavsetninger fra EK)	-87 334	
Resultat mot egenkapital (c)	-12 848	64 683
Risikoresultat (d)	-12 546	-235 139
Resultat av teknisk regnskap før disponering		
(e) = (a)+(b)+(c)+(d)	1 078 871	629 280
Renteresultat overført til tilleggsavsetninger	-791 117	-322 836
Renteresultat overført til premiefond	-294 059	-25 272
Risikoresultat overført til premiefond		-29 635
Renteresultat overført til premiereserve		-436 671
Teknisk resultat	-6 305	-185 134

Renteresultatet hensyntatt kursreguleringsfondet kan avsettes med inntil 100 % til tilleggsavsetninger og overskytende til kundens premiefond.

Risikoresultatet kan avsettes med inntil 50 % til risikoutjevningfond og overskytende til kundens premiefond.

Administrasjonsresultatet disponeres mot egenkapitalen.

Premie til avkastningsgaranti disponeres mot egenkapitalen.

NOTE 12 Kapitalavkastning

Beregnet etter Dietz` modifiserte beregningsmetode for både selskaps- og kollektivporteføljen.

	2021	2020	2019	2018	2017
Kollektivporteføljen					
Bokført totalavkastning	6,0 %	5,3 %	2,4 %	3,8 %	3,4 %
Verdijustert avkastning	7,9 %	7,1 %	8,2 %	0,7 %	7,3 %
Selskapsporteføljen					
Verdijustert avkastning	6,3 %	3,5 %	8,2 %	0,7 %	7,3 %

NOTE 13 Investeringseiendommer/aksjer og andeler i datterforetak (1 000 kr)

	2021	2020
Verdi i balansen ved periodens begynnelse	2 332 405	1 916 052
+/- Tilgang/avgang i perioden	1 002 842	281 583
+/- Resultatandel	59 188	34 949
+/- Utbytte/konsernbidrag	-	-52 448
+/- Verdiendring eiendommer	321 536	152 269
Sum	3 715 970	2 332 405
<i>Sum 6.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak - kollektivportefølje</i>	<i>3 715 970</i>	<i>2 332 405</i>

Verdsettelsen av eiendommene er i henhold til ekstern verdivurdering.

Selskapsnavn	Eierandel / stemmeandel	Bokført verdi	Tilgang /avgang i perioden	Beliggenhet	Forretningskontor
Grønland 55 AS	100 %	484 487		Drammen	Union Eiendomsutvikling, Grønland 70A, Drammen
Anolitveien 1-3 AS	90,1 %	216 554		Ski	Höegh Eiendom, Parkveien 55, Oslo
Glynitveien 13 AS	90,1 %	304 641		Ski	Höegh Eiendom, Parkveien 55, Oslo
Karvesvingen 3 AS	90,1 %	682 855		Hasle, Oslo	Höegh Eiendom, Parkveien 55, Oslo
Karvesvingen 2 AS	90,1 %	689 162		Hasle, Oslo	Höegh Eiendom, Parkveien 55, Oslo
Håndverksveien 13-17 AS	100 %	326 394		Langhus	Malling & Co Forvaltning, Dronning Mauds gate 15, Oslo
Grensen Eiendomsinvest AS	50 %	683 440	691 206	Grensen, Oslo	Malling & Co Forvaltning, Dronning Mauds gate 15, Oslo
Høgslundveien 15 & 17 AS	100 %	328 437	327 471	Skedsmokorset	Malling & Co Forvaltning, Dronning Mauds gate 15, Oslo
PKH Eiendomsinvest AS – avviklet	100 %		-15 836	Oslo	Karenslysts allè 2, Oslo

NOTE 14 Obligasjoner til amortisert kost og utlån og fordringer (1 000 kr)**Selskapsporteføljen****Obligasjoner til amortisert kost**

Debitorkategori	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Finansinstitusjoner	110 500	110 340	110 384	111 297
Offentlig sektor	41 000	41 204	41 169	42 042
Andre utstedere	271 317	271 252	271 182	273 110
Sum	422 817	422 797	422 735	426 450
Modifisert durasjon	4,9			
Gjennomsnittlig effektiv rente	3,0 %			
<i>Beholdningsendringer:</i>				
Inngående balanse	362 584			
Netto tilgang/avgang	60 151			
Opptjent ikke forfalte renter	4 798			
Utgående balanse	427 534			

Utlån og fordringer

Styret har vedtatt en egen policy for utlån til medlemmer i PKH. Medlemmer som er innmeldt i PKH kan søke lån. Det vil si at det ytes lån til ansatte hos helseforetakene som har pensjonsordning i PKH. Medlemmer som mottar pensjon kan også søke om lån.

Det ytes lån inntil tre ganger husholdningens inntekt innenfor 80 % av lånetakst med første prioritets pant i primærbolig.

Sannsynligheten for tap i utlånsporteføljen er svært liten så det er ikke foretatt noen avsetning for tap ved utgangen av året.

	2021	2020
Lån til medlemmer	86 682	101 381
Påløpte renter	262	362
Bokførte utlån	86 943	101 743
2.3.2 Utlån og fordringer selskapsportefølje	514 477	464 328

Kollektivporteføljen
Obligasjoner til amortisert kost

Debitorkategori	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Finansinstitusjoner	1 499 500	1 496 958	1 497 735	1 509 581
Offentlig sektor	539 000	541 725	541 256	552 556
Andre utstedere	3 611 663	3 611 319	3 610 397	3 634 278
Sum	5 650 163	5 650 001	5 649 387	5 696 415

Modifisert durasjon	4,8
Gjennomsnittlig effektiv rente	3,0 %

Beholdningsendringer:

Inngående balanse	4 847 023
Netto tilgang/avgang	802 364
Opptjent ikke forfalte renter	63 609
Utgående balanse	5 712 996

	2021	2020
6.3.2 Utlån og fordringer kollektivportefølje	5 712 996	4 847 023

NOTE 15 Aksjer og fondsandeler – kategorisert til virkelig verdi over resultat (1 000 kr)

Selskapsportefølje	Anskaffelses- kost	Balanseverdi
Norske og utenlandske aksjer		
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS (selskap)	2 997	3 929
<i>Sum norske og utenlandske aksjer</i>	<i>2 997</i>	<i>3 929</i>
Utenlandske aksjefond		
KLP Aksjglobal Indeks II	233 041	320 951
Nordea Stabile Aksjer Global	100 000	117 373
<i>Sum utenlandske aksjefond</i>	<i>333 041</i>	<i>438 323</i>
Andeler i KS/IS i eiendomsselskaper		
Aberdeen Norge I IS (selskap)	312 611	388 962
<i>Sum KS/ANS eiendomsselskaper</i>	<i>312 611</i>	<i>388 962</i>
<i>Sum aksjer og fondsandeler</i>	<i>648 649</i>	<i>831 214</i>
<i>2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost) – selskapsportefølje</i>		<i>831 214</i>

Totalt ga aksjer og fondsandeler en avkastning på 18,1% for 2021.

Tallene inkluderer valutasikringer på disse investeringene. Investeringene i fondsandeler utgjør en veldiversifisert portefølje. Porteføljen er spredt på ulike forvaltningsselskaper, egenkapitalinstrumenter og regioner.

Kollektivportefølje	Anskaffelses- kost	Balanseverdi
Norske og utenlandske aksjer		
Norteak AS	23 269	20 775
Union Core Real Estate Fund AS	1 500	1 788
Pareto Eiendomsfellesskap AS	2 271	2 955
Olav Thon Eiendomsselskap	100 142	133 986
Pandox B	39 893	57 148
Ardoq AS	8 750	8 750
Defigo AS	7 979	7 999
MixMove AS	10 000	10 000
Wheel.me AS	10 000	10 000
No Isolation AS	10 000	10 000
MeaWallet AS	10 000	10 000
Hirco PLC	10 497	0
<i>Sum norske og utenlandske aksjer</i>	<i>234 301</i>	<i>273 400</i>
Norske aksjefond		
Arctic Norwegian Equities Class D	218 586	392 081
KLP AksjeNorge Indeks	280 678	393 312
Alfred Berg Norge Inst	77 292	697 859
<i>Sum norske aksjefond</i>	<i>576 555</i>	<i>1 483 252</i>
Utenlandske aksjefond		
C WorldWide Asia A	370 000	505 448
Baillie Gifford Wldwd Glb Alp Choice HBA	118 343	246 178
Ardevora GLEQ C NOK	380 482	876 906
Odin Sverige II	85 363	619 936
KLP AksjeGlobal Indeks I	100 002	136 983
KLP Aksjglobal Indeks II	857 499	1 629 872
Nordea Stabile Aksjer Global	682 857	1 208 595
DNB Teknologi	301 682	464 093
Sector Healthcare Value Fund	319 833	347 041
<i>Sum utenlandske aksjefond</i>	<i>3 216 059</i>	<i>6 035 053</i>

Andeler i KS/IS i eiendomsselskaper

Harbert European Real Estate Fund	65 306	76 022
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	460 692	590 487
Union Core Real Estate Fund IS	147 276	177 146
Pareto Eiendomsfelleskap IS	207 190	292 515
Revelop IV	39 346	134 590
Revelop IV	69 984	65 941
Sum KS/ANS eiendomsselskaper	989 794	1 336 700

Alternative investeringsfond

DNB Private Equity IV IS	66 303	100 874
Norgesinvestor IV A	3 596	3 684
Norgesinvestor IV B	2 353	409
Storebrand International Private Equity 18 Limited	75 000	104 380
Storebrand International Private Equity 19 Limited	105 000	123 736
Saga III EUR	10 526	1 255
Saga III USD	4 919	1 283
Saga IV EUR	12 822	10 661
Saga IV USD	17 456	19 211
Saga VI EUR	57 435	61 767
Saga VI USD	41 550	53 106
Saga VIII EUR	17 671	16 298
Saga VIII USD	15 612	19 223
Saga VIII GP IV ApS	1 346	1 397
CS Global Infrastructure Fund	2 133	5 682
Waste Resources Fund L.P.	29 769	2 821
MV Partners Subordinated IV	82 380	89 572
MV Subordinated V Feeder	43 126	44 550
Nordkinn Fixed Income Macro	113 888	115 410
Northzone VI	28 277	64 122
Northzone IX	64 540	189 370
Global Infrastructure Partners III	105 795	120 741
Global Infrastructure Partners IV	45 472	36 448
Copenhagen Infrastructure III	81 958	88 236
Copenhagen Infrastructure IV K/S	43 020	40 215
China New Enterprise Investment Fund II	31 746	84 967
Sector Zen Fund Class C USD	97 906	132 761
Cheyne European Strategic Value Credit Fund Class 1 Series E	66 167	84 209
Cheyne European Strategic Value Credit Fund Class 2	30 600	32 175
Idekapital Fund 2 IS	31 944	30 089
Cubera Int.PE 20	53 766	55 933
Arcmont AM Senior Loan Fund II SLP - S/R	134 156	134 182
Sector Healthcare	47 100	95 519
Sum alternative investeringsfond	1 544 238	1 964 287

Sum aksjer og fondsandeler	6 560 948	11 092 693
-----------------------------------	------------------	-------------------

6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost) – kollektivportefølje	11 092 693
--	-------------------

Totalt ga aksjer og fondsandeler en avkastning på 20,5 % for 2021.

Tallene inkluderer valutasikringer på disse investeringene. Investeringene i fondsandeler er en veldiversifisert portefølje. Porteføljen er spredt på ulike forvaltningsselskaper, egenkapitalinstrumenter og regioner.

Dersom alternative investeringer på nivå 3 stresstestes med +/- 10 % endring i markedsverdi vil markedsverdisensitiviteten være +/- MNOK 173.

Kommitert, ikke innkalt kapital vedr. investeringer i eiendomsfond/selskaper, private equity fond, private debt fond og infrastruktur fond utgjør ved utgangen av året ca. 2,2 mrd kroner.

NOTE 16 Obligasjoner og obligasjonsfond (1 000 kr)

Selskapsportefølje	Anskaffelses- kost	Balanseverdi
Norske obligasjonsfond		
Nordea Obligasjon III	714 979	706 697
<i>Sum norske obligasjonsfond</i>	<i>714 979</i>	<i>706 697</i>
Utenlandske obligasjonsfond		
Alfred Berg Nordic Investment Grade Inst	334 134	333 929
BlueBay Global High Yield ESG Bond Fund	40 345	48 918
<i>Sum utenlandske obligasjonsfond</i>	<i>374 479</i>	<i>382 848</i>
<i>Sum obligasjoner og andre verdipapir med fast verdijustert avkastning</i>	<i>1 089 458</i>	<i>1 089 545</i>
2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast verdijustert avkastning inkl. opptjente renter - selskapsportefølje		1 089 545

Omløpsporteføljen av norske omløpsobligasjoner hadde en avkastning på -0,1 %, og globale omløpsobligasjoner inklusive high yield hadde en avkastning på 1,7 % inklusive valutasikring. Durasjonen på den norske- og globale renteporteføljen var på henholdsvis 2,3 og 1,0.

Debitorkategori	Pålydende	Anskaffelseskost	Balanseverdi inkl. påløpte renter
Offentlig sektor	963 000	981 656	963 805
Finansinstitusjoner	5 218 500	5 229 919	5 294 289
Andre utstedere	3 356 600	3 403 168	3 426 913
<i>Sum omløpsobligasjoner – diskresjonære porteføljer (kollektiv)</i>	<i>9 538 100</i>	<i>9 614 743</i>	<i>9 685 007</i>

Utenlandske obligasjonsfond	Anskaffelseskost	Balanseverdi
BlueBay Global High Yield ESG Bond Fund	769 412	932 913
Arctic High Return Class D	603 423	676 000
Arctic Investment Grade Class D	1 010 089	1 061 053
DNB Low Carbon Credit	2 040 569	2 011 204
<i>Sum utenlandske obligasjonsfond</i>	<i>4 423 494</i>	<i>4 681 170</i>
<i>Sum obligasjoner og andre verdipapir med fast verdijustert avkastning</i>	<i>14 038 236</i>	<i>14 366 177</i>

6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast verdijustert avkastning inkl. opptjente renter - kollektivportefølje 14 366 177

Omløpsporteføljen av norske omløpsobligasjoner hadde en avkastning på -0,1 %, og globale omløpsobligasjoner inklusive high yield hadde en avkastning på 2,3 % inklusive valutasikring. Durasjonen på den norske- og globale renteporteføljen var på henholdsvis 2,4 og 2,2.

NOTE 17 Finansielle derivater (1 000 kr)

Finansielle derivater klassifisert som omløpsmidler/kortsiktig gjeld	Pålydende verdi i utenlandsk valuta	Balanseført verdi
Basisswap Float (NOK)	-3 200 000	-3 198 958
Basisswap Fixed (NOK)	3 200 000	3 105 759
Valutaavtale USD	-105 700	-17 767
Valutaavtale EUR	-52 700	-6 380
Valutaavtale SEK	-548 000	15 180
Valutaavtale GBP	-4 000	535
Valutaavtale JPY	-900 000	2 855
Option CBOE S&P INDEX500 Jan 2022 Put 3600		-235
Option CBOE S&P INDEX500 Jan 2022 Put 4070		665
<i>Sum</i>		<i>-98 347</i>

75,6 % av aksjeporteføljen og 100 % av obligasjonsporteføljen i utenlandsk valuta var sikret per 31.12.21.

NOTE 18 Virkelig verdi hierarki (1 000 kr)

Nivå 1: Noterte priser (ikke-justerte) i aktive markeder (børs, megler, prissettingstjeneste, reguleringsmyndighet).

Nivå 2: Andre data enn de som inngår i nivå 1, som er observerbare, enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (avledet fra priser).

Nivå 3: Instrument på nivå 3 har data som ikke bygger på observerbare markedsdata (inaktivt marked). Reell virkelig verdi kan derfor avvike hvis instrumentet skulle bli omsatt.

I nivå 3 inngår investeringer i eiendom, hedgefond, infrastruktur, private equity og eiendomsfond der eksternt forvalter foretar verdivurdering.

2021	Balanseverdi			Klassifisering			Sum
	Selskaps- porteføljen	Kollektiv- porteføljen	Sum	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Eiendomsinvesteringer (DS og FKV)		3 715 970	3 715 970			3 715 970	3 715 970
						100 %	
Aksjer og andeler							
Aksjer	3 929	273 400	277 329	191 134		86 195	277 329
Askjefond og andeler	438 323	7 518 306	7 956 629	7 956 629			7 956 629
Eiendomsfond	388 962	1 336 700	1 725 662			1 725 662	1 725 662
Alternative investeringer		1 964 287	1 964 287	228 280		1 736 007	1 964 287
<i>Sum aksjer og andeler</i>	<i>831 214</i>	<i>11 092 693</i>	<i>11 923 907</i>	<i>8 376 043</i>		<i>3 547 864</i>	<i>11 923 907</i>
				70 %	0 %	30 %	
Rentebærende verdipapirer							
Obligasjoner		9 685 007	9 685 007		9 685 007		9 685 007
Obligasjonsfond	1 089 545	4 681 170	5 770 715		5 770 715		5 770 715
<i>Sum obligasjoner og obligasjonsfond</i>	<i>1 089 545</i>	<i>14 366 177</i>	<i>15 455 722</i>		<i>15 455 722</i>		<i>15 455 722</i>
				0 %	100 %	0 %	
Derivater		-98 347	-98 347	-98 347			-98 347
				100 %	0 %	0 %	
<i>Sum finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi</i>	<i>1 920 760</i>	<i>29 076 493</i>	<i>30 997 253</i>	<i>8 277 696</i>	<i>15 455 722</i>	<i>7 263 834</i>	<i>30 997 253</i>
2020							
Eiendomsinvesteringer (DS og FKV)		2 332 405	2 332 405			2 332 405	2 332 405
						100 %	
Aksjer og andeler							
Aksjer	3 622	171 486	175 109	146 454		28 655	175 109
Askjefond og andeler	353 851	7 047 954	7 401 804	7 401 804			7 401 804
Eiendomsfond	358 610	1 163 312	1 521 922			1 521 922	1 521 922
Alternative investeringer		1 265 888	1 265 888	213 403		1 052 485	1 265 888
<i>Sum aksjer og andeler</i>	<i>716 083</i>	<i>9 648 640</i>	<i>10 364 724</i>	<i>7 761 662</i>		<i>2 603 062</i>	<i>10 364 724</i>
				75 %	0 %	25 %	
Rentebærende verdipapirer							
Obligasjoner		8 992 620	8 992 620		8 992 620		8 992 620
Obligasjonsfond	1 034 415	4 274 993	5 309 408		5 309 408		5 309 408
<i>Sum obligasjoner og obligasjonsfond</i>	<i>1 034 415</i>	<i>13 267 614</i>	<i>14 302 029</i>		<i>14 302 029</i>		<i>14 302 029</i>
				0 %	100 %	0 %	
Derivater		89 687	89 687	89 687			89 687
				100 %	0 %	0 %	
<i>Sum finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi</i>	<i>1 750 498</i>	<i>25 338 346</i>	<i>27 088 844</i>	<i>7 851 349</i>	<i>14 302 029</i>	<i>4 935 467</i>	<i>27 088 844</i>

NOTE 19 Risikoer og risikostyring

Den overordnede risikostyringen i PKH er innrettet mot at pensjonskassen til enhver tid kan oppfylle de forsikringsmessige forpliktelsene. Styret fast setter den overordnede risikostrategien, retningslinjer og rammer som implementeres og følges opp på administrativt nivå med periodisk rapportering. Eventuelle brudd på rammer med tiltak for å bringe forholdet i orden rapporteres løpende.

Pensjonskassen mål er å oppnå en konkurransedyktig og stabil avkastning til våre helseforetak over tid med en soliditet som tilfredsstillende alle interne og eksterne krav. Langsiktig investeringsstrategi skal til enhver tid være tilpasset pensjonskassens risikobærende evne. Det er forutsatt å kunne bære alle risikoer uten å måtte be helseforetakene om tilførsel av kapital utover det som er budsjettert.

Det er etablert retningslinjer for virksomhetsstyringen som samlet sikrer at pensjonskassen til enhver tid skal være i stand til å identifisere, vurdere, håndtere, overvåke og rapportere risiko som kan hindre oppnåelse av vedtatte mål. Kapittel fire i årsrapporten utdyper hvordan pensjonskassen utøver eierstyring, selskapsledelse og risikostyring.

Utvikling i kapitalbehov er en sentral størrelse som hensyntas i den finansielle langtidsplanleggingen. Det gjennomføres en årlig risikovurdering med fremskrivning av kapitalbehov. IORP II direktivet med krav om en årlig egenvurdering av risiko er ennå ikke vedtatt i norsk rett. Pensjonskassen har imidlertid over flere hatt en årlig rapportering til styret av alle risikoer med simuleringer, stresstesting og fremskrivning.

Solvenskapalkravet er utformet slik at det skal dekke et tap som gitt den risiko vi tar, statistisk sett bare skal inntreffe i ett av 200 år. Kravet er summen av de beregnede tapene pensjonskassen må bære etter svært ugunstige bevegelser i markedsverdien på finansielle eiendeler, i fremtidige pensjonsutbetalinger, i tap på fordringer, i flytting og i tap knyttet til driften (operasjonell risiko).

Forretningsmessig risiko

Forretningsmessig risiko defineres som risikoen for manglende samsvar mellom endringer i inntekter og kostnader fra andre forhold enn forsikringsrisiko, markedsrisiko, motpartsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. De vesentligste identifiserte risikofaktorene er endringer i regelverk for pensjonskasser som IORP II med skjerpede krav til virksomhetsstyring og fremtidige regnskapsregler for forsikringskontrakter (IFRS 4). Pensjonskassen styrer risiko for manglende samsvar mellom inntekter og kostnader gjennom prinsippene for prising av administrasjonspremie i pensjonsforsikring.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risiko for at forsikringspremier og reserveringer blir utilstrekkelig for den risiko som tegnes gjennom pensjonskassens avtaler. Forsikringsrisikoen er knyttet til usikkerhet i estimer for levealder samt forskjellige former for uførhet. Den dominerende risikoen er knyttet til økende levealder (opplevelsesrisiko). Forsikringsrisikoen styres gjennom tett oppfølging av risikoresultatet med eventuelle påfølgende endringer i pristariffen. Forsikringsrisiko reduseres ved at pensjonskassen opprettholder et tilstrekkelig premienivå og setter av til forsikringsmessige avsetninger.

Styret i PKH har vedtatt en policy for forsikringsrisiko med målsetting om et forsikringsteknisk beregningsgrunnlag som gir et positivt risikoresultat og 50 % avsetning til Risikoutjevningfondet fra risikoresultatet, men innenfor maksimal grense i Forsikringsvirksomhetsloven.

Risiko- og administrasjonsresultatet følges opp kvartalsvis av styret. Det forsikringstekniske oppgjøret kontrolleres av pensjonskassens ansvarshavende aktuar.

En sensitivitetsanalyse for livforsikringsrisiko viser følgende økning i beste estimat av forsikringsforpliktelsen gitt endringer i dødelighets- og uføregrunnlaget:

Reduksjon i dødeligheten på 10 prosent i alle aldre: TNOK 497 882 (2,1 %).

Varig økning i uførheten på 15 prosent: TNOK 90 889 (0,4 %).

Finansiell risiko

Den samlede finansielle risikoen i PKH er i hovedsak knyttet opp mot pensjonskassens evne til å innfri den årlige rentegarantien til kundene. Dersom avkastningen ikke er tilstrekkelig til å dekke garantien vil manglende avkastning dekkes gjennom bruk av kursreserver og tilleggsavsetninger. Styret fastsetter rammene for kapitalforvaltningen gjennom pensjonskassens policy for kapitalforvaltning som revideres minimum årlig. Her foreligger rammer for hvor den enkelte risikotypene innenfor finansiell risiko.

Finansiell risiko deles vanligvis inn i tre hovedkategorier; markedsrisiko, kredittrisiko/spreadrisiko, renterisiko, eiendomsrisiko og likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko innebærer risikoen for at et finansielt instruments virkelig verdi vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Dette kan være endringer i rentenivå, aksjemarkedet, eiendomsmarkedet, endring i kursen på utenlandsk valuta, endring i kredittspreader samt konsentrasjonsrisiko.

Risikoen styres gjennom at det er definert rammer for ulike aktivaklasser, diversifisering mellom geografiske områder, krav til forvaltere, durasjon i renteporteføljer, valutasikring på utenlandske papirer og en målsatt solvenskapitaldekning. Netto kapitalkrav for markedsrisiko tilsvarer det tap av ansvarlig kapital som oppstår ved det scenario som ligger til grunn for solvenskapitalkravet som beskrevet ovenfor. Per 31.12.2021 hadde pensjonskassen et netto kapitalkrav for markedsrisiko på MNOK 7.338 (se tabell lenger ned i noten).

Kredittrisiko og spreadrisiko

Kredittrisiko innebærer risikoen for at en part i et finansielt instrument påfører pensjonskassen et finansielt tap ved ikke å innfri en fordring eller lån. Risikoen styres gjennom at det er krav om investment grade i rating på utstedere. Investeringsstrategien stiller også krav til diversifisering på geografi og maks/min nivåer på durasjon. Spreadrisiko er risikoen for negative endringer i verdi av obligasjoner og kredittengasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader. Pensjonskassen kan redusere spreadrisiko ved å investere i bedre kredittklassifisering eller redusere durasjon i renteporteføljene. Hoveddelen av pensjonskassens renteportefølje er plassert i lavrisikoobligasjoner. Porteføljene for høyrisikoobligasjoner forvaltes etter klart definerte risikorammer. En del av porteføljen består av ikke-ratede obligasjoner/kredittengasjementer, hvorav en andel er norske kommunale låntakere med lav utstederrisiko. Note 14 og 15 gir en oversikt over obligasjonsporteføljen.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for verdifall i eiendeler og økning i forpliktelser pga. endringer i rentenivået. Pensjonskassen styrer renterisikoen gjennom durasjon i renteporteføljen. Ved renteoppgang vil verdipapirer med fast avkastning synke i verdi. Renterisikoen for PKH på kort sikt er hovedsaklig knyttet til renteoppgang og verdifall på eiendeler. Effektene av umiddelbare stress hensyntas i beregningene for kapitalkrav. Årlig prising av rentegarantien innebærer at risikoen ved at rentenivået blir lavere enn grunnlagsrenten i begrenset grad bæres av pensjonskassen.

Eiendomsrisiko

Eiendomsrisiko er knyttet til risiko for verdifall på våre eiendomsinvesteringer, større tap på leieinntekter eller større eierkostnader. Pensjonskassen søker å redusere risikoen i eiendomsporteføljen gjennom diversifisering på type eiendom, geografi, antall- og løpetid på leiekontrakter og leietakere. En sensitivitetsanalyse viser at et kombinert stress med en økning i yield på 0,5 prosentpoeng og et fall i leieinntekter på 10 prosent gir et verdifall på våre eiendommer med MNOK 760. Dersom leien skulle falle med 10 prosent viser analysen et verdifall på MNOK 401.

Valutarisiko

PKH har kun forpliktelser i norske kroner. Pensjonskassen

har eiendeler i norske kroner og utenlandsk valuta. Pensjonskassen må ihht Forskrift om pensjonsforetak § 19 3. ledd ha minimum 70 % av de forsikringsmessige avsetningene i norske kroner.

Pensjonskassen benytter valutaderivater for å sikre utenlandsk valuta til norske kroner. PKH har kun forpliktelser i norske kroner. Pensjonskassen har eiendeler i norske kroner og utenlandsk valuta. Pensjonskassen må ihht Forskrift om pensjonsforetak § 19 3. ledd ha minimum 70 prosent av de forsikringsmessige avsetningene i norske kroner. Sikringsstrategien er ulik for ulike aktivaklasser. Renteporteføljen skal ha 100 prosent sikring, mens øvrige aktivaklasser i utenlandsk valuta skal ha en målsatt sikringsgrad på 60 prosent, men med et intervall på 50 til 100 prosent. Note 17 viser PKHs derivatavtaler ved årsskifte.

Pensjonskassen benytter valutaderivater for å sikre utenlandsk valuta til norske kroner. Sikringsstrategien er ulik for ulike aktivaklasser. Målsatt sikringsgrad for hver enkelt aktivaklasse.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko kan oppstå ved endringer i pensjonskassens løpende premieinnbetalinger eller utbetalinger, likviditetseffekt fra rentederivater og valutasikring samt finansiering av endringer i aktivaallokering. PKH har som policy å ha innestående på bankkonto et beløp tilsvarende 1 prosent av kapital til forvaltning og 2 måneders pensjon på en dedikert pensjonsutbetalingskonto.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige- eller sviktende interne prosesser, systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Pensjonskassen har også definert omdømme- og compliancerisiko som del av operasjonell risiko. Styret i pensjonskassen har vedtatt en egen policy for operasjonell risiko som revideres årlig. Forøvrig bygger internkontrollen i PKH på prinsipper og systematikk som er nedfelt i risikostyringsforskriften. Det gjennomføres periodisk vurdering av operasjonell risiko med kartlegging av risikoer og utforming av nødvendige tiltak for å redusere eller styre risikoene. Det er etablert egen rutine for hendelsesregister i pensjonskassen.

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko defineres som risiko for tap som følge av at motparter i fordringer (herunder derivater, bankinnskudd, ubetalt leie og lån med pant i eiendom) ikke kan møte sine forpliktelser. Motpartsrisikoen styres gjennom kun godt kapitaliserte banker som bankforbindelser og lav LTV (loan to value) og pantesikkerhet. Motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom krav om bruk av ISDA og CSA avtaler mot finansinstitusjonene som motparter.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av svak eller manglende diversifisering, eksempelvis for høy eksponering mot enkeltutstedere, risikoklasser, bransjer, geografiske områder eller høy konsentrasjon i verdipapirer eller

sikkerheter med samme risikoegenskaper. Pensjonskassen styrer konsentrasjonsrisiko gjennom investeringsstrategien som fastsetter maksimale rammer for allokering til aktivaklasser og type risiko, kredittklasser, samt maksimal eksponering overfor enkeltutstedere.

Solvenskapaldekning

Solvenskapalkravet pr. 31.12 består av følgende elementer:

(Millioner kroner)	Endelig rapport		
	2021	2020	2020
Renterisiko	888	408	408
Aksjerisiko	4 698	3 419	3 419
Eiendomrisiko	1 279	925	925
Valutarisiko	718	226	226
Kredittrisiko	1 675	1 618	1 618
Konsentrasjonsrisiko	0	0	0
Korrelasjonsgevinst markedsrisiko	-1 920	-1 061	-1 061
Forsikringsrisiko eks. avgangsrisiko	520	472	472
Avgangsrisiko	1 659	1 078	1 078
Motpartrisiko	49	63	63
Operasjonell risiko	147	127	127
Korrelasjonsgevinst totalrisiko	-1 392	-1 020	-1 020
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	-1 248	-938	-938
Samlet solvenskapitalkrav	7 073	5 317	5 317

Pensjonskassens solvenssituasjon viser pr. 31.12.:

(Millioner kroner)	Endelig rapport		
	2021	2020	2020
Innskutt EK	1 008	906	906
Risikoutjevningfond	298	293	293
Annen EK	1 470	1 369	1 369
Supplerende kapital	668	586	586
Tilleggsavsetninger	2 981	1 979	1 979
Kursreguleringsfond	4 700	3 845	3 845
Justering i avsetninger ved overgang til markedsverdi og korreksjon for beste estimat død/uførhet	1 874	1 103	1 105
Merverdi (eller mindre verdi) av eiendeler utover bokført verdi	46	243	243
Beste estimat for død og uforhet som gir buffer i fht dagens avsetninger	148	137	137
Ansvarlig kapital	13 194	10 463,3	10 463,0
Samlet solvenskapitalkrav	7 073	5 317	5 317
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlige kapital	6 381	5 146	5 146

	2021	2020	2020
Solvenskapaldekningen	187 %	197 %	197 %

Fristen for innsending av SKD beregning til Finanstilsynet er 31 januar hvert år mens regnskapet og disponeringen vedtas av styret etter denne datoen.

Oppdatert SKD til finanstilsynet vil hvert år bli sendt inn etter endelig regnskapet og disponeringen er godkjent av styret. Endelige tall er tatt med i kolonnen over: Endelig rapportert 2020.

NOTE 20 Utlån og fordringer (1 000 kr)

Fordringer i balanse er representert ved:

	2021		2020	
	Selskap	Kollektiv	Selskap	Kollektiv
Sikring av derivater	-	95 700		-68 950
Fordringer på diverse forvaltere - uoppgjorte transaksjoner	42	92	-1	205
Fordring på konsernbidrag og utbytte fra datterselskaper og felleskontrollert virksomhet	-	9 038	-	113 870
Forfalt utbytte	-	5 086	-	4 906
Forskuddsbetalt premie		53 568	-	-
Andre fordringer	3 295	1 344	1 464	-
Justering fordring mellom Selskaps- og kollektivporteføljen (Kollektiv)	-	-58 035	-	-58 969
Justering fordring mellom Selskaps- og kollektivporteføljen (Selskap)	58 035	-	58 969	-
Sum fordringer	61 371	106 793	60 432	-8 938
Bankkontoer, klassifisert som fordringer:				
Forvalterkontoer	79 731	296 748	31 225	254 412
Andre bankkontoer	-	546 731	-	323 347
Sum forvaltningskontoer	79 731	843 479	31 225	577 759
Sum fordringer og forvaltningskontoer	141 102	950 273	91 657	568 821
Fordelt på:				
3.2 Andre fordringer - selskapsporteføljen	61 330	-	60 449	-
2.4.3 Utlån og fordringer - selskapsportefølje	79 773	-	31 208	-
6.4.3 Utlån og fordringer - kollektivportefølje	-	950 273	-	568 821
Sum begge porteføljer	141 102	950 273	91 657	568 821

Det er bokført en fordring i selskapsporteføljen med tilsvarende forpliktelse i kollektivet. Denne fordringen er først og fremst knyttet opp til administrasjonsresultatet og rentegarantipremien som begge er en del av det tekniske resultatet, men som overføres til egenkapitalen. Fordringen vil også kunne bestå av andre elementer som for eksempel gjeldsposter i balansen. Disse vil i stor grad tillegges selskapsporteføljen selv om det er kollektivet som har mottatt den motsvarende eiendelen.

Pensjonskassen gjør opp mellomværende mellom porteføljene årlig etter at endelig resultatdisponering foreligger.

NOTE 21 Bundne midler (1 000 kr)

Skattetrekkmidler holdes på en egen bankkonto. Inntående pr 31.12. var 21 862.

NOTE 22 Andre avsetninger og forpliktelser (1 000 kr)**Andre forpliktelser: Selskapsporteføljen**

	2021	2020
<i>Leverandørgjeld</i>	1 491	1 531
Pensjon	721	1 106
AFP 62-64	4 433	2 996
Gjeld til meglere	27 486	102
Annen kortsiktig gjeld	1 390	1 369
<i>Sum forpliktelser</i>	<i>35 522</i>	<i>7 104</i>
<i>16.3 Andre forpliktelser</i>	<i>35 522</i>	<i>7 104</i>

Andre forpliktelser i Kollektivporteføljen

Forskuddsbetalt premie	277 814
<i>16.2.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp</i>	<i>277 814</i>

Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter i Selskapsporteføljen

Diverse avsatte kostnader	2 363	2 106
<i>17.2 Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter</i>	<i>2 106</i>	<i>2 980</i>

NOTE 23 Solvensmargin (1 000 kr)

Kravet til Solvensmarginkapital bestemmes av størrelsen og sammensetningen av pensjonskassens forpliktelser.

Pr. 31.12.2021 er kravet beregnet å utgjøre 1 232 644.

Dekningen av kapitalkravet er som følger:

	2021	2020
Sum innskutt egenkapital	1 008 106	906 093
Sum opptjent egenkapital (ekskl. risikoutjevningfond og merverdier i selskapsporteføljen)	1 469 882	1 271 402
Urealiserte gevinster i selskapsporteføljen	-182 653	
50% av tilleggsavsetninger	1 490 702	989 491
50% av risikoutjevningfond	149 224	146 695
<i>Solvensmarginkapital</i>	<i>3 935 260</i>	<i>3 313 681</i>

Med dette utgjør solvensmarginkapitalen 317,9 % av kravet i 2021.

NOTE 24 Fordeling av egenkapital på helseforetak [1 000 kr]

	Akershus universitets- sykehus HF	Oslo universitets- sykehus HF	Sykehus- partner HF	Vestre Viken HF	Sunnaas sykehus HF	Helse Sør-Øst RHF	SUM
Innskutt egenkapital 01.01.2014	106 969	94 673	8 298	176 281	4 361	4 854	395 437
Omsetning av EK bevis – 01.01 – innskutt	-29 663	31 181	5 133	-13 253	3 084	3 518	
Opptjent egenkapital 01.01.2014	248 416	14 390		186 772	2 116		451 695
Omsetning av EK bevis – 01.01 – opptjent	-69 041	70 655	5 459	-14 096	3 280	3 742	
Sum egenkapital 01.01.2014	256 682	210 901	18 890	335 704	12 841	12 114	847 132
Innskudd 2014 – styrevedtak 10.12	43 000	41 000	6 000	56 000	2 000	2 000	150 000
Opptjent egenkapital 2014 – fordelt	44 772	30 205	3 351	53 947	1 738	1 587	135 600
Sum egenkapital 31.12.2014	344 454	282 105	28 241	445 652	16 579	15 701	1 132 732
Innskudd 2015 – styrevedtak 10.12	1 622	26 753	4 860	8 518	842	1 362	43 957
RUF – ufordelt							166 273
Opptjent egenkapital 2015	37 117	35 124	4 480	47 314	1 941	1 792	127 766
Sum egenkapital 31.12.2015	383 192	343 982	37 581	501 484	19 361	18 855	1 470 729
Innskudd 2016 – styrevedtak 28.09	4 386	28 369	5 436	7 620	245	2 094	48 150
RUF – ufordelt							8 709
Opptjent egenkapital 2016	54 070	52 744	6 383	70 028	2 809	2 798	188 831
Sum egenkapital 31.12.2016	441 648	425 095	49 400	579 131	22 415	23 747	1 716 419
Innskudd 2017 – ihht styrevedtak 30.08.2017	8 970	30 918	4 047	6 685	1 107	372	52 098
RUF – ufordelt							243 307
Opptjent egenkapital 2017	71 255	72 683	8 883	92 087	3 737	3 806	252 451
Sum egenkapital 31.12.2017	521 873	528 696	62 330	677 903	27 259	27 925	2 264 276
Innskudd 2018 – ihht styrevedtak 29.08.2018	9 803	36 274	5 494	2 977	567	526	55 641
RUF – ufordelt							56 466
Opptjent egenkapital 2018	-30 800	-30 225	-3 435	-40 206	-1 567	-1 653	-107 886
Sum egenkapital 31.12.2018	500 875	534 745	64 389	640 674	26 260	26 797	2 268 497
Innskudd 2019 – ihht styrevedtak 15.09.2019	22 217	42 307	6 486	17 233	1 446	1 421	91 110
RUF – ufordelt							11 252
Opptjent egenkapital 2019	50 686	56 250	6 995	63 883	2 700	2 720	183 235
Sum egenkapital 31.12.2019	573 778	633 303	77 871	721 790	30 406	30 938	2 554 093
Innskudd 2020 - ihht styrevedtak 26.08.2020	3 349	61 088	3 857			1 407	69 701
RUF - ufordelt							-192 617
Opptjent egenkapital 2020	37 624	34 923	7 590	52 344	2 210	2 980	137 671
Sum egenkapital 31.12.2020	614 751	729 314	89 318	774 134	32 616	35 324	2 568 848
Innskudd 2021 - ihht styrevedtak 25.08.2021	63 833	31 424	6 659			96	102 012
RUF - ufordelt							5 058
Opptjent egenkapital 2021	29 855	33 299	878	30 344	4 608	1 534	100 517
Sum egenkapital 31.12.2021	708 439	794 037	96 855	804 477	37 224	36 955	2 776 435

NOTE 25 Bevegelser i forsikringsforpliktelser (1 000 kr)

	Premiereserve	Tilleggsavsetning	Kursreguleringsfond	Premiefond
1. Inngående balanse	23 452 572	1 978 982	3 845 290	906 140
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				88 484
2.1 Netto resultatførte avsetninger	2 608 123	878 451	854 222	
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet				294 059
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	2 608 123	878 451	854 222	382 543
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				
3.1 Overføringer mellom fond				-267 250
3.2 Overføringer til/fra pensjonskassen	664 610	123 970		13 661
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	664 610	123 970		-253 589
4. Utgående balanse	26 725 305	2 981 403	4 699 512	1 035 094

Risikoresultatet for 2021 er negativt med 12,5 mill. kr. etter endring i erstatningsavsetning på 30 mill. kr.

Premiereserve 01.01.2021	23 452 572
Premier	2 787 718
Utbetalinger	-661 003
Overføringer	664 610
Frigjort admin. reserve	-17 847
Garanterte renter	558 763
Overføring (til)/fra erstatningsavsetninger	
Overført til premiefond	-72 053
Risikoresultat	12 546
Overført fra teknisk resultat	
Premiereserve 31.12.2021	26 725 305
Tilleggsavsetninger 01.01.2021	1 978 982
Overføring (til)/fra andre	123 970
Avsatt	878 451
Tilleggsavsetninger 31.12.2021	2 981 403
Erstatningsavsetninger 01.01.2021	175 000
Avsatt	30 000
Erstatningsavsetninger 31.12.2021	205 000
Premiefond 01.01.2021	906 140
Garantert rente, 2,0 % p.a.	16 431
Tilbakeført fra reserve	72 053
Overført ved flytting	13 661
Benyttet til premiebetaling	-267 250
Fra årets renteresultat	294 059
Fra årets risikoresultat	
Premiefond 31.12.2021	1 035 094
Risikoutjevningfond 01.01.2021	293 390
Avkastning til risikoutjevningfondet	17 603
Overført til risikoutjevningfond	-12 546
Risikoutjevningfond 31.12.2021	298 448

Erstatningsavsetninger er i balansen regnskapsført som en del av premiereserven.

NOTE 26 Bestand av medlemmer**Fellesordningen:**

	Akershus universitets- sykehus HF	Oslo universitets- sykehus HF	Sunnaas sykehus HF	Sykehus- partner	Helse Sør-Øst RHF	Vestre Viken HF	PKH	SUM
Aktivt medlem	5 067	8 588	418	1 624	156	4 708	22	20 583
Oppsatt	11 772	15 786	1 123	1 126	235	13 561	2	43 605
AFP 65/67	77	52	6	23	4	61	-	223
Alderspensionist	2 420	586	126	99	54	3 511	2	6 798
Barnepensionist	19	38	-	6	-	27	-	90
Ektefellepensionist	199	74	8	8	4	387	-	680
Uførepensionist	743	550	48	73	13	922	1	2 350
Sum	20 297	25 674	1 729	2 959	466	23 177	27	74 329

Legeordningen:

	Akershus universitets- sykehus HF	Oslo universitets- sykehus HF	Sunnaas sykehus HF	Vestre Viken HF	SUM
Aktivt medlem	1 456	2 752	53	1 285	5 546
Oppsatt	2 734	4 665	168	2 347	9 914
AFP	8	12	-	14	34
Alderspensionist	357	737	22	273	1 389
Barnepensionist	7	19	2	7	35
Ektefellepensionist	73	150	5	42	270
Uførepensionist	61	104	3	51	219
Sum	4 696	8 439	253	4 019	17 407

NOTE 27 Premiefond (1 000 kr)

	2021	2020	2019
Premiefond 31.12.	773 896	906 140	381 978
Årets premie	2 904 853	1 919 353	2 145 123
Premiefondets størrelse i forhold til årets premie	35,6 %	47,2 %	17,8 %

Premiefondets anvendelse de siste 3 år:

	2021	2020	2019
Inngående balanse	906 140	381 978	475 125
Innbetalt til premiefond			
Benyttet til premiebetaling	-267 250	-66 200	-188 700
Overføringer i løpet av året	72 053	520 138	69 515
Overført ved flytting	13 661		4 330
Garantert rente, 2,0 % p.a.	16 431	15 316	7 201
Fra årets renteresultat	294 059	25 272	1 332
Fra årets risikoresultat		29 635	13 174
Utgående balanse	1 035 094	906 140	381 978

Premiefond fordeles pr foretak, men kontoføring gjøres først etter at årsregnskapet er avlagt.

NOTE 28 Transaksjoner med nærstående (1 000 kr)

	2021		2020	
	Innbetalt premie	Innbetalt AFP	Innbetalt premie	Innbetalt AFP
Akershus universitetssykehus HF	657 985	13 434	587 831	12 031
Helse Sør-Øst RHF	24 389	350	22 047	138
Sykehuspartner HF	157 580	6 899	131 222	5 995
Oslo universitetssykehus HF	823 070	10 736	916 183	11 198
Sunnaas sykehus HF	27 398	758	33 468	911
Vestre Viken HF	612 919	18 096	586 551	1 320
PKH	2 661		2 437	
Sum	2 306 001	50 272	2 279 738	31 592
Diverse administrasjonskostnader inkl. internrevisjon:	2021	2020		
Helse Sør-Øst RHF	625	313		
Sum	625	313		

NOTE 29 Tilflyttet eller overførte midler

	2021		2020	
	Antall medlemmer	Beløp (1 000 kr)	Antall medlemmer	Beløp (1 000 kr)
Tilflyttet premiereserve		664 713		
Tilflyttet tilleggsavsetninger		123 970		
Tilflyttet premiefond		13 661		
Tilflyttet midler fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	1 614	802 344		
Overført premiereserve			1	252
Overført midler til andre forsikringsforetak/pensjonsforetak			1	252
Sum netto overføring	1 614	802 344	1	252

NOTE 30 Hendelser etter balansedagen og fortsatt drift

Russlands invasjon av Ukraina startet tidlig om morgenen 24. februar 2022. Den største risikoen for verdenssamfunnet er en eskalering av krigen eller betydelig skade på atomkraftverk. Dersom krigen fortsetter i sin nåværende form, vil ikke det isolert bety en økonomisk risiko for pensjonskassen. Russland utgjør en veldig liten andel av verdensøkonomien. PKH har ingen direkte investeringer i Russland og eksponeringen gjennom fond er ubetydelig. PKH kan imidlertid bli indirekte påvirket gjennom eierskap i selskaper som har større eksponering mot Russland gjennom relasjoner, markeder og leveringskjeder. Konsekvensene kan vanskelig beregnes ut over at man kan forvente generelt økt markedsrisiko og uro i tiden som kommer.

Pandemien som inntraff i 2020 eller krigen i Ukraina anses ikke å ha skapt vesentlig vedvarende usikkerhet om foretakets evne til fortsatt drift.

Årsregnskapet er derfor avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

5.7 Revisors beretning

Til styret i Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdets årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvise bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Uavhengig revisors beretning - Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 16. mars 2022
PricewaterhouseCoopers AS

Thomas Steffensen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

5.8 Aktuarberetning

GABLER

AKTUARBERETNING FOR 2021 FOR PENSJONSKASSEN FOR HELSEFORETAKENE I HOVEDSTADSOMRÅDET

Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS er ansvarshavende aktuar for PKH. Som pensjonskassens ansvarshavende aktuar skal vi sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte.

Etter vår vurdering er dette forholdet i samsvar med lov og forskrifter, og pensjonskassen oppfyller gjeldende krav til avsetninger. Fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultatet) er vurdert å være i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 (Anvendelse av overskudd tilordnet kontraktene).

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer). I Fellesordningen benyttes beregningsgrunnlaget K2013 for dødelighet og et tilpasset grunnlag for uførhet. I Legeordningen benyttes K2013 forsterket med om lag 26 % for menn og 8 % for kvinner, og et tilpasset grunnlag for uførhet. Forsterkningen økte fra tidligere 5 % for både kvinner og menn pr. 01.01.2020. Tilpasningen av uføregrunnlagene skjedde sist pr. 31.12.2017.

Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Forsikringsteknisk resultat og dets anvendelse fordelte seg slik i 2021:

Resultatelement (tusen kr)		Resultat tilordnet				
		Premiereserve	Premiefond	Tilleggs- avsetning	Risikoutjevning- fond	Opptjent egenkapital
Administrasjons- resultat	1.485	-	-	-	-	1.485
Renteresultat	1.102.780	-	294.059	791.117	17.603	-
Risikoresultat	-12.546	-	-	-	-12.546	-
Egenkapital	-12.848	-	-	-	-	-12.848
Til sammen	1.078.871	-	294.059	791.117	5.057	-11.362

Gjennomsnittlig grunnlagsrente er 2,2 %. Beregningsrente for premie var 2,0 % i 2021.

Solvensmarginen pr. 31.12.2021 er 318 %.

Kommentar:

Styret i pensjonskassen har besluttet at bokførte inntekter i årsregnskapet fra investeringer i fond skal føres etter nettoprinsippet, dvs. etter fradrag for forvaltningskostnadene. En juridisk vurdering og avklaring av regelverket er til behandling i Finansdepartementet. Pensjonskassens pristariff for kapitalforvaltning inkluderer ikke pris for forvaltningskostnader i investerte fondsandeler.

Oslo, 16. mars 2022

For Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS (et selskap i Gabler-konsernet)

Henrik Paulov Hammer
Aktuar

Ordlister

<i>Ordlister</i>	<i>Definisjon</i>
Administrasjonsreserve	Administrasjonsreserve er en lovbestemt avsetning innen kollektiv rente- og pensjonsforsikring. Den avsatte administrasjonsreserven inngår i premiereserven og inneholder avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusiv oppgjørskostnader.
Administrasjonsresultat	Administrasjonsresultatet viser forholdet mellom de premiene for administrasjon som er betalt og de faktiske kostnader for å administrere avtalene i pensjonskassen.
Bokført avkastning	Bokført avkastning er realisert avkastning som er sikret gjennom disposisjoner som salg av eiendeler.
Differanseavkastning	Avkastningen til porteføljen fratrukket avkastningen til referanseindeks. Beskriver hvorvidt forvalter har oppnådd merverdi gjennom å avvike fra referanseindeksens sammensetning.
Egenkapital	Egenkapital består av innskutt kapital, opptjent egenkapital inkludert risikoutjevningfondet og fond for urealiserte verdier i selskapsporteføljen.
Forsikringsrisiko	Forsikringsrisiko er risiko for tap som følge av endret uføre eller dødelighetsintensitet.
Garantert rente	Rente som blir lagt til grunn ved beregning av premie og premiereserven, og som pensjonskassen minst må tilføre kundene hvert år for å sikre avtalt pensjon.
Informasjonsrate (IR)	Måler i hvilken grad forvalter har oppnådd meravkastning justert for relativ volatilitet. Definert som differanseavkastning/relativ volatilitet.
Kollektivporteføljen	Kollektivporteføljen består av den andel av forvaltningskapitalen som består av de eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktsfaste forpliktelser.
Kursreguleringsfond	Kursreguleringsfondet består av urealiserte gevinster og tap på finansielle eiendeler (med unntak av investeringseiendom) til virkelig verdi over resultatet, forutsatt at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Dette inkluderer også urealiserte valutagevinster og -tap som skyldes endring i valutakurser på finansielle instrumenter i utenlandsk valuta, så fremt urealisert verdi på instrumentet normalt inngår i kursreguleringsfondet. Dersom denne porteføljen av finansielle eiendeler viser en akkumulert netto mindreverdi kostnadsføres dette tapet. Dersom finansielle eiendeler vurderes til å ha et konstatert varig verditap blir verdiendringen på disse papirene resultatført.
Markedsrisiko	Markedsbevegelser som påvirker pensjonskassens evne til å oppfylle forpliktelsene, herunder renterisiko, aksjerisiko, eiendomsrisiko og valutarisiko.
Meravkastning	Positiv differanseavkastning (se over).
Motpartrisiko	Motpartrisiko er risiko som følge av at motparter i derivat, reassurans og øvrige fordringer ikke kan møte sine forpliktelser.
Operasjonell risiko	Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av svikt i interne prosesser eller systemsvikt.
Premiefond	Premiefondet er PKH sin konto for forskuddsbetalte premier -og innskudd fra kundene etter skatteloven med en tilført garantert rente. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.
Premiereserve	Premiereserven er beregnet i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven. Premiereserven utgjør kontantverdien av pensjonskassens samlede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag for kontantverdien av fremtidige avtalte premier
Relativ volatilitet	Det annualiserte standardavviket til differansen mellom avkastningen på en portefølje av faktiske investeringer og avkastningen på en referanseportefølje. Måler i hvilken grad en aktivt forvaltet portefølje har gitt avvikende avkastning i forhold til en referanseindeks.

Rentegarantipremie	Rentegarantipremien er premie for den risikoen pensjonskassen har for å levere den garanterte avkastning. Denne premien vil være avhengig av hvor høy den garanterte renten er, og av nivået på finansielle buffere og markedsrisiko.
Renteresultat	Renteresultatet utgjør differansen mellom bokførte finansinntekter og garanterte renter.
Resultat av ikke-teknisk regnskap	Avkastningsresultat på midler i selskapsporteføljen (med unntak av risikoutjevningfondet).
Resultat av teknisk regnskap	Forsikringsteknisk resultat fra kollektivporteføljen som består av administrasjon-, rente- og risikoresultatet. Det tekniske resultatet fremkommer etter disponering til tilleggsavsetninger og premiefondet.
Risikoresultat	Resultat som følge av at dødelighet og uførhet i perioden avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.
Risikoutjevningfond	Pensjonskassen har anledning til å avsette inntil 50 prosent av samlet overskudd på risikoresultatet til risikoutjevningfondet. Hensikten med avsetning til risikoutjevningfondet er å utjevne svingninger i risikoresultatet over tid. Risikoutjevningfondet er ikke fordelt på de enkelte kontrakter og avsetningen anses heller ikke å være tilknyttet pensjonskassens forsikringsrisiko for eksisterende eller fremtidige kunder. Risikoutjevningfondet kan kun anvendes til å styrke premiereserven med hensyn til risiko knyttet til person og er klassifisert som opptjent egenkapital i balansen, mens det regnes som en forsikringsmessig avsetning etter forsikringsvirksomhetsloven.
Selskapsporteføljen	Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer pensjonskassens ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene.
Sharpe Ratio	Kvantitativt mål på i hvilken grad en portefølje har gitt avkastning justert for risiko. Definert som: $(\text{avkastning til porteføljen} - \text{risikofri avkastning}) / \text{porteføljens standardavvik}$.
Solvensmargin	Solvensmarginkapital/Solvensmarginskrav.
Solvensmarginkapital	Pensjonskassens samlede solvensmarginkapital er lik summen av pensjonskassens ansvarlige kapital og annen solvensmarginkapital (halvparten av pensjonskassens avsetninger i risikoutjevningfondet og halvparten av pensjonskassens tilleggsavsetninger i forsikringsfondet).
Solvensmarginskrav	Pensjonskasser skal beregne solvensmarginkravet etter reglene i Forskrift om pensjonsforetak § 7 til § 10. Kravet til solvensmargin bestemmes av størrelsen og sammensetningen av pensjonskassens forpliketsker.
Solvenskapitaldekning	Pensjonskasser skal til enhver tid ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et forenklet solvenskapitalkrav. Det forenklete solvenskapitalkravet utgjør summen av kapitalkrav for livsforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, markedsrisiko og motpartsrisiko, summert ved anvendelse av en korrelasjonsmatrise, kapitalkrav for operasjonell risiko, og en justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt.
Tilleggsavsetninger	Tilleggsavsetningen er en betinget kundetildelt avsetning som skal føres i resultatregnskapet og reduserer dermed årsresultatet. Avsetningen kan benyttes til styrking av forsikringskontraktene dersom pensjonkassens avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke rentegarantien i kontraktene. Den føres i resultatregnskapet i posten til/ fra tilleggsavsetning. Det som kan trekkes årlig av tilleggsavsetningen er begrenset oppad til ett års rentegaranti.
Tracking Error	Se relativ volatilitet.
Verdijustert avkastning	Verdijustert avkastning er all avkastning som er oppnådd på forvaltning av kapitalen for en angitt periode. Denne avkastningen inneholder også urealisert avkastning, dvs avkastning som ikke er sikret ved salg av eiendelene.

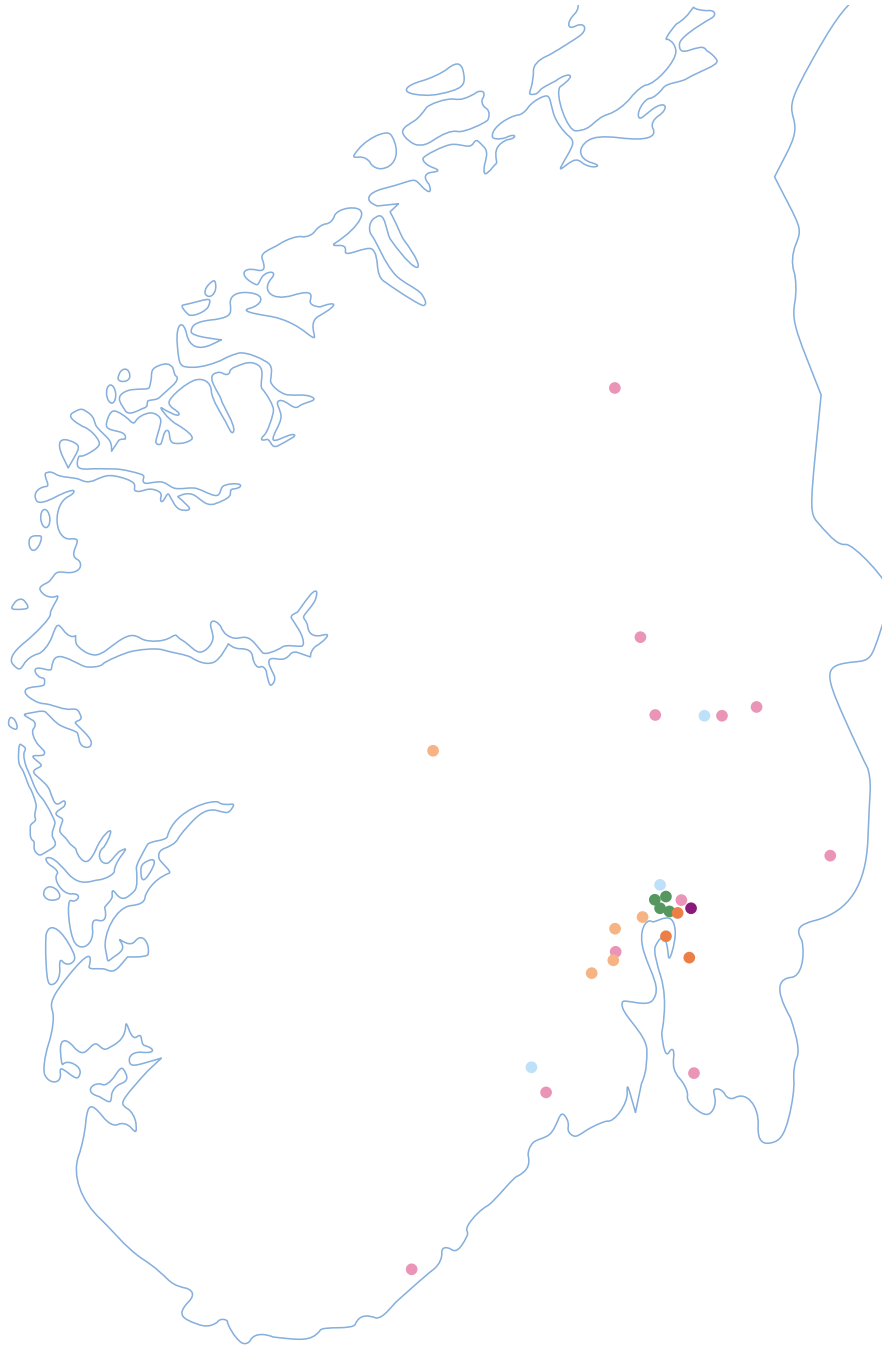
Kontakt

Pensjonskassen for
helseforetakene i
hovedstadsområdet

E-post: pkh@pkh.no
Telefon: 22 42 50 00

Karenslyst allé 2
0278 Oslo

www.pkh.no

Helseforetak med
tjenestepensjonsordning i PKH:

- Vestre Viken HF
- Sykehuspartner HF
- Sunnaas sykehus HF
- Oslo universitetssykehus HF
- Akerhus universitetssykehus HF
- Helse Sør-Øst RHF